

**การระดมทรัพยากรเพื่อการจัดการศึกษาของโรงเรียนมัธยมศึกษา
เขตพื้นที่การศึกษาอ่างทอง**

นางนันทยา โสภณสรัญญา

**การศึกษาค้นคว้าอิสระนี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต
แขนงวิชาบริหารการศึกษา สาขาวิชาศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช**

พ.ศ. 2552

**The Mobilizing of Resources for Educational Management of Secondary Schools
in Ang Thong Educational Service Area**

Mrs. Nantaya Soponsaranya

**An Independent Study Submitted in Partial Fulfillment of the Requirements for
the Degree of Master of Education in Educational Administration**

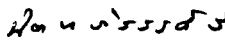
School of Educational Studies

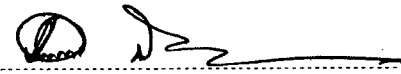
Sukhothai Thammathirat Open University

2009

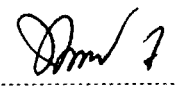
หัวข้อการศึกษาค้นคว้าอิสระ การระดมทรัพยากรเพื่อการจัดการศึกษาของโรงเรียน
มัธยมศึกษา เขตพื้นที่การศึกษาอ่างทอง
ชื่อและนามสกุล นางนันทยา โสภณสรัญญา
แขนงวิชา บริหารการศึกษา
สาขาวิชา ศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช
อาจารย์ที่ปรึกษา รองศาสตราจารย์ ดร.นิตยา ภัสสรศิริ

คณะกรรมการสอบการศึกษาค้นคว้าอิสระได้ให้ความเห็นชอบการศึกษาค้นคว้าอิสระ
ฉบับนี้แล้ว

..... ประธานกรรมการ
(รองศาสตราจารย์ ดร.นิตยา ภัสสรศิริ)

..... กรรมการ
(อาจารย์ ดร.จำลอง นักพื่อน)

คณะกรรมการบัณฑิตศึกษา ประจำสาขาวิชาศึกษาศาสตร์ อนุมัติให้การศึกษาค้นคว้าอิสระฉบับนี้ เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต
แขนงวิชาบริหารการศึกษา สาขาวิชาศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช

.....
(รองศาสตราจารย์ ดร.ทวีศักดิ์ จินดานุรักษ์)
ประธานกรรมการประจำสาขาวิชาศึกษาศาสตร์
วันที่ 23 เดือน ธันวาคม พ.ศ. 2552

ชื่อการศึกษา ค้นคว้าอิสระ การระดมทรัพยากรเพื่อการจัดการศึกษาของโรงเรียนมัธยมศึกษา
เขตพื้นที่การศึกษาอ่างทอง

ผู้ศึกษา นางนันทยา โสภณสรัญญา ปริญญา ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต (บริหารการศึกษา)
อาจารย์ที่ปรึกษา รองศาสตราจารย์ ดร.นิตยา ภัสสรศิริ ปีการศึกษา 2552

บทคัดย่อ

การวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ (1) ศึกษาประเภทและระดับการระดมทรัพยากรเพื่อจัดการ
การศึกษาของโรงเรียนมัธยมศึกษา (2) เปรียบเทียบการระดมทรัพยากรเพื่อการจัดการศึกษา จำแนกตาม
ประเภทของโรงเรียน และ (3) ศึกษาข้อเสนอแนะในการระดมทรัพยากรเพื่อการจัดการศึกษา

กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ ผู้บริหาร โรงเรียน 6 คน ครู 74 คน รวม 80 คน ที่ได้จากการสุ่มอย่างง่าย
จากโรงเรียนมัธยมศึกษาในเขตพื้นที่การศึกษาอ่างทอง เครื่องมือวิจัยที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น เป็นแบบสอบถาม
แบบมาตราประมาณค่า 4 ระดับ สอบถามเกี่ยวกับประเภทและระดับการปฏิบัติในการระดมทรัพยากรเพื่อ
จัดการศึกษาของโรงเรียนมัธยมศึกษา รวม 5 ด้าน คือ การระดมทรัพยากรบุคคล การระดมทรัพยากร
ธรรมชาติ การระดมทรัพยากร ทางสังคม การระดมทรัพยากรทางวัตถุที่มนุษย์สร้างขึ้น และการระดม
ทรัพยากรทางการเงิน มีค่าความเที่ยงเท่ากับ .97 สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูลประกอบด้วย ร้อยละ ค่าเฉลี่ย
ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน การวิเคราะห์ความแปรปรวนแบบทางเดียว และการทดสอบความแตกต่างรายคู่
โดยวิธีการของเซฟเฟ่ การทดสอบสมมติฐานใช้ระดับความมีนัยสำคัญ .05

ผลการวิจัยพบว่า (1) การระดมทรัพยากรเพื่อการจัดการศึกษาโดยภาพรวมและรายด้านอยู่ใน
ระดับมากทุกด้าน (2) เมื่อเปรียบเทียบการระดมทรัพยากรเพื่อการจัดการศึกษา จำแนกตามประเภทของ
โรงเรียน โดยภาพรวมและรายด้าน พบว่าอยู่ในระดับมากทุกด้านในทุกประเภท และเมื่อเปรียบเทียบรายด้าน
ระหว่างประเภทของโรงเรียนพบว่า แตกต่างกัน 2 ด้าน คือ การระดมทรัพยากรทางวัตถุที่มนุษย์สร้างขึ้นและ
การระดมทรัพยากรทางสังคม กล่าวคือ การระดมทรัพยากรทางวัตถุที่มนุษย์สร้างขึ้นของโรงเรียนมัธยม-
ศึกษาประจำจังหวัด มีค่าคะแนนสูงกว่าของโรงเรียนมัธยมศึกษาประจำอำเภอและโรงเรียนมัธยมศึกษา
ประจำตำบล แต่ไม่พบความแตกต่างระหว่างโรงเรียนมัธยมศึกษาประจำอำเภอกับโรงเรียนมัธยมศึกษา
ประจำตำบล สำหรับการระดมทรัพยากรทางสังคม พบว่าโรงเรียนมัธยมศึกษาประจำจังหวัด มีค่าคะแนนสูง
กว่าของโรงเรียนมัธยมศึกษาประจำอำเภอและโรงเรียนมัธยมศึกษาประจำตำบล มีค่าคะแนนสูงกว่าของ
โรงเรียนมัธยมศึกษาประจำอำเภอ และ (3) ข้อเสนอแนะในการระดมทรัพยากรเพื่อการจัดการศึกษา ได้แก่
การจัดจ้างครูต่างชาติ พัฒนาแหล่งทรัพยากรธรรมชาติให้เป็นแหล่งเรียนรู้ ร่วมกันรับผิดชอบทรัพยากร
ทางวัตถุที่มนุษย์สร้างขึ้น จัดกิจกรรมร่วมกันระหว่างสถานศึกษากับชุมชน ขอรับการสนับสนุนจาก
หน่วยงานที่รับผิดชอบ และการรู้จักดูแลรักษาทรัพยากรที่มีอยู่ให้ดูคืออยู่เสมอ

คำสำคัญ การระดมทรัพยากร การจัดการศึกษา มัธยมศึกษา เขตพื้นที่การศึกษา

กิตติกรรมประกาศ

รายงานการศึกษาค้นคว้าอิสระฉบับนี้ ผู้วิจัยได้รับความอนุเคราะห์อย่างดียิ่ง จากรองศาสตราจารย์ ดร.นิตยา ภัตสรศิริ อาจารย์ที่ปรึกษา/ประธานกรรมการสอบ ที่กรุณา ให้คำปรึกษาตลอดจนข้อเสนอแนะ ติดตาม ตรวจสอบแก้ไขข้อบกพร่องอย่างใกล้ชิดเสมอมา นับตั้งแต่ เริ่มต้นจนสำเร็จเรียบร้อยสมบูรณ์ ผู้วิจัยรู้สึกซาบซึ้งและขอขอบพระคุณเป็นอย่างสูงมา ณ โอกาสนี้ ผู้วิจัยขอขอบพระคุณ อาจารย์ ดร.จำลอง นักฟิสิกส์ กรรมการสอบ ที่ได้ให้คำแนะนำ เพื่อให้งานวิจัยเรียบร้อยสมบูรณ์ ผู้ทรงคุณวุฒิทั้ง 2 ท่าน คือ นายเกริกชัย ชวบเจริญ ศึกษาานิเทศก์ชำนาญการพิเศษ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาอ่างทอง นางจารุณี ปานแดง ศึกษาานิเทศก์ชำนาญการพิเศษ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาอ่างทอง ที่ได้กรุณาตรวจสอบ และให้คำแนะนำ แก้ไขแบบสอบถามที่ใช้เป็นเครื่องมือในการวิจัยครั้งนี้ และผู้อำนวยการ โรงเรียนและครู โรงเรียนมัธยมศึกษา เขตพื้นที่การศึกษาอ่างทองที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง ที่ได้กรุณาให้เก็บตัวอย่าง ในการวิจัย และให้ความร่วมมือในการตอบแบบสอบถามจนทำให้ผู้วิจัยได้ข้อมูลอันเป็นประโยชน์อย่างยิ่ง ในการวิจัยครั้งนี้

นอกจากนี้ ผู้วิจัยยังได้รับการสนับสนุนความช่วยเหลือด้านข้อมูล ให้คำปรึกษาและ กำลังใจอย่างดีจากคุณแม่สร้อยญา โสภณสร้อยญา นายสมบูรณ์ สุวรรณภูมิ ผู้อำนวยการ โรงเรียนชุมชนวัดวิเศษชัยชาญ นายวินัย ปานแดง ผู้อำนวยการ โรงเรียนบางเสด็จวิทยาคม และผู้ร่วมงานทุกท่าน ซึ่งผู้วิจัยถือว่ามีความเป็นประโยชน์อย่างยิ่ง

ประโยชน์ที่พึงได้รับจากการศึกษาค้นคว้าอิสระนี้ ผู้วิจัยขอน้อมรำลึกถึงพระคุณของบรรพบุรุษ และบูรพาจารย์ของผู้วิจัยทุกท่าน และขอขอบให้ผู้สนใจการศึกษาทั้งหมด

นันทยา โสภณสร้อยญา

ธันวาคม 2552

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อภาษาไทย	ง
กิตติกรรมประกาศ	จ
สารบัญตาราง	ข
สารบัญภาพ	ฅ
บทที่ 1 บทนำ	1
ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา	1
วัตถุประสงค์การวิจัย	2
กรอบแนวคิดการวิจัย	3
สมมติฐานการวิจัย	4
ขอบเขตของการวิจัย	4
นิยามศัพท์เฉพาะ	5
ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ	6
บทที่ 2 วรรณกรรมที่เกี่ยวข้อง	7
นโยบายของรัฐบาลและกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับการส่งเสริม	
การมีส่วนร่วมระดมทรัพยากรเพื่อการจัดการศึกษา	8
การระดมทรัพยากรเพื่อการศึกษา	14
ความหมายของทรัพยากรทางการศึกษาเพื่อการจัดการศึกษา	14
แนวคิดและหลักการในการระดมทรัพยากรเพื่อการจัดการศึกษา	16
ประเภทของทรัพยากรเพื่อการจัดการศึกษา	19
แหล่งที่มาของทรัพยากรเพื่อการจัดการศึกษา	26
แนวทางในการระดมทรัพยากรเพื่อการจัดการศึกษา	28
บทบาทของผู้มีส่วนร่วมในการระดมทรัพยากรเพื่อการจัดการศึกษา	30
งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	40

สารบัญ (ต่อ)

	หน้า
บทที่ 3 วิธีดำเนินการวิจัย	45
ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง	45
เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย	48
การเก็บรวบรวมข้อมูล	49
การวิเคราะห์ข้อมูล	50
บทที่ 4 ผลการวิเคราะห์ข้อมูล	52
ตอนที่ 1 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับประเภทและระดับการระดมทรัพยากร เพื่อจัดการศึกษาของ โรงเรียนมัธยมศึกษาในเขตพื้นที่การศึกษา อ่างทอง	53
ตอนที่ 2 ผลการวิเคราะห์เปรียบเทียบการระดมทรัพยากรเพื่อจัดการศึกษา จำแนกตามประเภทของ โรงเรียน	59
ตอนที่ 3 ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการระดมทรัพยากรเพื่อจัดการศึกษา	63
บทที่ 5 สรุปการวิจัย อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ	68
สรุปการวิจัย	68
อภิปรายผล	70
ข้อเสนอแนะ	75
บรรณานุกรม	77
ภาคผนวก	82
ก ผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือ	83
ข ค่า IOC	87
ค แบบสอบถามเพื่อการวิจัย	91
ง ค่าความเที่ยง	102
จ หนังสือขอความอนุเคราะห์รวบรวมข้อมูล	106
ประวัติผู้ศึกษา	113

สารบัญตาราง

	หน้า
ตารางที่ 3.1 จำนวนประชากรของผู้บริหารและครู โรงเรียนมัธยมศึกษา ในเขตพื้นที่การศึกษาอ่างทอง	46
ตารางที่ 3.2 จำนวนผู้บริหารและครูทั้งหมดของ โรงเรียนมัธยมศึกษา ในกลุ่มตัวอย่าง.....	47
ตารางที่ 3.3 กลุ่มตัวอย่างของผู้บริหารและครู โรงเรียนมัธยมศึกษา ในเขตพื้นที่การศึกษา อ่างทอง.....	48
ตารางที่ 4.1 ความถี่และร้อยละของจำนวนผู้บริหาร โรงเรียนและครู ใน โรงเรียนมัธยมศึกษา ที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง จำแนกตามประเภทของ โรงเรียน.....	52
ตารางที่ 4.2 ค่าเฉลี่ย และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานของการระดมทรัพยากร เพื่อการจัดการศึกษาของ โรงเรียนมัธยมศึกษา เขตพื้นที่การศึกษาอ่างทอง ในภาพรวม.....	53
ตารางที่ 4.3 ค่าเฉลี่ย และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานของการระดมทรัพยากร เพื่อการจัดการศึกษา ด้านทรัพยากรบุคคล.....	54
ตารางที่ 4.4 ค่าเฉลี่ย และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานของการระดมทรัพยากร เพื่อการจัดการศึกษา ด้านทรัพยากรธรรมชาติ.....	55
ตารางที่ 4.5 ค่าเฉลี่ย และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานของการระดมทรัพยากร เพื่อการจัดการศึกษา ด้านทรัพยากรทางวัตถุที่มนุษย์สร้างขึ้น.....	56
ตารางที่ 4.6 ค่าเฉลี่ย และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานของการระดมทรัพยากร เพื่อการจัดการศึกษา ด้านทรัพยากรทางสังคม.....	57
ตารางที่ 4.7 ค่าเฉลี่ย และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานของการระดมทรัพยากร เพื่อการจัดการศึกษา ด้านทรัพยากรทางการเงิน.....	58
ตารางที่ 4.8 ผลการวิเคราะห์เปรียบเทียบการระดมทรัพยากรเพื่อการจัดการศึกษา จำแนกตามประเภทของ โรงเรียน.....	60
ตารางที่ 4.9 การเปรียบเทียบการระดมทรัพยากรเพื่อการจัดการศึกษา ของ โรงเรียนมัธยมศึกษาเขตพื้นที่การศึกษาอ่างทอง ในภาพรวม และจำแนกตามด้านทรัพยากร.....	61

สารบัญตาราง (ต่อ)

ตารางที่ 4.10	การเปรียบเทียบความแตกต่างในการระดมทรัพยากรทางวัตถุที่มุนุษย์สร้างขึ้น จำแนกตามประเภทของโรงเรียนมัธยมศึกษา.....	62
ตารางที่ 4.11	การเปรียบเทียบความแตกต่างในการระดมทรัพยากรทางสังคม จำแนกตามประเภทของโรงเรียนมัธยมศึกษา.....	63
ตารางที่ 4.12	ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับทรัพยากรบุคคล	64
ตารางที่ 4.13	ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับทรัพยากรทางธรรมชาติ	64
ตารางที่ 4.14	ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับทรัพยากรทางวัตถุที่มุนุษย์สร้างขึ้น	65
ตารางที่ 4.15	ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับทรัพยากรทางสังคม.....	65
ตารางที่ 4.16	ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับทรัพยากรทางการเงิน.....	66
ตารางที่ 4.17	ข้อเสนอแนะอื่น ๆ	67

ญ

สารบัญภาพ

	หน้า
ภาพที่ 1.1 กรอบแนวคิดในการวิจัย	4

บทที่ 1

บทนำ

1. ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 มาตรา 58 ได้บัญญัติไว้ว่า ให้มีการระดมทรัพยากรและการลงทุนด้านงบประมาณ การเงิน และทรัพย์สิน โดยให้รัฐและองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นระดมทรัพยากรเพื่อการศึกษา และให้บุคคล ครอบครัวยุวมชน องค์กรชุมชน องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น เอกชน องค์กรเอกชน องค์กรวิชาชีพ สถาบันศาสนา สถานประกอบการ และสถาบันสังคมอื่น ระดมทรัพยากรเพื่อการศึกษา โดยเป็นผู้จัดและมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษา บริจาคทรัพย์สินและทรัพยากรอื่นให้แก่สถานศึกษา และมีส่วนร่วมรับภาระค่าใช้จ่ายทางการศึกษา ตามความเหมาะสมและความจำเป็น (พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ.2542: 16)

การระดมทรัพยากรเป็นความร่วมมือของทุกหน่วย ทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้องกับบุคคล รัฐและเอกชนในการจัดการองค์การ ทั้งนี้การระดมทุนเพื่อจัดการศึกษาในสถานศึกษา มีความสำคัญคือ 1) เพื่อให้มีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาระหว่างบุคคล ภาครัฐ ภาคเอกชน 2) เพื่อไม่ให้เกิดค่าใช้จ่ายด้านการศึกษาเป็นภาระกับภาครัฐเพียงอย่างเดียว ควรเป็นภาระของบุคคลที่เกี่ยวข้องทั้งภาคเอกชน องค์กรต่าง ๆ รับภาระค่าใช้จ่ายทางการศึกษา ตามความเหมาะสม 3) เพื่อสนับสนุนการนำทรัพยากรท้องถิ่นมาช่วยในการจัดการสถานศึกษา 4) เพื่อให้ทรัพยากรท้องถิ่นเป็นแหล่งวิชาการในการจัดการเรียนรู้ให้แก่ผู้เรียน 5) เพื่อใช้ทรัพยากรจากแหล่งต่าง ๆ เป็นแหล่งเสริมประสบการณ์และให้ความรู้แก่ผู้เรียน 6) เพื่อใช้ในการพัฒนาการจัดการศึกษาของสถาบัน โดยใช้ทรัพยากรในการจัดกิจกรรมทั้งภายในภายนอกสถานศึกษา และการจัดกิจกรรมต่าง ๆ ร่วมกับชุมชน 7) เพื่อประโยชน์ในการบริหารจัดการทรัพยากรการศึกษา ในภาพรวมและในระดับสถานศึกษาเกิดประโยชน์สูงสุด (สุทธิวรธรรม ดันตริจนาวงศ์ 2546: 144)

การระดมทรัพยากรเพื่อใช้ในการบริหารจัดการศึกษา ยังคงมีสถานศึกษาบางส่วนที่ยังไม่สามารถกระทำได้อย่างเต็มที่ เนื่องจากมีข้อจำกัดบางประการ เช่น ปัญหาการขาดแคลนครูที่มีความสามารถในวิชาเอก การขาดแคลนสื่อการเรียนการสอนอันเป็นทรัพยากรที่สำคัญต่อการจัดการศึกษา ซึ่งปัญหาดังกล่าวได้ส่งผลกระทบต่อผลการเรียนของนักเรียน ดังจะเห็นได้จากผลการทดสอบทางการศึกษาขั้นพื้นฐาน (O-NET) ในระดับ ม.3 และ ม.6 ปีการศึกษา 2551 ของสำนักงาน

เขตพื้นที่การศึกษาอ่างทอง มีคะแนนเฉลี่ยส่วนใหญ่ต่ำกว่าคะแนนเฉลี่ยระดับ ประเทศ (สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาอ่างทอง 2552: 2) และสอดคล้องกับนโยบายของนายจรินทร์ ลักษณวิศิษฏ์ รัฐมนตรีว่าการกระทรวงศึกษาธิการ ที่กล่าวในการประชุมคณะรัฐมนตรีว่า การจัดการศึกษาของ โรงเรียนมัธยมและโรงเรียนขยายโอกาสสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานจำนวน 9,436 โรงเรียน เมื่อสิ้นสุดแผนใน ปี 2555 คาดว่า คุณภาพของนักเรียนมัธยมศึกษาจะสูงขึ้น โรงเรียนมีความพร้อมในทุกปัจจัยทั้งอาคาร อุปกรณ์ และครู มีประสิทธิภาพมากขึ้น จำนวนเด็กออกกลางคันต้องเหลือไม่เกินร้อยละ 2 อัตราเรียนต่อ ม.ปลาย ต้องเพิ่มเป็นร้อยละ 95 ขณะเดียวกัน คะแนนโอเน็ตระดับ ม.3 และ ม.6 ต้องสูงเกินร้อยละ 50 ทั้ง 5 วิชา และต้องได้คะแนนเฉลี่ยรวมทุกวิชาไม่น้อยกว่า ร้อยละ 55 (จรินทร์ ลักษณวิศิษฏ์ 2552: อ้างจาก <http://www.komchadluek.net/>)

ดังนั้นจะเห็นได้ว่า สถานศึกษามีภาระที่หนักหน่วงและมีข้อจำกัดซึ่งจำเป็นต้องอาศัยความร่วมมือของทุกคนทุกฝ่ายในสังคมเข้ามามีส่วนร่วมรับผิดชอบ เพื่อให้เกิดประโยชน์สูงสุดกับทุกคน และสังคมซึ่งเป็นผู้ที่ได้รับผลประโยชน์โดยตรง และอีกแนวทางหนึ่งคือการร่วมมือกันระหว่างผู้บริหารและบุคลากร ในสถานศึกษาที่ต้องทำความเข้าใจร่วมกัน เพื่อให้ตระหนักและเห็นความสำคัญของการระดมทรัพยากรและมีการนำไปใช้อย่างถูกต้องเหมาะสม เกิดประโยชน์สูงสุดต่อการจัดการศึกษา

โรงเรียนมัธยมศึกษาเป็นสถานศึกษาที่มีบุคลากรและทรัพยากรที่เกี่ยวข้องในการจัดการศึกษาอย่างเป็นระบบ ผู้วิจัยจึงสนใจที่จะศึกษา การระดมทรัพยากรเพื่อการจัดการศึกษาของ ผู้บริหารและครู ใน โรงเรียนมัธยมศึกษา เขตพื้นที่การศึกษาอ่างทองทั้ง 5 ด้าน คือด้านทรัพยากรบุคคล ด้านทรัพยากรทางธรรมชาติ ด้านทรัพยากรทางวัตถุที่มนุษย์สร้างขึ้น ด้านทรัพยากรทางสังคม และด้านทรัพยากรทางการเงิน ซึ่งผู้วิจัยเชื่อว่าทรัพยากรต่าง ๆ ที่สถานศึกษาได้ร่วมกันระดมทรัพยากร รวมถึงงบประมาณที่ได้รับการจัดสรรจากหน่วยงานต้นสังกัด จะเพียงพอสำหรับการบริหารจัดการศึกษาอย่างแน่นอน สามารถนำข้อมูลที่ได้รับไปใช้ในการวางแผน และกำหนดทิศทางหรือพัฒนารูปแบบในการระดมทรัพยากรเพื่อใช้ในการบริหารจัดการศึกษาให้เหมาะสม และตรงตามความต้องการที่แท้จริงของโรงเรียนต่อไป

2. วัตถุประสงค์การวิจัย

การวิจัยครั้งนี้เป็นการศึกษาการระดมทรัพยากรเพื่อการจัดการศึกษาของโรงเรียนมัธยมศึกษา เขตพื้นที่การศึกษาอ่างทอง โดยมีวัตถุประสงค์ของการวิจัย ดังนี้

2.1 เพื่อศึกษาประเภทและระดับของการระดมทรัพยากรเพื่อการจัดการศึกษาของ
โรงเรียนมัธยมศึกษา เขตพื้นที่การศึกษาอ่างทอง

2.2 เพื่อเปรียบเทียบการระดมทรัพยากรเพื่อการจัดการศึกษา จำแนกตามประเภทของ
โรงเรียน

2.3 เพื่อศึกษาข้อเสนอแนะในการการระดมทรัพยากรเพื่อการจัดการศึกษา

3. กรอบแนวคิดการวิจัย

กรอบแนวคิดในการวิจัย ผู้วิจัยได้สังเคราะห์ประเภทของทรัพยากรเพื่อการจัดการ
ศึกษา จากการทบทวนวรรณกรรมในบทที่ 2 สรุปประเภทของการระดมทรัพยากรเพื่อการจัด
การศึกษาเป็น 5 ประเภท ดังนี้

3.1 ทรัพยากรบุคคล

3.2 ทรัพยากรทางธรรมชาติ

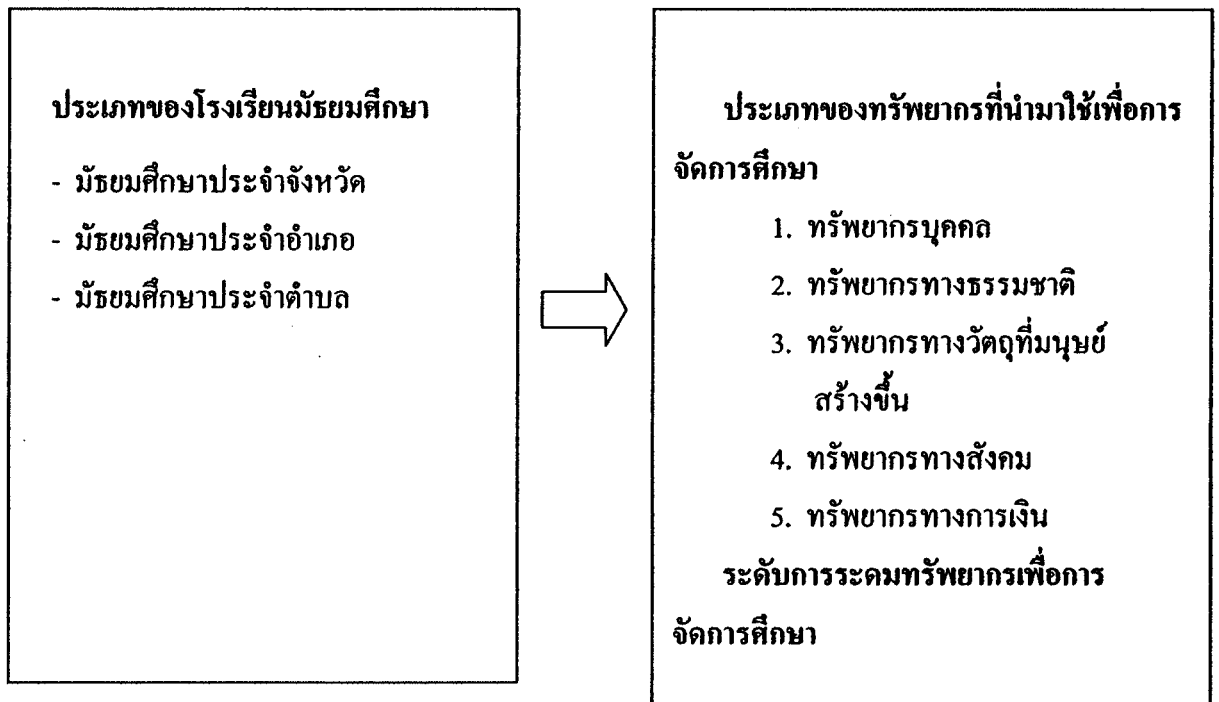
3.3 ทรัพยากรทางวัตถุที่มนุษย์สร้างขึ้น

3.4 ทรัพยากรทางสังคม

3.5 ทรัพยากรทางการเงิน

สำหรับระดับการระดมทรัพยากรเพื่อการจัดการศึกษาแบ่งเป็น 4 ระดับ คือ มากที่สุด
มาก น้อยและน้อยที่สุด

ผู้วิจัยมีความสนใจที่จะศึกษาระดับการระดมทรัพยากรเพื่อการจัดการศึกษาแต่ละ
ประเภท ทั้งโดยภาพรวมและเปรียบเทียบระหว่างประเภทของโรงเรียนมัธยมศึกษา ดังแสดง
ในภาพที่ 1.1

ภาพที่ 1.1 กรอบแนวคิดในการวิจัย

4. สมมติฐานการวิจัย

ประเภทของโรงเรียนมัธยมศึกษาที่แตกต่างกัน มีระดับการระดมทรัพยากรเพื่อการจัดการศึกษา แตกต่างกัน

5. ขอบเขตของการวิจัย

ขอบเขตของการวิจัย เป็นการศึกษาการระดมทรัพยากร โดยผู้บริหารและครู ในโรงเรียนมัธยมศึกษา เขตพื้นที่การศึกษาอ่างทอง ระยะเวลาที่จะศึกษาวิจัย จะศึกษาวิจัยจากกลุ่มตัวอย่างของผู้บริหารและครู โรงเรียนมัธยมศึกษา เขตพื้นที่การศึกษาอ่างทอง ในภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2552 พื้นที่ที่จะศึกษา คือ โรงเรียนมัธยมศึกษา ในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาอ่างทอง โดยศึกษาในประเด็นของประเภทและระดับของการระดมทรัพยากรเพื่อการจัดการศึกษา ตัวแปรที่จะศึกษา

5.1 ตัวแปรต้น ได้แก่ ประเภทของโรงเรียนมัธยมศึกษา จำแนกเป็น โรงเรียนมัธยมศึกษาประจำจังหวัด โรงเรียนมัธยมศึกษาประจำอำเภอ และ โรงเรียนมัธยมศึกษาประจำตำบล

5.2 ตัวแปรตาม ได้แก่ ประเภทและระดับของทรัพยากรที่นำมาใช้เพื่อการจัดการศึกษาจำแนกเป็นทรัพยากรบุคคล ทรัพยากรทางธรรมชาติ ทรัพยากรทางวัตถุที่มนุษย์สร้างขึ้น ทรัพยากรทางสังคม และทรัพยากรทางการเงิน

6. นิยามศัพท์เฉพาะ

6.1 การระดมทรัพยากรเพื่อการจัดการศึกษา หมายถึง การจัดหา การนำมา การรวบรวมซึ่งทรัพยากรที่ใช้ในการบริหารจัดการศึกษา หรือการขอความร่วมมือหรือประสานความร่วมมือจากแหล่งต่าง ๆ ให้เกิดประโยชน์ในการดำเนินการบริหารจัดการศึกษาอย่างเป็นระบบ

6.2 การระดมทรัพยากรบุคคล หมายถึง บุคคลภายในสถานศึกษาและภายนอกสถานศึกษา ที่เป็นประโยชน์ต่อการจัดการศึกษา และสถานศึกษา ที่สามารถนำความรู้ ทักษะและประสบการณ์มาใช้ในการพัฒนาการศึกษาได้ เช่น ครู อาจารย์ ผู้ปกครอง นักเรียน นักศึกษา เจ้าของกิจการ ผู้ประกอบการ ผู้นำท้องถิ่น ผู้นำทางศาสนา เป็นต้น

6.3 การระดมทรัพยากรทางธรรมชาติ หมายถึง สิ่งที่เกิดขึ้นเองตามแหล่งกำเนิดธรรมชาติ ที่นำมาใช้ประโยชน์ต่อการบริหารจัดการศึกษา ซึ่งมีทั้งชนิดที่ใช้แล้วหมดไป เช่น แร่ธาตุ หิน น้ำมัน เป็นต้น และชนิดที่ใช้แล้วไม่หมด สามารถมีขึ้นได้อีกตามระบบนิเวศของธรรมชาติ เช่น ดิน น้ำ ป่าไม้ สัตว์ป่า น้ำตก ภูเขา ฯลฯ

6.4 การระดมทรัพยากรทางวัตถุที่มนุษย์สร้างขึ้น หมายถึง แหล่งของทรัพยากรทางวัตถุที่มนุษย์สร้างขึ้น หรือขอความร่วมมือจากแหล่งทรัพยากรนั้น ๆ เพื่อนำมาใช้ประโยชน์ในการจัดการศึกษาเช่น อาคารสถานที่ สิ่งก่อสร้างของหน่วยงานราชการหรือเอกชน สถานประกอบการ ห้างสรรพสินค้า พิพิธภัณฑ์ท้องถิ่น ศูนย์วัฒนธรรมประจำจังหวัด ศูนย์จำหน่ายผลิตภัณฑ์ประจำจังหวัด สำนักงานหรือหน่วยงานราชการและเอกชน วัด โบสถ์ มัสยิด สถานศึกษา โบราณสถาน โบสถ์พญานาค หนังสือนิตยสาร ฯลฯ

6.5 การระดมทรัพยากรทางสังคม หมายถึง การรวบรวม การแสวงหาความรู้อันเกิดจากขนบธรรมเนียม ประเพณี วัฒนธรรมความเป็นอยู่ของคนในชุมชน กิจกรรมของชุมชน และนำมาใช้ประโยชน์ในการจัดการศึกษา ฯลฯ

6.6 การระดมทรัพยากรทางการเงิน หมายถึง การจัดหา รวบรวม การขอรับการสนับสนุนจากแหล่งต่าง ๆ ที่เป็นทรัพยากรในรูปของเงิน ทั้งโดยทางตรงและทางอ้อม เพื่อนำมาสนับสนุนโครงการ ภารกิจและกิจกรรมต่าง ๆ ของโรงเรียน

6.5 การมีส่วนร่วมระดมทรัพยากรเพื่อการจัดการศึกษา หมายถึง วิธีการที่ส่งเสริมหรือเปิดโอกาสให้บุคคลของหน่วยงาน เข้ามามีส่วนร่วมคิด ร่วมปฏิบัติ และร่วมตัดสินใจและมีความรับผิดชอบในการนำทรัพยากรต่าง ๆ มาใช้ในการจัดการศึกษาของสถานศึกษา

6.6 โรงเรียนมัธยมศึกษา หมายถึง โรงเรียนที่จัดการศึกษาในระดับมัธยมศึกษา ในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษากลาง จำนวน 14 โรงเรียน จำแนกได้ดังนี้

6.6.1 โรงเรียนมัธยมศึกษาประจำจังหวัด หมายถึง โรงเรียนที่จัดการศึกษาในระดับมัธยมศึกษา ในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษากลาง ที่ตั้งอยู่เฉพาะในพื้นที่ของอำเภอเมืองอ่างทอง จังหวัดอ่างทอง เป็นโรงเรียนที่มีขนาดใหญ่ มีนักเรียนตั้งแต่ 1,500 คน มีจำนวน 2 โรงเรียน ในปีการศึกษา 2552

6.6.2 โรงเรียนมัธยมศึกษาประจำอำเภอ หมายถึง โรงเรียนที่จัดการศึกษาในระดับมัธยมศึกษา ในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษากลาง ที่ตั้งอยู่ในพื้นที่ของอำเภอต่าง ๆ ในจังหวัดอ่างทอง เป็นโรงเรียนที่มีขนาดกลาง มีนักเรียนตั้งแต่ 500 - 1,499 คน มีจำนวน 5 โรงเรียน ในปีการศึกษา 2552

6.6.3 โรงเรียนมัธยมศึกษาประจำตำบล หมายถึง โรงเรียนที่จัดการศึกษาในระดับมัธยมศึกษา ในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษากลาง ที่ตั้งกระจายอยู่ในพื้นที่ของตำบลต่าง ๆ ในจังหวัดอ่างทอง เป็นโรงเรียนที่มีขนาดเล็ก มีนักเรียนตั้งแต่ 1 - 499 คน มีจำนวน 7 โรงเรียน ในปีการศึกษา 2552

7. ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

7.1 เพื่อนำไปเป็นสารสนเทศในการพัฒนาแนวทาง วิธีการ ตลอดจนทิศทางการระดมทรัพยากรทางการศึกษา ที่ตรงตามวัตถุประสงค์และความต้องการที่แท้จริงของโรงเรียนมัธยมศึกษา

7.2 สถานศึกษาหรือสถาบันการศึกษาสามารถนำแนวทางในการศึกษาการระดมทรัพยากรเพื่อการจัดการศึกษา มาประยุกต์ใช้ให้เกิดประโยชน์ต่อการจัดการศึกษา เพื่อให้สถานศึกษามีประสิทธิภาพและประสิทธิผล

บทที่ 2

วรรณกรรมที่เกี่ยวข้อง

การศึกษาเรื่องการระดมทรัพยากรเพื่อการจัดการศึกษาของโรงเรียนมัธยมศึกษา เขตพื้นที่การศึกษากลางครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ศึกษาเอกสาร แนวคิดทฤษฎี และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง เพื่อแสวงหาความรู้มาใช้ในการกำหนดกรอบแนวคิดในการศึกษาวิจัยตามลำดับ ดังนี้

1. นโยบายของรัฐบาลและกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับการส่งเสริมการมีส่วนร่วมระดมทรัพยากรเพื่อการจัดการศึกษา
2. การระดมทรัพยากรเพื่อการจัดการศึกษา
  - 2.1 ความหมายของทรัพยากรทางการศึกษาเพื่อการจัดการศึกษา
  - 2.2 แนวคิดและหลักการในการระดมทรัพยากรทางการศึกษาเพื่อการจัดการศึกษา
  - 2.3 ประเภทของทรัพยากรเพื่อการจัดการศึกษา
    - 2.3.1 ทรัพยากรบุคคล
    - 2.3.2 ทรัพยากรทางธรรมชาติ
    - 2.3.3 ทรัพยากรทางวัตถุที่มนุษย์สร้างขึ้น
    - 2.3.4 ทรัพยากรทางสังคม
    - 2.3.5 ทรัพยากรทางการเงิน
  - 2.4 แหล่งที่มาของทรัพยากรเพื่อการจัดการศึกษา
  - 2.5 แนวทางในการระดมทรัพยากรเพื่อการจัดการศึกษา
3. บทบาทของผู้มีส่วนร่วมในการระดมทรัพยากรเพื่อการจัดการศึกษา
  - 3.1 บทบาทของผู้บริหาร โรงเรียนมัธยมศึกษากับการมีส่วนร่วมในการระดมทรัพยากรเพื่อการจัดการศึกษา
  - 3.2 บทบาทของครู โรงเรียนมัธยมศึกษากับการมีส่วนร่วมในการระดมทรัพยากรเพื่อการจัดการศึกษา
4. งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

1. นโยบายของรัฐบาลและกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับการส่งเสริมการมีส่วนร่วมระดมทรัพยากรเพื่อการจัดการศึกษา

1.1 นโยบายของรัฐบาล

จากคำแถลงนโยบายของนายอภิสิทธิ์ เวชชาชีวะ นายกรัฐมนตรี ที่ได้แถลงต่อรัฐสภา เมื่อวันที่ 29 ธันวาคม 2551 รัฐบาลจะให้ความสำคัญแก่ปัญหาพื้นฐานระยะยาวของประเทศไทยซึ่งเป็นที่ที่ละเลยมิได้ ในปัจจุบันคนไทยยังมีการศึกษาโดยเฉลี่ยประมาณ 9 ปี น้อยกว่าประเทศในแถบเอเชียซึ่งมีการศึกษาเฉลี่ยประมาณ 10 ถึง 12 ปี คุณภาพของการศึกษายังมีปัญหาดังกล่าวให้ผลสัมฤทธิ์ทางการศึกษาของนักเรียนต่ำกว่ามาตรฐานในวิชาสำคัญ เช่น ภาษาไทย ภาษาอังกฤษ คณิตศาสตร์ และวิทยาศาสตร์ และในปี 2552 เศรษฐกิจโลกโดยรวมมีแนวโน้มจะขยายตัวได้เพียงเล็กน้อย ดังนั้นประเทศไทยจะต้องเผชิญกับปัญหาการชะลอตัวของการส่งออก การลดลงของจำนวนนักท่องเที่ยวต่างชาติ การลดลงของราคาสินค้าเกษตร และการชะลอการลงทุนของภาคเอกชน ประกอบกับแนวโน้มจำนวนคนว่างงานจะเพิ่มขึ้นจาก 5 แสนคนในปัจจุบันเป็น 1 ล้านคน อันจะส่งผลให้ความยากจน ปัญหาสังคมและอาชญากรรมเพิ่มขึ้น ซึ่งสภาพการณ์ปัจจุบันที่กำลังเกิดขึ้น เป็นที่แน่นอนว่าอาจส่งผลกระทบต่อการระดมทรัพยากรเพื่อการจัดการศึกษาของสถานศึกษาต่าง ๆ ได้ รัฐบาลจึงได้เตรียมการแก้ไขปัญหาดังกล่าว โดยกำหนดเป็นนโยบายสังคมและคุณภาพชีวิตของประชาชนในด้านนโยบายการศึกษา ดังนี้

1. ปฏิรูปการศึกษาทั้งระบบ โดยการปฏิรูปโครงสร้างและการบริหารจัดการ ปรับปรุงกฎหมายให้สอดคล้องกับรัฐธรรมนูญ และระดมทรัพยากรเพื่อปรับปรุงการบริหารจัดการศึกษาตั้งแต่ระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน จนถึงระดับ อุดมศึกษา พัฒนาคู่มือพัฒนากระบวนการคัดเลือกเข้าสู่มหาวิทยาลัย พัฒนาหลักสูตร รวมทั้งปรับหลักสูตรวิชาแกนหลักสูตรถึงวิชาประวัติศาสตร์ ปรับปรุงสื่อการเรียนการสอน พัฒนาทักษะในการคิดวิเคราะห์ ปรับบทบาท การศึกษานอกโรงเรียนเป็นสำนักการศึกษาตลอดชีวิต และจัดให้มีศูนย์การศึกษาตลอดชีวิตเพื่อการ เรียนรู้ที่เหมาะสมในแต่ละพื้นที่ ตลอดจนส่งเสริมการกระจายอำนาจให้ทุกภาคส่วนมีส่วนร่วมใน การจัดการศึกษา เพื่อนำไปสู่เป้าหมายคุณภาพการศึกษาและการเรียนรู้ที่มุ่งเน้นคุณธรรมนำความรู้ อย่างแท้จริง

2. ส่งเสริมให้ภาคเอกชนมีส่วนร่วมในการพัฒนาการศึกษาทั้งระบบ โดยมุ่งเน้น ในระดับอาชีวศึกษา และอุดมศึกษา เพื่อให้สนองความต้องการด้านบุคลากรของภาคเศรษฐกิจ

3. พัฒนาคู่มือ อาจารย์ และบุคลากรทางการศึกษา เพื่อให้ได้ครูดี ครูเก่ง มีคุณธรรม มีคุณภาพ และมีวิสัยทัศน์สูงขึ้นไป ลดภาระงานครูที่ไม่เกี่ยวข้องกับการเรียนการสอนตามโครงการคืนครู

ให้นักเรียน มีการดูแลคุณภาพชีวิตของครูด้วยการปรับโครงสร้างหนี้และจัดตั้งกองทุนพัฒนาคุณภาพชีวิตครู ควบคู่ไปกับการลงทุนด้านเทคโนโลยีสารสนเทศที่เน้นการพัฒนาเนื้อหาสาระและบุคลากรให้พร้อมรองรับและใช้ประโยชน์จากระบบเทคโนโลยีสารสนเทศได้อย่างคุ้มค่า

4. จัดให้ทุกคนมีโอกาสได้รับการศึกษาฟรี 15 ปี ตั้งแต่ระดับอนุบาลไปจนถึงมัธยมศึกษาตอนปลาย พร้อมทั้งเพิ่มประสิทธิภาพการบริหารจัดการให้เกิดความเสมอภาคและความเป็นธรรมในโอกาสทางการศึกษาแก่ประชาชนในกลุ่มผู้ด้อยโอกาสและผู้ยากไร้ ผู้พิการหรือทุพพลภาพ ผู้อยู่ในสภาวะยากลำบาก ผู้บกพร่องทางร่างกายและสติปัญญา และชนต่างวัฒนธรรม รวมทั้งยกระดับการพัฒนาศูนย์เด็กเล็กในชุมชน

5. ยกระดับคุณภาพมาตรฐานการศึกษาระดับอาชีวศึกษาและอุดมศึกษาสู่ความเป็นเลิศ โดยการจัดกลุ่มสถาบันการศึกษาศักยภาพ ปรับเงินเดือนค่าตอบแทนของผู้สำเร็จการศึกษาระดับอาชีวศึกษาให้สูงขึ้น โดยภาครัฐเป็นผู้นำและเป็นแบบอย่างของการใช้ทักษะอาชีวศึกษาเป็นเกณฑ์กำหนดค่าตอบแทนและความก้าวหน้าในงาน ควบคู่กับการพัฒนาองค์ความรู้และนวัตกรรมด้วยการเพิ่มขีดความสามารถด้านการวิจัยและพัฒนา

6. ปรับปรุงระบบการบริหารจัดการกองทุนให้ยั่งยืนเพื่อการศึกษา ให้มีการประνομและใกล้เคียงหนี้ รวมทั้งขยายกองทุนให้ยั่งยืนเพื่อการศึกษาเพิ่มขึ้น เพื่อให้ประชาชนได้มีโอกาสในการเข้าถึงการศึกษาระดับอาชีวศึกษาและปริญญาตรีเพิ่มขึ้น

7. ส่งเสริมให้เด็ก เยาวชน และประชาชนใช้ประโยชน์จากเทคโนโลยีสารสนเทศเชิงสร้างสรรค์อย่างชาญฉลาด เพื่อเสริมสร้างการเรียนรู้

8. เร่งรัดการลงทุนด้านการศึกษาและการเรียนรู้อย่างบูรณาการในทุกระดับการศึกษาและในชุมชน โดยใช้พื้นที่และโรงเรียนเป็นฐานในการบูรณาการทุกมิติ และยึดเกณฑ์การประเมินของสำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพความเป็นเลิศของมหาวิทยาลัย ไปสู่การเป็นศูนย์กลางทางการศึกษาและวิจัยพัฒนาในภูมิภาค รวมทั้งเสริมสร้างสังคมแห่งการเรียนรู้อย่างต่อเนื่องตลอดชีวิตในชุมชน โดยเชื่อมโยงบทบาทสถาบันครอบครัว สถาบันการศึกษา และสถาบันทางศาสนา

จากนโยบายดังกล่าวข้างต้น จะเห็นว่ารัฐบาลได้คาดหมายสถานการณ์ของประเทศ จากการที่ภาวะเศรษฐกิจมีแนวโน้มถดถอย และสภาพทางสังคมเปลี่ยนแปลงไปตามกระแสโลกาภิวัตน์ รวมถึงการเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็วของเทคโนโลยีสารสนเทศที่สามารถเชื่อมโยงเครือข่ายข้อมูลข่าวสารกับนานาประเทศทั่วโลก การพัฒนาทางการศึกษาจึงมีความจำเป็นต่อการพัฒนาประเทศ เพื่อให้ได้ผลผลิตเป็นพลเมืองที่มีคุณภาพ อยู่ในสังคมได้อย่างมีความสุข ซึ่งหมายรวมถึงการพัฒนาพลเมืองตั้งแต่ในวัยเรียน ให้ผู้เรียนได้เรียนรู้อย่างมีความสุขเช่นกัน

สิ่งที่จะนำมาสร้างเสริมและพัฒนาผู้เรียนได้จึงจำเป็นต้องมีการระดมทรัพยากรทางการศึกษา เพื่อให้เกิดประโยชน์สูงสุดต่อการบริหารจัดการศึกษา ซึ่งจะส่งผลให้อาณาเขตของประเทศไทย ประชากรที่มีคุณภาพได้ (คำแถลงนโยบายของคณะรัฐมนตรี นายอภิสิทธิ์ เวชชาชีวะ นายกรัฐมนตรี แถลงต่อรัฐสภา 2551: 10-12)

1.2 แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 10 (พ.ศ.2550-2554)

แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 10 (พ.ศ.2550-2554) ได้มีการ กำหนดแผนยุทธศาสตร์การสร้างเสริมความเข้มแข็งของชุมชนและสังคมให้เป็นรากฐานที่มั่นคงของ ประเทศ เพื่อให้การพัฒนาประเทศสู่ความสมดุลยั่งยืน จะต้องให้ความสำคัญกับการเสริมสร้างทุน ของประเทศที่มีอยู่ ทั้งที่เป็นทุนทางสังคม ทุนทางเศรษฐกิจ และทุนทางทรัพยากรธรรมชาติและ สิ่งแวดล้อมให้มีความเข้มแข็งและเชื่อมโยงกันเพื่อประโยชน์ในการพัฒนา ทั้งนี้การเสริมสร้าง ทุนทางสังคมจะเป็นพื้นฐานหลัก โดยต้องเริ่มจากการพัฒนาคุณภาพคนให้เป็นคนที่มีความรู้ คู่คุณธรรม มีจิตสำนึกสาธารณะและรู้เท่าทันการเปลี่ยนแปลงเพื่อนำไปสู่การพัฒนาชุมชนให้มีความ เข้มแข็ง ช่วยเหลือเกื้อกูลกันภายในชุมชนและระหว่างชุมชน และเป็นพลังของการพัฒนา ประเทศ

โดยแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 10 (พ.ศ.2550-2554)

ได้กำหนดให้นำแผนชุมชนมาประกอบการจัดสรรงบประมาณการพัฒนาท้องถิ่นและผลักดันการ ดำเนินงานภายใต้แผนชุมชนให้บังเกิดผลเป็นรูปธรรม โดยการระดมทรัพยากรภายในพื้นที่ รับผิดชอบทั้งจากภาครัฐ เอกชน พัฒนาเอกชน และชุมชน เพื่อสร้างการมีส่วนร่วมและความเป็น เจ้าของที่นำไปสู่การพัฒนาชุมชน โดยชุมชน เพื่อชุมชน ซึ่งการระดมทรัพยากรต่าง ๆ มาใช้ในการ พัฒนาการจัดการศึกษา ย่อมเป็นไปตามความต้องการของชุมชน โดยสถานศึกษามีหน้าที่หลัก ในการให้บริการความรู้ที่หลากหลายแก่ชุมชน เพื่อนำความรู้ที่ได้รับจากสถานศึกษาไปพัฒนา ชุมชนให้มีความเข้มแข็ง เป็นพลังสำคัญที่จะช่วยผลักดันให้ประเทศชาติพัฒนาต่อไป (แผนพัฒนา เศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 10 (พ.ศ.2550-2554): 73-74))

1.3 กฎหมายที่เกี่ยวข้องกับการระดมทรัพยากรเพื่อการศึกษา

การศึกษากฎหมายที่เกี่ยวข้องกับการระดมทรัพยากรเพื่อการศึกษา จะเป็นข้อ สนับสนุนให้การทำงานด้านการระดมทรัพยากรจากแหล่งต่าง ๆ มีประสิทธิภาพมากขึ้น อาจเป็น ส่วนหนึ่งของแรงจูงใจให้เกิดการสนับสนุนทรัพยากรเพื่อการศึกษาในวงกว้างมากขึ้นได้ ปัจจุบัน มีกฎหมายหลายฉบับที่เอื้อต่อการระดมทรัพยากรเพื่อการศึกษา ดังนี้

1.3.1 พระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการกระทรวงศึกษาธิการ พ.ศ. 2546 ตามมาตรา 6 แห่งพระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการกระทรวงศึกษาธิการ พ.ศ. 2546 ได้บัญญัติไว้ว่า ให้จัดระเบียบบริหารราชการกระทรวงศึกษาธิการเป็นระเบียบบริหารราชการส่วนกลาง ระเบียบบริหารราชการเขตพื้นที่การศึกษา และระเบียบบริหารราชการในสถานศึกษาของรัฐที่จัดการศึกษาระดับปริญญาตรีที่เป็นนิติบุคคล

การแบ่งส่วนราชการในส่วนกลางของกระทรวงศึกษาธิการเป็น สำนักงานรัฐมนตรี สำนักงานปลัดกระทรวง สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน สำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา และสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา ด้านการบริหารและจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานให้ยึดเขตพื้นที่การศึกษา ได้จัดระเบียบการบริหารราชการของเขตพื้นที่การศึกษาเป็นสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา และสถานศึกษา ที่จัดการศึกษาขั้นพื้นฐานหรือส่วนราชการที่เรียกชื่อเป็นอย่างอื่น โดยให้สถานศึกษาที่จัดการศึกษาขั้นพื้นฐานที่เป็นโรงเรียนมีฐานะเป็นนิติบุคคล โดยให้ผู้อำนวยการสถานศึกษาเป็นผู้บังคับบัญชาข้าราชการและมีอำนาจหน้าที่ดังนี้

1. บริหารกิจการของสถานศึกษาหรือส่วนราชการให้เป็นไปตามกฎหมาย กฎ ระเบียบ ข้อบังคับ นโยบายของส่วนราชการและสถานศึกษา
2. ประสานการระดมทรัพยากรเพื่อการศึกษา รวมทั้งควบคุมดูแลบุคลากรการเงิน พัสดุ สถานที่ และทรัพย์สินอื่นของสถานศึกษา
3. เป็นผู้แทนของสถานศึกษาหรือส่วนราชการในกิจการทั่วไป รวมทั้งการจัดทำนิติกรรมสัญญาตามวงเงินงบประมาณที่ได้รับตามที่ได้รับมอบอำนาจ
4. จัดทำรายงานประจำปีเกี่ยวกับกิจการของสถานศึกษาเสนอต่อคณะกรรมการเขตพื้นที่การศึกษา
5. อำนาจหน้าที่ในการอนุมัติประกาศนียบัตรและวุฒิปับตรของสถานศึกษา
6. ปฏิบัติงานอื่นตามที่ได้รับมอบหมาย

1.3.2 พระราชกฤษฎีกาออกตามความในประมวลรัษฎากรว่าด้วยการยกเว้นรัษฎากร (ฉบับที่ 420) พ.ศ. 2547 ณ วันที่ 17 สิงหาคม 2547 มีสาระสำคัญที่เกี่ยวกับการระดมทรัพยากรเพื่อการจัดการศึกษา ดังต่อไปนี้

มาตรา 3 ให้ยกเว้นภาษีเงินได้ตามส่วน 2 และส่วน 3 หมวด 3 ในลักษณะ 2 แห่งประมวลรัษฎากร สำหรับเงินได้ที่จ่ายเป็นค่าใช้จ่ายเพื่อสนับสนุนการศึกษาให้แก่สถานศึกษาของทางราชการ สถานศึกษาขององค์การของรัฐบาล โรงเรียนเอกชน ที่ตั้งขึ้นตามกฎหมายว่าด้วย

โรงเรียนเอกชนหรือสถาบันอุดมศึกษาเอกชนที่ตั้งขึ้นตามกฎหมายว่าด้วยสถาบันอุดมศึกษาเอกชน ดังนี้

1. สำหรับบุคคลธรรมดา ให้ยกเว้นภาษีเงินได้สำหรับเงินได้พึงประเมิน หลังจากหักค่าใช้จ่ายและหักค่าลดหย่อนตามมาตรา 47 (1) (2) (3) (4) (5) หรือ (6) แห่งประมวลรัษฎากรเป็นจำนวนสองเท่าของรายจ่ายที่จ่ายไปเป็นค่าใช้จ่ายเพื่อสนับสนุนการศึกษา แต่ต้องไม่เกินร้อยละสิบของเงินได้พึงประเมินหลังจากหักค่าใช้จ่ายและหักค่าลดหย่อนดังกล่าวนี้

2. สำหรับบริษัทหรือห้างหุ้นส่วนนิติบุคคล ให้ยกเว้นภาษีเงินได้สำหรับเงินได้เป็นจำนวนเงินหรือมูลค่าของทรัพย์สินเป็นจำนวนสองเท่าของรายจ่ายที่จ่ายไปเป็นค่าใช้จ่ายเพื่อสนับสนุนการศึกษา แต่ต้องไม่เกินร้อยละสิบของกำไรสุทธิก่อนหักรายจ่ายเพื่อการกุศลสาธารณะหรือเพื่อการสาธารณประโยชน์ และเพื่อการศึกษาหรือเพื่อการกีฬา ตามมาตรา 65 ตรี (3) แห่งประมวลรัษฎากร

ค่าใช้จ่ายเพื่อสนับสนุนการศึกษิตตามวรรคหนึ่ง ต้องเป็นค่าใช้จ่ายสำหรับโครงการที่กระทรวงศึกษาธิการให้ความเห็นชอบ และเป็นค่าใช้จ่ายสำหรับรายการดังต่อไปนี้

1. จัดหาหรือจัดสร้างอาคาร อาคารพร้อมที่ดิน หรือที่ดินให้แก่สถานศึกษา เพื่อใช้ประโยชน์ทางการศึกษา
2. จัดหาวัสดุอุปกรณ์เพื่อการศึกษา แบบเรียน ตำรา หนังสือทางวิชาการ สื่อ และเทคโนโลยีเพื่อการศึกษา ตลอดจนวัสดุอุปกรณ์อื่น ๆ ที่เกี่ยวข้องกับการศึกษาให้แก่สถานศึกษา ตามที่รัฐมนตรีว่าการกระทรวงการคลังกำหนด

มาตรา 4 ให้ยกเว้นภาษีเงินได้ตามส่วน 2 และส่วน 3 หมวด 3 ภาษีมูลค่าเพิ่มตามหมวด 4 ภาษีธุรกิจเฉพาะตามหมวด 5 และอากรแสตมป์ตามหมวด 6 ในลักษณะ 2 แห่งประมวลรัษฎากร ให้แก่บุคคลธรรมดา หรือบริษัทหรือห้างหุ้นส่วนนิติบุคคล สำหรับเงินได้ที่ได้รับจากการโอนทรัพย์สิน หรือการขายสินค้า หรือสำหรับการกระทำตราสาร อันเนื่องมาจากการดำเนินการสนับสนุนการศึกษา ตามโครงการที่กระทรวงศึกษาธิการให้ความเห็นชอบตามมาตรา 3 โดยผู้โอนจะต้องไม่นำต้นทุนของทรัพย์สินหรือสินค้า ซึ่งได้รับยกเว้นภาษีดังกล่าวมาหักเป็นค่าใช้จ่ายในการคำนวณภาษีเงินได้ของบุคคลธรรมดา หรือบริษัทหรือห้างหุ้นส่วนนิติบุคคล ทั้งนี้ให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขที่อธิบดีกรมสรรพากร ประกาศกำหนด”

โดยสรุป ผู้มีเงินได้ซึ่งบริจาคเงินเพื่อสนับสนุนการศึกษามีสิทธินำเงินที่บริจาค ไปหักเป็นค่าลดหย่อนได้เป็นจำนวนสองเท่าของเงินได้ที่ได้จ่ายไปแต่ต้องไม่เกินร้อยละ 10 ของเงินได้พึงประเมินหลังจากหักค่าใช้จ่ายและค่าลดหย่อนอื่น ค่าใช้จ่ายเพื่อสนับสนุนการศึกษา

ที่สามารถนำมาหักลดหย่อนต้องเป็นค่าใช้จ่ายสำหรับการจัดหาหรือจัดสร้างอาคาร อาคารพร้อมที่ดิน หรือที่ดินให้แก่สถานศึกษาเพื่อใช้ประโยชน์ทางการศึกษา หรือจัดหาวัสดุอุปกรณ์เพื่อการศึกษา แบบเรียน ตำรา หนังสือทางวิชาการ สื่อ และเทคโนโลยีเพื่อการศึกษา ตลอดจนวัสดุอุปกรณ์อื่นๆ ที่เกี่ยวข้องกับการศึกษา โดยต้องเป็นค่าใช้จ่ายสำหรับโครงการที่กระทรวงศึกษาธิการให้ความเห็นชอบ ได้แก่ สถานศึกษาตามโครงการพระราชดำริ สถานศึกษาตามนโยบายที่จะระดมพลังเพื่อเร่งรัดปรับปรุงคุณภาพ และสถานศึกษาที่รองรับพัฒนาเด็กด้อยโอกาส เด็กพิการ และเป็นการบริจาคให้แก่สถานศึกษาตามรายชื่อสถานศึกษาที่กระทรวงศึกษาธิการประกาศกำหนด ทั้งนี้ ผู้บริจาคต้องมีหลักฐานจากสถานศึกษาที่พิสูจน์ได้ว่าเป็นค่าใช้จ่ายเพื่อสนับสนุนการศึกษาตามโครงการที่กระทรวงศึกษาธิการให้ความเห็นชอบ

1.3.3 พระราชกฤษฎีกาว่าด้วยการขอพระราชทานเครื่องราชอิสริยาภรณ์อันเป็นที่สรรเสริญยิ่งดิเรกคุณาภรณ์ พ.ศ. 2538 ได้กำหนดหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขสำหรับการขอพระราชทานเครื่องราชอิสริยาภรณ์ดังกล่าวไว้ในมาตรา 8 ว่าต้องเป็นการกระทำความดีความชอบที่มีผลงานอันเป็นประโยชน์แก่ประเทศ ศาสนา และประชาชน ซึ่งจำแนกออกได้เป็นสองประเภท ดังนี้

1. การกระทำความดีความชอบที่มีผลงานอันเป็นประโยชน์แก่ประเทศ ศาสนา และประชาชน

2. การกระทำความดีความชอบที่เป็นการบริจาคทรัพย์สินเพื่อสาธารณประโยชน์

มาตรา 13 การกระทำความดีความชอบที่เป็นการบริจาคทรัพย์สินเพื่อสาธารณประโยชน์ตามมาตรา 8 (2) ต้องมีลักษณะดังนี้

1) เป็นการบริจาคทรัพย์สินเพื่อสาธารณประโยชน์ เช่น เพื่อการศึกษา การสาธารณสุข การแพทย์ การพัฒนาชุมชน การสังคมสงเคราะห์ หรือความมั่นคงของชาติ

2) ทรัพย์สินที่บริจาคต้องเป็นของผู้บริจาคหรือที่ผู้บริจาคมีสิทธิบริจาคได้ในนามของตน

ทั้งนี้ การกระทำความดีความชอบตามมาตรา 8 (2) ต้องมีหนังสือรับรองแสดงรายการ การบริจาคทรัพย์สินจากหน่วยงานที่ได้รับบริจาค โดยมีผู้ลงลายมือชื่อตามหลักเกณฑ์จากพระราชกฤษฎีกานี้ จะเห็นว่าผู้บริจาคทรัพย์สินเพื่อศึกษามีโอกาสได้รับพระราชทานเครื่องราชอิสริยาภรณ์อันเป็นที่สรรเสริญยิ่งดิเรกคุณาภรณ์ ถ้าการบริจาคเป็นไปตามหลักเกณฑ์

ดังกล่าว ซึ่งเป็นแรงจูงใจสำคัญประการหนึ่งสำหรับการระดมทรัพยากรเพื่อการศึกษาของสถานศึกษา

2. การระดมทรัพยากรเพื่อการจัดการศึกษา

2.1 ความหมายของทรัพยากรทางการศึกษาเพื่อการจัดการศึกษา

ทรัพยากรทางการศึกษาในความหมายที่แคบ คือ ปัจจัยนำเข้า (input) ที่นำไปใช้เพื่อจัดการศึกษาทุกระดับและทุกประเภทภายในสังคม ปัจจัยนำเข้านี้ส่วนใหญ่จะเป็นในรูปของเงินงบประมาณทั้งด้านรายจ่ายเกี่ยวกับการปฏิบัติงานประจำ เช่น เงินเดือนและค่าตอบแทน ค่าใช้จ่ายวัสดุอุปกรณ์กับรายจ่ายด้านการลงทุน

ทรัพยากรทางการศึกษาในความหมายที่กว้าง คือ ปัจจัยนำเข้า (input) และปัจจัยกระบวนการจัดการในการแปรเปลี่ยนปัจจัยนำเข้านั้นให้บังเกิดประสิทธิภาพและประสิทธิผลพิจารณาในแง่ทรัพยากรทางการศึกษาจึงไม่จำกัดอยู่เฉพาะงบประมาณทางการศึกษา หากรวมถึงการจัดการที่มีประสิทธิภาพ ความสามารถในการตั้งและระดมสรรพกำลังในสังคมเข้ามาสนับสนุนส่งเสริม เกื้อหนุนการศึกษาในรูปลักษณะต่าง ๆ ซึ่งไม่จำเป็นต้องเป็นเม็ดเงิน หรืออุปกรณ์ หรือเวลาที่จัดเป็นการให้โอกาสทางการศึกษาทั้งในแง่ของสละเวลามาให้บริการทางการศึกษาจากบุคคลภายในสังคมซึ่งมิใช่ ครู-อาจารย์ ประจำ นอกจากนั้นทรัพยากรทางการศึกษายังหมายรวมถึงทรัพยากรมนุษย์ที่เกี่ยวข้องทั้งทางตรงและทางอ้อมกับการให้บริการทางการศึกษา ตลอดจนคลื่นวิทยุ โทรทัศน์ ดาวเทียม อินเทอร์เน็ตที่สามารถนำมาใช้ประโยชน์เพื่อการศึกษาด้วย

ทรัพยากร ตรงกับภาษาอังกฤษว่า Resources (วิทย์ เทียงบูรณธรรม 2541: 724) หมายถึงทรัพยากรของประเทศ กำลังเงิน กำลังวัตถุ

การระดมทรัพยากรเพื่อการจัดการศึกษาในสถานศึกษา ต้องสอดคล้องกับหลักการตามแนวพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 มาตรา 58 ที่กำหนดให้มีภาระจรรยาบรรณและการลงทุนด้านงบประมาณ การเงินและทรัพย์สินจากรัฐ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น บุคคล ครอบครัว ชุมชน สถาบันศาสนา สถาบันสังคมอื่นและต่างประเทศมาใช้ในการจัดการศึกษาดังนี้

การระดมทรัพยากรและการลงทุนเพื่อการศึกษา กำหนดเป็นกฎหมายในพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ.2542 ในหมวดที่ 8 ทรัพยากรและการลงทุนซึ่งกล่าวถึงการให้สถานศึกษามีการระดมทรัพยากรและการลงทุนในด้านงบประมาณ การเงินและทรัพย์สินทั้งจากของรัฐ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ชุมชน บุคคล ฯลฯ และให้รัฐจัดสรรงบประมาณแผ่นดิน

ให้กับการศึกษาในฐานะที่มีความสำคัญสูงสุดต่อการพัฒนาที่ยั่งยืน ตลอดจนจัดให้มีกองทุนกู้ยืมเพื่อการศึกษา เพื่อให้โอกาสและสร้างความเสมอภาคทางการศึกษาให้กับประชาชน

รุ่ง แก้วแดง (อ้างในนาจาร์ยี เมืองเฉลิม 2546: 26) กล่าวถึงการระดมสรรพกำลังทุกส่วนในสังคมเพื่อการศึกษาจากการจัดทำแผนพัฒนาการศึกษาแห่งชาติฉบับที่ 8 (พ.ศ.2540-2544) ไว้ว่า ทุกส่วนของสังคมทั้งครอบครัว ชุมชน รัฐ เอกชน องค์กรเอกชน สื่อมวลชน จะต้องตระหนักถึงความรับผิดชอบร่วมกันในการจัดการศึกษาทุกชั้นตอน แทนการผลักภาระให้เป็นความรับผิดชอบของรัฐเพียงอย่างเดียว แต่รัฐต้องมีเจตจำนงแน่วแน่ที่จะสนับสนุนการลงทุน และการสร้างโอกาสให้เอื้อต่อการจัดการศึกษาที่มีคุณภาพอย่างต่อเนื่องและจริงจัง เพราะการศึกษาเป็นหัวใจของการพัฒนาประเทศ เป็นโครงสร้างพื้นฐานทางสติปัญญาที่สัมพันธ์เกี่ยวข้องกับบุคคลและความเจริญก้าวหน้าทางเศรษฐกิจและสังคมของประเทศโดยส่วนรวมด้วย

บัณฑิต ชนะชัย (อ้างในทองสุข อุณมาศ 2548: 27) กล่าวว่า การกระจายอำนาจการมีส่วนร่วมในการตัดสินใจและการระดมทรัพยากรซึ่งเป็นสิ่งจำเป็นพื้นฐานที่จำเป็นต้องดำเนินการให้เกิดขึ้นในสถานศึกษาให้ได้ ผู้บริหารสถานศึกษาต้องกระจายอำนาจที่มีอยู่ เพื่อให้บุคลากรในสถานศึกษาได้มีส่วนร่วมในการดำเนินงาน ซึ่งเป็นจุดเริ่มต้นในแนวทางการดำเนินงานโดยใช้โรงเรียนเป็นฐาน เพื่อบุคลากรบริหารงานและปฏิบัติงานต่าง ๆ จะง่ายขึ้น

สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา (อ้างในทองสุข อุณมาศ 2548: 27-28) กล่าวว่า การจัดให้มีการร่วมมือระหว่างโรงเรียนด้วยกันเอง และโรงเรียนกับมหาวิทยาลัยในการใช้ทรัพยากรทางการศึกษาที่มีใช้ตัวเงินร่วมกัน โดยเฉพาะบุคลากรผู้เชี่ยวชาญและวิชาใหม่ ๆ หรือนวัตกรรมการศึกษาที่ควรเผยแพร่ ดังนั้นการระดมทรัพยากรเพื่อใช้ในการบริหารการศึกษาในสถานศึกษาขึ้นพื้นฐานจึงหมายถึง การเร่ง รวบรวม การจัดหาหรือนำมาซึ่งหรือการขอความร่วมมือหรือประสานความร่วมมือจากแหล่งต่าง ๆ ให้เกิดประโยชน์ในการดำเนินการบริหารการศึกษาอย่างเป็นระบบของโรงเรียน แม้ว่าการระดมทรัพยากรเพื่อการบริหารการศึกษาจะไม่ปรากฏได้อย่างชัดเจน ซึ่งเนื่องจากสาเหตุดังต่อไปนี้ สถานศึกษาไม่ทราบแนวทางหรือแนวนโยบาย ในการระดมทรัพยากรเพื่อใช้ในการบริหารการศึกษา ขาดมาตรการส่งเสริมและสร้างแรงจูงใจเพื่อให้เกิดการระดมทรัพยากรเพื่อใช้ในการบริหารการศึกษา ขาดกฎหมายรองรับเพื่อให้เกิดการระดมทรัพยากรเพื่อใช้ในการบริหารการศึกษา ขาดการประชาสัมพันธ์ให้ทราบถึงผลประโยชน์ที่พึงได้รับจากการมีส่วนร่วมในการบริหารการศึกษา

อย่างไรก็ตาม เมื่อมีความเปลี่ยนแปลงในการจัดการศึกษา ตามความเปลี่ยนแปลงของทุกส่วนในสังคม การกระจายอำนาจให้กับสถานศึกษาในด้านวิชาการ การบริหารงานบุคคล การงบประมาณและการบริหารทั่วไป ตลอดจนการให้ทุกส่วนเข้ามามีส่วนร่วมในการจัดการศึกษา

ประกอบกับงบประมาณที่รัฐสนับสนุน การจัดการศึกษามีไม่เพียงพอ สถานศึกษาจึงต้องมีการ ระดมทรัพยากรและการลงทุนเพื่อการศึกษา (all for education) เพื่อจัดการศึกษาที่มีคุณภาพให้กับ ทุกคน (education for all)

นอกจากนี้ เมื่อพิจารณาถึงการระดมทรัพยากรและการลงทุนเพื่อการศึกษา สถานศึกษาจะพิจารณาเฉพาะงบประมาณ การเงินและทรัพย์สินเพียงอย่างเดียว ไม่ได้ เพราะจะเป็น การมองเพียงด้านเงิน (money) ด้านเดียว สถานศึกษาควรพิจารณาถึง คน(man) วัสดุ(material) และ การบริหารจัดการ(management) ประกอบไปด้วย เช่น การนำภูมิปัญญาท้องถิ่นมาใช้ในการจัด การศึกษา การรวบรวมและใช้แหล่งการเรียนรู้ในชุมชนท้องถิ่น การมีส่วนร่วมของชุมชน เป็นต้น สิ่งต่าง ๆ เหล่านี้เป็นแหล่งทุนที่ทุกสถานศึกษามี แต่ยังไม่มีการใช้ประโยชน์เท่าที่ควร อาจเป็น เพราะหลักสูตรการศึกษาเดิมที่กำหนดจากส่วนกลาง ทำให้เรามองแต่การเรียนรู้ในรูปแบบที่ ส่วนกลางกำหนดไว้ จนมองข้ามความสำคัญของท้องถิ่นและทุนสำคัญทางสังคม

ดังนั้นจึงสรุปได้ว่า การระดมทรัพยากรเพื่อใช้ในการบริหารจัดการศึกษา หมายถึงการ จัดหา การนำมา การรวบรวมซึ่งทรัพยากรที่ใช้ในการบริหารจัดการศึกษา หรือการขอความร่วมมือ หรือประสานความร่วมมือจากแหล่งต่าง ๆ ให้เกิดประโยชน์ในการดำเนินการบริหารจัดการศึกษา อย่างเป็นระบบ

2.2 แนวคิดและหลักการในการระดมทรัพยากรทางการศึกษาเพื่อการจัดการศึกษา

การระดมทรัพยากรเพื่อจัดการศึกษา ต้องมีความสอดคล้องกับหลักการตาม พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 มาตรา 58 ที่กำหนดให้มีการระดมทรัพยากรและการ ลงทุนด้านงบประมาณ การเงินและทรัพย์สิน จากรัฐ องค์กรส่วนท้องถิ่น บุคคล ครอบครัวยุ ชุมชน สถาบันศาสนา สถาบันสังคมอื่นและต่างประเทศมาใช้ในการจัดการศึกษา ดังนี้

1. รัฐบาล องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นระดมทรัพยากรเพื่อจัดการศึกษา โดยอาจจัดเก็บภาษีเพื่อการศึกษาได้ตามความเหมาะสม ทั้งนี้ให้เป็นไปตามกฎหมาย

2. บุคคล ครอบครัวยุ ชุมชน องค์กรชุมชน องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น เอกชน สถาบันศาสนา สถาบันสังคมอื่น ระดมทรัพยากรเพื่อการศึกษาเป็นผู้จัดและมีส่วนร่วมในการจัด การศึกษา และมีส่วนร่วมในการระดมค่าใช้จ่ายทางการศึกษา ซึ่งรัฐและองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ต้องส่งเสริมและให้แรงจูงใจการระดมทรัพยากรดังกล่าว โดยให้การสนับสนุน การอุดหนุนและใช้ มาตรการลดหย่อนภาษีหรือยกเว้นภาษี ตามความเหมาะสมและความจำเป็น ทั้งนี้ให้เป็นไปตามที่ กฎหมายกำหนด

ตามหลักการในการระดมทรัพยากรและการลงทุนเพื่อการศึกษา เพื่อไม่ให้ ค่าใช้จ่ายด้านการศึกษาเป็นภาระกับรัฐมากเกินไป จึงจำเป็นต้องออกมาตรการเสริมมารองรับ

เพื่อให้เกิดการมีส่วนร่วมในการควบคุมทรัพยากรและการลงทุนเพื่อการศึกษา ตามพระราชบัญญัติ การศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 มาตรา 58 ประกอบด้วย (สำนักงานปฏิรูปการศึกษา 2544 ก: 9-11)

2.2.1 การลดหย่อนยกเว้นเพื่อการระดมทุนและการลดต้นทุน ได้แก่

- 1) ภาษีโรงเรือนและที่ดินสำหรับสถานศึกษาเอกชน
- 2) ภาษีสินค้าที่นำมาใช้เพื่อการศึกษาเป็นการเฉพาะให้ครอบคลุมวัสดุ อุปกรณ์การศึกษาที่จำเป็นต่อการจัดการศึกษาของสถานศึกษา
- 3) การกักรายได้จากกรเก็บภาษีมาใช้เพื่อการศึกษา ได้แก่ สนับสนุน การจัดเก็บภาษีการรับมรดก โดยกำหนดมูลค่าขั้นต่ำของมรดกที่จะจัดเก็บภาษี และให้คืนรายได้ จากการเก็บภาษีนั้นมาใช้ในเพื่อการศึกษา เสนอให้เพิ่มค่าธรรมเนียมการ โอนมรดกอสงหาริมทรัพย์ ที่เป็นที่ดิน และกักรายได้ดังกล่าวมาใช้เพื่อการศึกษา
- 4) สนับสนุนการจัดเก็บภาษีทรัพย์สินและให้กักรายได้จากกรเก็บภาษี ดังกล่าวมาใช้เพื่อการศึกษา

2.2.2 การส่งเสริมสนับสนุนให้เกิดการบริจาคเพื่อการศึกษา ได้แก่

- 1) การเพิ่มรายการบริจาคเพื่อการศึกษา เป็นรายการหักลดหย่อนสำหรับการ เสียภาษีเงินได้บุคคลธรรมดา หรือภาษีเงินได้นิติบุคคลอีกรายการหนึ่งแยกต่างหากจากรายการ ลดหย่อนการบริจาคเพื่อการกุศลอื่น
- 2) การยกเว้นค่าธรรมเนียมการ โอนอสงหาริมทรัพย์ที่บริจาคให้ สถานศึกษาของเอกชนที่เป็นนิติบุคคล และหากสถานศึกษาเล็กกิจการต้องจัดให้มีการชำระบัญชี และให้ทรัพย์สินที่ได้มาโดยการบริจาคเป็นของรัฐหรือมูลนิธิเพื่อการศึกษา
- 3) หากมีการจัดเก็บภาษีการรับมรดก ให้ยกเว้นภาษีการรับมรดกเฉพาะ ในส่วนที่ผู้รับมรดกบริจาคให้กับกองทุนการศึกษาหรือเพื่อการศึกษาเป็นการเฉพาะ

2.2.3 การบริหารจัดการเพื่อเพิ่มประสิทธิภาพการใช้ทรัพยากร ได้แก่

- 1) การกำหนดหลักเกณฑ์และแนวทางการบริหารจัดการสำหรับ สถานศึกษาที่ไม่สามารถจัดการศึกษาได้เต็มศักยภาพของสถานศึกษา อันนำไปสู่การใช้ทรัพยากร ที่ไม่เกิดประสิทธิภาพและประสิทธิผล ด้วยรูปแบบที่เหมาะสม เช่น การยุบ รวม หรือเลิก สถานศึกษา (สถานศึกษาที่มีจำนวนนักเรียนต่ำกว่า 250 คน) การใช้ทรัพยากรร่วมกันระหว่าง สถานศึกษาภายในเขตพื้นที่การศึกษา เป็นต้น
- 2) การกำหนดอัตราส่วนครูต่อนักเรียนตามเกณฑ์มาตรฐานอัตรากำลังครู ในสถานศึกษาเท่ากับ 1 : 25

3) การจัดทำแผนที่การศึกษา (School mapping) เพื่อบริหารจัดการทรัพยากรให้เกิดประสิทธิภาพสูงสุด

ทั้งนี้ จะต้องศึกษาวิเคราะห์เพื่อกำหนดขนาดที่เหมาะสมของสถานศึกษาในการบริหารจัดการศึกษาที่สะท้อนประสิทธิภาพในเชิงต้นทุนและการประหยัดทรัพยากรเนื่องจากขนาด

2.2.4 การระดมทุนจากแหล่งทรัพยากรอื่น ได้แก่

1) การส่งเสริมสนับสนุนให้สถาบันการเงินจัดสรรเงินกู้เพื่อการศึกษาในอัตราดอกเบี้ยต่ำกว่าอัตราเงินกู้เพื่อการพาณิชย์ โดยรัฐให้การค้ำประกัน

2) การกำหนดอัตราค่าบริการสาธารณูปโภค สำหรับบริการการศึกษา รวมทั้งการบริการทางอินเทอร์เน็ต (Internet) ในอัตราพิเศษเป็นการเฉพาะ

3) การออกสลากกินแบ่งรัฐบาล (ฉบับพิเศษ) เพื่อนำรายได้มาใช้สำหรับการศึกษา

4) การสนับสนุนให้สถานศึกษามีเงินทุนสะสมระยะยาว เพื่อให้สถานศึกษามีเงินทุนไว้ใช้สำหรับการพัฒนาการศึกษา โดย (1) ให้สถานศึกษาจัดเก็บเงินงบประมาณเหลือจ่ายเข้าเป็นเงินทุนสะสมของสถานศึกษา โดยไม่ต้องนำส่งคืนกระทรวงการคลังและ (2) การจัดสรรงบประมาณเป็นเงินกองทุนขอยอดเงินต้น (Endowment Fund) โดยรัฐจัดสรรงบประมาณเป็นเงินกองทุนขอยอดเงินต้นหรือเงินสมทบ (Equalizing Matching Grants) เพื่อการจัดตั้งเป็นทุนสะสมสำหรับสถานศึกษาที่ขาดแคลน เพื่อกระตุ้นให้สถานศึกษาและชุมชนมีส่วนร่วมในการระดมทุนของสถานศึกษาให้มากขึ้น

5) การให้ผู้เรียนระดับอุดมศึกษาของรัฐ (ระดับปริญญาตรี) จ่ายค่าเล่าเรียนหรือค่าธรรมเนียมในสัดส่วนที่สูงขึ้นไม่ต่ำกว่าร้อยละ 35 ของต้นทุนค่าใช้จ่ายในการจัดการศึกษา จำแนกตามสาขาวิชา สำหรับการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐาน ในกรณีค่าใช้จ่ายสำหรับการจัดบริการเสริมให้ผู้ปกครองเป็นผู้รับภาระค่าใช้จ่าย และจัดให้มีทางเลือกสำหรับผู้เรียนที่ยากจนด้วย โอกาสสำหรับค่าใช้จ่ายส่วนบุคคล ได้แก่ ค่าเครื่องแบบ ค่าหนังสือตำรา ค่าอาหารเสริม (นม) และอาหารกลางวัน ผู้ปกครองเป็นผู้รับภาระค่าใช้จ่าย ยกเว้นผู้เรียนที่ยากจน/ด้อยโอกาส รัฐจะจัดสรรงบประมาณเป็นเงินอุดหนุนให้ เพื่อสร้างความเสมอภาคและความเป็นธรรม

6) การส่งเสริมสนับสนุนสถานศึกษาของรัฐที่ไม่เป็นนิติบุคคล มีอิสระในการบริหารจัดการทรัพย์สินและรายได้ของสถานศึกษามากขึ้น โดยการยกเลิกหลักเกณฑ์วงเงินและราคากลาง ตามระเบียบกระทรวงศึกษาธิการว่าด้วยเงินบำรุงการศึกษา พ.ศ. 2534 และระเบียบกระทรวงศึกษาธิการว่าด้วยการรับจ่ายเงินเพื่อประโยชน์การศึกษา พ.ศ. 2538 เพื่อให้สอดคล้องกับ

การจัดสรรงบประมาณแบบมุ่งเน้นผลงาน (Performance Based Budgeting) และการบริหารจัดการ โดยใช้โรงเรียนเป็นฐาน ทั้งนี้ สถานศึกษาจะต้องบริหารการเงินการบัญชีอย่าง โปร่งใส และ ตรวจสอบได้ (ปารวี เจริญยศ 2548: 38-41)

2.3 ประเภทของทรัพยากรเพื่อการจัดการศึกษา

แนวคิดทางด้านเศรษฐศาสตร์ แบ่งทรัพยากรเพื่อการดำเนินกิจกรรมด้านเศรษฐกิจ ออกเป็น 4 ประเภท คือ

1. ทรัพยากรมนุษย์
2. ทรัพยากรทางกายภาพ ประกอบด้วย ที่ดิน เครื่องอำนวยความสะดวก เครื่องมือ และ วัสดุ/หรือพลังงาน

3. ทรัพยากรการเงิน

4. ข้อสนเทศ เช่น ข้อมูล ความรู้ Software Hardware

ทัศนีย์ เบญจศิริรักษ์ (2533: 35) จำแนกทรัพยากรออกเป็น 4 ประเภทใหญ่ ๆ คือ

1. ทรัพยากรทางบุคคล
2. ทรัพยากรทางธรรมชาติ
3. ทรัพยากรทางวัตถุที่มนุษย์สร้างขึ้น
4. ทรัพยากรทางสังคม

สังวาลย์ วุฒิสเสลา (2548: 25) ได้สรุปไว้ว่าประเภทของทรัพยากรการศึกษา แบ่งออกเป็น 5 ประเภท ดังนี้

1. ทรัพยากรบุคคล หมายถึงผู้เชี่ยวชาญเฉพาะด้าน พ่อแม่ หรือผู้ปกครองของ นักเรียนที่มีความสามารถ ศึกษานิเทศก์ นักวิชาการ ครูอาจารย์โรงเรียนอื่น ผู้นำท้องถิ่น ผู้ประสบความสำเร็จในการประกอบอาชีพ ฯลฯ
2. ทรัพยากรทางธรรมชาติ หมายถึง สิ่งที่เกิดขึ้นเองตามธรรมชาติที่มีประโยชน์ ต่อการบริหารการศึกษา เช่น ดิน หิน แร่ แม่น้ำ ลำคลอง พืช สัตว์ ฯลฯ
3. ทรัพยากรทางวัตถุที่มนุษย์สร้างขึ้น หมายถึง สถานที่ราชการ สถานที่ประกอบการ บ้านเรือน โสตทัศนูปกรณ์ในหน่วยงานต่าง ๆ ศูนย์วัฒนธรรม วัด โบสถ์ ฯลฯ
4. ทรัพยากรทางสังคม หมายถึง ประเพณี วัฒนธรรม ความเป็นอยู่ของคนใน ชุมชน กิจกรรมต่าง ๆ ในชุมชน
5. ทรัพยากรทางการเงิน หมายถึง ทรัพยากรในรูปการเงินทั้งโดยตรงและ ทางอ้อม เพื่อสนับสนุน โครงการและกิจกรรมต่าง ๆ ของ โรงเรียน

จึงกล่าวโดยสรุปได้ว่า ทรัพยากรที่เกี่ยวข้องกับการบริหารจัดการศึกษา ได้แก่

1. ทรัพยากรทางบุคคล
2. ทรัพยากรทางธรรมชาติ
3. ทรัพยากรทางวัตถุที่มนุษย์สร้างขึ้น
4. ทรัพยากรทางสังคม
5. ทรัพยากรทางการเงิน

2.3.1 ทรัพยากรบุคคล

1) ความหมายของทรัพยากรบุคคล

ทรัพยากรบุคคลหรือทรัพยากรมนุษย์เป็นปัจจัยที่สำคัญที่สุดสำหรับการจัดการศึกษาเพราะเกี่ยวข้องกับบุคลากรทั้งภายในและภายนอกสถานศึกษา ที่มีส่วนร่วมสนับสนุนในการจัดการศึกษา มีผู้ให้ความหมายของทรัพยากรมนุษย์ดังต่อไปนี้

จรินทร์ เทศวานิช (2536: 68) ให้ความหมายทรัพยากรมนุษย์ หมายถึง ประชากร ที่อยู่ร่วมกันในสังคมหรือประเทศ ประชากรต่าง ๆ เหล่านั้นย่อมมีความสัมพันธ์ต่อกัน มีการจัดระเบียบภายในกลุ่มหรือสังคมนั้น มีระยะเวลาการอยู่ร่วมกันและมีสถาบันสำหรับตอบสนองความต้องการของสมาชิกในสังคม โดยสมาชิกยอมรับและถือปฏิบัติกันมาเพื่อช่วยให้สังคมอยู่รอดและมีระเบียบ

นาจารีย์ เนืองเฉลิม (2548: 24) ให้ความหมายว่า ทรัพยากรบุคคล หมายถึง ผู้เชี่ยวชาญเฉพาะด้าน พ่อแม่ หรือผู้ปกครองของนักเรียนที่มีความรู้ความสามารถศึกษานิเทศก์ นักวิชาการ ครูอาจารย์โรงเรียนอื่น ผู้นำท้องถิ่นด้านปกครอง ผู้นำศาสนา ผู้ประสบความสำเร็จในการประกอบอาชีพ ผู้เชี่ยวชาญเฉพาะด้าน ฯลฯ

ฟิชเชอร์ และคณะ (Fisher and others 1999: 3 อ้างในปารวี เจริญยศ 2548: 43) ให้ความหมายทรัพยากรมนุษย์ว่า หมายถึงทรัพยากรบุคคลที่มีประโยชน์ หรือทำให้หน่วยงานประสบความสำเร็จ

สรุปได้ว่า ทรัพยากรบุคคล หมายถึง บุคคลภายในสถานศึกษาและภายนอกสถานศึกษาที่เป็นประโยชน์ต่อการจัดการศึกษา และสถานศึกษาสามารถนำความรู้ ทักษะ และประสบการณ์มาใช้ในการพัฒนาการศึกษาได้ เช่น ครู อาจารย์ ผู้ปกครอง นักเรียน นักศึกษา เจ้าของประกอบการ ผู้นำท้องถิ่น ผู้นำทางศาสนา เป็นต้น

2) ความสำคัญของทรัพยากรบุคคล

สุทธวีรธม คันดิรจนาวงศ์ (2546: 152-153) ได้กล่าวถึงความสำคัญ ของทรัพยากรบุคคลไว้ว่า เป็นผู้ที่ดำเนินการจัดการทรัพยากรอื่น เช่น ทรัพยากรทางวัตถุ ทรัพยากร การเงิน ทรัพยากรธรรมชาติ เป็นต้น ให้เป็นประ โยชน์ต่อการจัดการศึกษาของสถานศึกษา ทรัพยากรบุคคลมีความสำคัญดังต่อไปนี้

(1) ทรัพยากรบุคคลเป็นผู้ดำเนินงานเกี่ยวข้องกับการจัดการศึกษาของ สถานศึกษา รวมทั้งส่งเสริมสนับสนุนการศึกษา หรือชักจูงบุคคลากรภายนอกสถานศึกษาให้มีส่วน ในการจัดการศึกษา ซึ่งจะส่งผลกระทบต่อจัดการเรียนการสอนที่มีประสิทธิผล และพัฒนา ผู้เรียนให้มีคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของสังคมชุมชนและประเทศชาติต่อไป

(2) ทรัพยากรบุคคลเป็นผู้ที่มีความรู้ความสามารถในการจัดการศึกษา โดยเฉพาะทรัพยากรบุคคลในสถานศึกษาและภายนอกสถานศึกษา เช่น ครู อาจารย์ ผู้บริหาร ศึกษาานิเทศก์ ปรากฏชาวบ้าน ผู้ทรงคุณวุฒิ ฯลฯ ซึ่งเป็นผู้นำความรู้ ทักษะและประสบการณ์มาใช้ ในการจัดการศึกษาเพื่อให้เกิดประ โยชน์แก่ผู้เรียนสูงสุด

(3) ทรัพยากรบุคคลจะช่วยส่งเสริมสนับสนุนด้านการบริหาร สถานศึกษาและด้านการเรียนการสอน โดยนำความรู้ทางวิชาการผสมผสานกับประสบการณ์ ที่ตนเองมีอยู่ มาสร้างเป็นองค์ความรู้ใหม่ให้ทันสมัยตรงกับความต้องการ ความสนใจของผู้เรียน

(4) ทรัพยากรบุคคลเป็นผู้ที่มีบทบาทสำคัญในการกำหนดรูปแบบ การจัดกิจกรรมทั้งภายในและภายนอกสถานศึกษา เพื่อส่งเสริมและพัฒนาผู้เรียนให้มีความรู้ ความสามารถ ทักษะ และประสบการณ์ มีความสมบูรณ์ทั้งทางด้านร่างกาย อารมณ์ สังคม สติปัญญา คุณธรรม และสามารถอยู่ร่วมกับผู้อื่น ได้อย่างมีความสุข

(5) ทรัพยากรบุคคลเป็นแบบอย่างที่ดีที่จะกระตุ้นให้ผู้เรียนปฏิบัติตาม เกิดการเรียนรู้และพัฒนาตนเอง ได้ตลอดชีวิตตามศักยภาพ โดยเฉพาะชุมชนที่มีความพร้อม จะมี ความร่วมมือกันระหว่างกลุ่มต่าง ๆ ในชุมชนและระหว่างชุมชน ให้สถานศึกษาที่อยู่ในชุมชน สามารถจัดการศึกษาได้อย่างมีคุณภาพ

(6) ทรัพยากรบุคคลเป็นผู้ที่ทำให้สถานศึกษามีทรัพยากรเพียงพอในการ จัดการศึกษา เช่น งบประมาณ วัสดุอุปกรณ์ อาคารสถานที่ เครื่องคอมพิวเตอร์ เครื่องมือฝึกทักษะ ต่าง ๆ เป็นต้น

2.3.2 ทรัพยากรทางธรรมชาติ

1) ความหมายของทรัพยากรทางธรรมชาติ

Nichols (1971: 21 อ้างใน ประพนธ์ จันทรัตน์ 2533: 13) ได้ให้ความหมายของทรัพยากรธรรมชาติไว้ว่า หมายถึงสิ่งที่เกิดขึ้นเองในแหล่งกำเนิดตามธรรมชาติ เป็นทรัพยากร ธรรมชาติที่ใช้แล้วไม่หมด สามารถมีขึ้นได้อีกตามระบบนิเวศของธรรมชาติ เช่น ดิน น้ำ ป่าไม้ สัตว์ป่า น้ำตก ภูเขา ฯลฯ และทรัพยากรธรรมชาติที่ใช้แล้วสูญสิ้นไม่สามารถทดแทนได้ เช่น แร่ธาตุ หิน น้ำมัน เป็นต้น

สุชาติพิทย์ งามนิล (2538: 57) ได้กล่าวถึงทรัพยากรธรรมชาติว่า ได้แก่ ดิน หิน แร่ แม่น้ำ ลำคลอง หนอง บึง น้ำตก พืช สัตว์ ฯลฯ

นาจรรย์ เนื่องเฉลิม (2548: 24) ให้ความหมายว่า ทรัพยากรทางธรรมชาติ หมายถึง สิ่งที่เกิดขึ้นเองตามธรรมชาติ ที่มีประโยชน์ต่อการบริหารการศึกษา เช่น ดิน หิน แร่ แม่น้ำ ลำคลอง หนอง บึง น้ำตก พืช สัตว์ ฯลฯ

จึงอาจกล่าวได้ว่า ทรัพยากรทางธรรมชาติ หมายถึง สิ่งที่เกิดขึ้นเองตามแหล่งกำเนิดธรรมชาติ ที่มีประโยชน์ต่อการบริหารการศึกษา ซึ่งมีทั้งชนิดที่ใช้แล้วหมดไป เช่น แร่ธาตุ หิน น้ำมัน เป็นต้น และชนิดที่ใช้แล้วไม่หมด สามารถมีขึ้นได้อีกตามระบบนิเวศของธรรมชาติ เช่น ดิน น้ำ ป่าไม้ สัตว์ป่า น้ำตก ภูเขา ฯลฯ

2) ความสำคัญของทรัพยากรทางธรรมชาติ

ปารวี เจริญยศ (2548: 49-50) ได้กล่าวถึงความสำคัญทรัพยากรทางธรรมชาติว่า

(1) เป็นแหล่งให้ผู้เรียนได้ศึกษาค้นคว้าหาความรู้เพื่อให้ได้รับประสบการณ์ที่เป็นประโยชน์ทั้งทางตรงและทางอ้อม เช่น ทรัพยากรธรรมชาติในแหล่งชุมชนที่สถานศึกษาตั้งอยู่จะช่วยเสริมสร้างความรู้แก่ผู้เรียนในสถานศึกษาให้มีประสิทธิภาพสูงขึ้น โดยใช้จัดกิจกรรมทั้งภายในและภายนอกสถานศึกษา

(2) เป็นแหล่งที่ช่วยให้ผู้เรียนเรียนรู้ความเป็นอยู่ของสังคมเพื่อที่จะได้ปรับปรุงตนเองให้อยู่ในชุมชนได้อย่างมีความสุข เป็นการศึกษากระบวนการทางสังคม มีระเบียบแบบแผนการดำเนินชีวิตในสังคม รู้จักปัญหาของสังคม วิธีแก้ปัญหาต่าง ๆ ในสังคม เห็นสภาพความเป็นอยู่ของสังคมที่ผู้เรียนอาศัยอยู่อย่างแท้จริง

(3) เป็นแหล่งที่ให้ความรู้ ความเข้าใจ ความสุข และความเพลิดเพลิน ซึ่งเป็นประโยชน์ในการเรียนการสอนและการอบรมพัฒนาผู้เรียน ให้มีประสบการณ์หลากหลาย เกิดความรู้ ความชำนาญทั้งทางด้านวิชาการและวิชาชีพ และความเจริญเติบโตทั้งทางด้านร่างกาย อารมณ์ สังคม และสติปัญญา

(4) เป็นแหล่งเสริมสร้างความสัมพันธ์ระหว่างสถานศึกษากับชุมชน เนื่องจากการใช้ทรัพยากรธรรมชาติเป็นแหล่งเรียนรู้ที่อยู่ในชุมชน ทำให้มีการติดต่อระหว่างสถานศึกษากับชุมชนมากขึ้น โดยสถานศึกษาใช้เป็นแหล่งข้อมูล ใช้จัดกิจกรรม และใช้เป็นสื่อการเรียนการสอนให้นักเรียนไปศึกษาหาความรู้

2.3.3 ทรัพยากรทางวัตถุที่มนุษย์สร้างขึ้น

1) ความหมายของทรัพยากรทางวัตถุที่มนุษย์สร้างขึ้น

สุรชาติพิชญ์ งามนิล (2538: 57) ได้กล่าวถึงทรัพยากรทางวัตถุที่มนุษย์สร้างขึ้น ได้แก่ สถานที่ราชการ สถานประกอบการ สถานประกอบอาชีพอิสระ ห้องสมุดประชาชน พิพิธภัณฑ์ท้องถิ่น ที่อ่านหนังสือประจำหมู่บ้าน โสตทัศนูปกรณ์ในหน่วยงานต่าง ๆ ศูนย์วัฒนธรรมประจำจังหวัด วัด โบสถ์ มัสยิด ฯลฯ

สรุปได้ว่า ทรัพยากรทางวัตถุที่มนุษย์สร้างขึ้น หมายถึง แหล่งของทรัพยากรทางวัตถุที่มนุษย์สร้างขึ้น หรือขอความร่วมมือจากแหล่งทรัพยากรนั้น ๆ เพื่อใช้ประโยชน์ในการจัดการศึกษาเช่น อาคารสถานที่ สิ่งก่อสร้างของหน่วยงานราชการหรือเอกชน สถานประกอบการ ห้องสมุดประชาชน พิพิธภัณฑ์ท้องถิ่น ศูนย์วัฒนธรรมประจำจังหวัด ศูนย์จำหน่ายผลิตภัณฑ์ประจำจังหวัด สำนักงานหรือหน่วยงานราชการและเอกชน วัด โบสถ์ มัสยิด สถานศึกษา โบราณสถาน โสตทัศนูปกรณ์ หนังสือ ตำรา ข้อมูลข่าวสาร ฯลฯ

2) ความสำคัญของทรัพยากรทางวัตถุที่มนุษย์สร้างขึ้น

ปารวี เจริญยศ (2548: 50-54) ได้กล่าวถึงความสำคัญทรัพยากรทางวัตถุที่มนุษย์สร้างขึ้นว่า

(1) เป็นแหล่งให้ผู้เรียน ได้ศึกษาค้นคว้าหาความรู้เพื่อให้ได้รับประสบการณ์ที่เป็นประโยชน์ทั้งทางตรงและทางอ้อม เช่น สถานที่ในแหล่งชุมชนที่สถานศึกษาตั้งอยู่ จะช่วยเสริมสร้างความรู้แก่ผู้เรียนในสถานศึกษาให้มีประสิทธิภาพสูงขึ้น โดยใช้จัดกิจกรรมทั้งภายในและภายนอกสถานศึกษา

(2) เป็นแหล่งที่ช่วยให้ผู้เรียนเรียนรู้ความเป็นอยู่ของสังคม เพื่อที่จะได้ปรับปรุงตนเองให้อยู่ในชุมชนได้อย่างมีความสุข เป็นการศึกษากระบวนการทางสังคม มีระเบียบแบบแผนการดำเนินชีวิตในสังคม รู้จักปัญหาของสังคม วิธีแก้ปัญหาต่าง ๆ ในสังคม เห็นสภาพความเป็นอยู่ของสังคมที่ผู้เรียนอาศัยอยู่อย่างแท้จริง

(3) เป็นแหล่งที่ให้ความรู้ ความเข้าใจ ความสุข และความเพลิดเพลิน ซึ่งเป็นประโยชน์ในการเรียนการสอนและการอบรมพัฒนาผู้เรียน ให้มีประสบการณ์หลากหลาย

เกิดความรู้ ความชำนาญทั้งทางด้านวิชาการและวิชาชีพ และความเจริญเติบโตทั้งทางด้านร่างกาย อารมณ์ สังคม และสติปัญญา

(4) เป็นแหล่งที่ปลูกฝังความสำนึก ความรัก และความภูมิใจใน ศิลปวัฒนธรรมของชาติ และแหล่งการเรียนรู้ที่ทรัพยากรมนุษย์สร้างขึ้น เช่น โบราณสถาน โบราณวัตถุ ศิลปวัฒนธรรม เหล่านี้เป็นสิ่งที่แสดงความรู้ ความสามารถ ความเจริญก้าวหน้า ของแต่ละยุค แต่ละสมัย สะท้อนภาพให้นักเรียนได้ศึกษาความเป็นมาจากหลักฐาน โบราณสถาน และ โบราณวัตถุ

2.3.4 ทรัพยากรทางสังคม

1) ความหมายของทรัพยากรทางสังคม

บัณฑิตย์ บริบูรณ์สุข (2525: 6 อ้างในปารวี เจริญยศ: 2548: 41) ได้กล่าวถึงทรัพยากรทางสังคมไว้ว่า ทรัพยากรทางสังคม ได้แก่ ขนบธรรมเนียมประเพณี วัฒนธรรม ความเชื่อ ค่านิยม กิจกรรมวันสำคัญ ความเป็นอยู่ของชุมชน เป็นต้น

สุธาทิพย์ งามนิล (2538: 57) ได้กล่าวถึงทรัพยากรทางสังคมไว้ว่า ทรัพยากรทางสังคม ได้แก่ ประเพณี วัฒนธรรม ความเป็นอยู่ของคนในชุมชน กิจกรรมต่าง ๆ ในชุมชน

สรุปได้ว่า ทรัพยากรทางสังคม หมายถึง การรวบรวม การแสวงหา ความรู้อันเกิดจากขนบธรรมเนียม ประเพณี วัฒนธรรมความเป็นอยู่ของคนในชุมชน กิจกรรมของ ชุมชน และนำมาใช้ประโยชน์ในการจัดการศึกษา ฯลฯ

2) ความสำคัญของทรัพยากรทางสังคม

Brown (1959: 42 อ้างในประพนธ์ จันทรัตน์ 2533: 2) กล่าวว่า การใช้ ชุมชนเป็นแหล่งความรู้นั้นมีประโยชน์ต่อการศึกษามาก เพราะเป็นแหล่งวัสดุที่แท้จริง ซึ่งสามารถ จะศึกษาเป็นรูปธรรมได้ เป็นวิธีที่เปิดโอกาสให้นักเรียนได้พัฒนาความรับผิดชอบ วินัย เพิ่มมนุษยสัมพันธ์ระหว่างกันและทำให้นักเรียนสนใจเรียนดีขึ้น

2.3.5 ทรัพยากรทางการเงิน

1) ความหมายของทรัพยากรทางการเงิน

อุทัย บุญประเสริฐ (2537: 156-157 อ้างในทองสุข ฤกษ์มาส 2547: 34) ได้กล่าว ถึงทรัพยากรทางการเงินไว้ว่า ทรัพยากรทางการเงิน หมายถึง ทรัพยากรทั้งในรูปการเงิน ทั้งโดยทางตรงและทางอ้อมเพื่อสนับสนุน โครงการและกิจกรรมต่าง ๆ ของโรงเรียน หมายถึง

(1) เงินหรือทรัพยากรการเงิน หมายถึง เงินทุนที่เป็นค่าใช้จ่ายในการ จัดการสถานศึกษา ได้แก่ เงิน งบประมาณแผ่นดิน หรือเงินอุดหนุนของสถานศึกษา

(2) เงินงบประมาณแผ่นดิน หมายถึง เงินที่ได้มาจากงบประมาณรายจ่ายประจำปีตามพระราชบัญญัติการงบประมาณรายจ่ายประจำปี สถานศึกษาต้องขอตั้งงบประมาณประจำปีตามวิธีการงบประมาณ

(3) เงินนอกงบประมาณ หมายถึง เงินที่ไม่ใช่เงินที่มาจากงบประมาณแผ่นดิน เป็นเงินบำรุงการศึกษาหรือเงินที่สถานศึกษาได้รับ เช่น เงินบริจาค เงินค่าบริการที่สถานศึกษาได้รับจากการใช้อาคารสถานที่

ทรัพยากรการเงินเป็นทรัพยากรที่จะทำให้การจัดการศึกษาในสถานศึกษาประสบความสำเร็จ โดยภารกิจที่สถานศึกษาขั้นพื้นฐานต้องรับผิดชอบตามพระราชบัญญัติการศึกษา พ.ศ. 2542 มีงานที่ต้องปฏิบัติด้วยกัน 4 งานหลัก คือ งานด้านวิชาการ งบประมาณ บริหารงานบุคคล และงานบริหารทั่วไป

สรุปได้ว่าความหมายของทรัพยากรทางการเงิน หมายถึง การจัดการรวบรวมการขอรับการสนับสนุนจากแหล่งต่าง ๆ ที่เป็นทรัพยากรในรูปของเงิน ทั้งโดยทางตรงและทางอ้อม เพื่อสนับสนุน โครงการ ภารกิจและกิจกรรมต่าง ๆ ของโรงเรียน

2) ความสำคัญของทรัพยากรการเงิน

สุทธิวรณ ดันตริจนาวงศ์ (2546: 159-160) ได้กล่าวถึงความสำคัญของทรัพยากรการเงินดังนี้

- (1) ช่วยให้การดำเนินการของสถานศึกษาประสบความสำเร็จในงานภารกิจหลัก คือ งานด้านวิชาการ งานบริหารบุคคล งานงบประมาณ งานบริหารทั่วไป
- (2) เป็นเครื่องมือในการตรวจสอบ ติดตาม ประเมินประสิทธิภาพและประสิทธิผลการใช้ทรัพยากรของสถานศึกษา
- (3) ช่วยให้การพัฒนาสถานศึกษาเป็นไปตามเป้าหมายและวัตถุประสงค์ที่ตั้งไว้โดยเฉพาะการส่งเสริมสนับสนุนให้มีการพัฒนาสื่อและเทคโนโลยีเพื่อการศึกษาที่มีคุณภาพในกระบวนการเรียนการสอนของสถานศึกษา
- (4) ช่วยจัดสรรทรัพยากรหรือใช้ทรัพยากรที่มีอยู่ให้เกิดประสิทธิภาพสูงสุด รวมทั้งผลงานที่เกิดขึ้นมีประโยชน์สูงสุดและใช้ทรัพยากรน้อยที่สุดจึงจะถือว่าเป็นการใช้ทรัพยากรที่มีอยู่ให้เกิดประสิทธิภาพสูงสุด
- (5) ช่วยสนับสนุนการสร้างความสัมพันธ์อันดีระหว่างสถานศึกษากับชุมชน โดยเน้นต้นทุนค่าใช้จ่ายในการประชาสัมพันธ์ ด้วยวิธีการต่าง ๆ เพื่อให้ชุมชน สังคม เข้ามามีส่วนร่วมในการบริหารจัดการศึกษาของสถานศึกษา

2.4 แหล่งที่มาของทรัพยากรเพื่อการจัดการศึกษา

2.4.1 แหล่งที่มาของทรัพยากรบุคคล สุทธิวรรณ ตันติธรรณวงศ์ (2546: 153-154) ได้กล่าวถึงแหล่งที่มาของทรัพยากรบุคคล ดังนี้

1. ทรัพยากรบุคคลที่อยู่ภายในสถานศึกษา หมายถึง ทรัพยากรบุคคลที่มีภารกิจหน้าที่ในการบริหารทั่วไป งานวิชาการ งานงบประมาณ และงานบุคลากร ได้แก่ ครู อาจารย์ ซึ่งมีหน้าที่โดยตรงในการปฏิบัติงานสอน ผู้บริหารมีหน้าที่ในการบริหารสถานศึกษา และเจ้าหน้าที่อื่น มีหน้าที่สนับสนุนงานการเรียนการสอน

2. ทรัพยากรบุคคลภายนอกสถานศึกษา หมายถึง บุคคลที่ไม่ได้ปฏิบัติงานในสถานศึกษา แต่เข้ามามีส่วนร่วมในการบริหารทั่วไป การเรียนการสอน การจัดกิจกรรมต่าง ๆ ทั้งภายในภายนอกสถานศึกษา บุคคลเหล่านี้ได้แก่ บิดา มารดา ผู้นำชุมชน ผู้ใหญ่บ้าน ภูมิปัญญาชาวบ้าน เป็นต้น

โดยสรุปคือ ทรัพยากรบุคคลมาจากบุคคลทั้งภายในและภายนอกสถานศึกษา ซึ่งเป็นผู้ที่มีความรู้ความสามารถในการถ่ายทอดสาระความรู้ แนวคิด ทักษะ ประสบการณ์ไปสู่ผู้เรียนให้ได้รับประสบการณ์หลากหลาย เกิดความรู้ ความชำนาญด้านวิชาการ และวิชาชีพ มีคุณธรรม รับผิดชอบและทำประโยชน์ต่อสังคมและประเทศชาติ

2.4.2 แหล่งที่มาของทรัพยากรทางธรรมชาติ

ได้มาจากแหล่งกำเนิดตามธรรมชาติ เป็นทรัพยากรธรรมชาติที่ใช้แล้วไม่หมด สามารถมีขึ้นได้อีกตามระบบนิเวศของธรรมชาติ เช่น ดิน น้ำ ป่าไม้ สัตว์ป่า น้ำตก ภูเขา ฯลฯ และทรัพยากรธรรมชาติที่ใช้แล้วสูญสิ้นไม่สามารถทดแทนได้ เช่น แร่ธาตุ หิน น้ำมัน เป็นต้น

2.4.3 แหล่งที่มาของทรัพยากรทางวัตถุที่มนุษย์สร้างขึ้น

ได้มาจากสิ่งต่าง ๆ ที่เป็นวัตถุหรือแหล่งความรู้ที่ถูกสร้างขึ้นโดยฝีมือมนุษย์ และสามารถนำมาใช้ให้เกิดประโยชน์ต่อการจัดการศึกษาเช่น อาคารสถานที่ สิ่งก่อสร้างของหน่วยงานราชการหรือเอกชน สถานประกอบการ ห้องสมุดประชาชน พิพิธภัณฑ์ท้องถิ่น ศูนย์วัฒนธรรมประจำจังหวัด ศูนย์จำหน่ายผลิตภัณฑ์ประจำจังหวัด สำนักงานหรือหน่วยงานราชการและเอกชน โสตทัศนูปกรณ์ วัด โบสถ์ มัสยิด สถานศึกษา โบราณสถาน หนังสือ ตำรา ข้อมูลข่าวสาร ฯลฯ

2.4.4 แหล่งที่มาของทรัพยากรทางสังคม

ได้มาจากการขอรับการสนับสนุนข้อมูลแหล่งความรู้อันเกิดจากขนบธรรมเนียม ประเพณี วัฒนธรรมความเป็นอยู่ของคนในชุมชน กิจกรรมของชุมชน และนำมาใช้ประโยชน์ในการจัดการศึกษา ฯลฯ

2.4.5 แหล่งที่มาของทรัพยากรการเงิน สุทธิวรรณ คันดิรจนาวงศ์ (2546: 162-163) ได้กล่าวถึงแหล่งที่มาของทรัพยากรการเงิน ดังนี้

1. งบประมาณแผ่นดิน งบประมาณแผ่นดินมาจากการหารายได้ของภาครัฐที่ได้มาจากการจัดเก็บภาษีอากร ที่เป็นภาษีทางตรง และภาษีทางอ้อม การขายสินค้าและบริการ รายได้จากรัฐพาณิชย์ รายได้อื่น ๆ
2. เงินช่วยเหลือหรือเงินกู้ยืมจากต่างประเทศ จำแนกได้ 2 แหล่ง คือ
  - 1) เงินช่วยเหลือ/เงินกู้ยืมจากต่างประเทศที่ผ่านรัฐบาล เช่น เงินกู้ต่าง ๆ ได้แก่เงินกู้จากธนาคารพัฒนาเอเชีย (Asia Development Bank: ADB) เพื่อดำเนินโครงการต่าง ๆ เช่น โครงการพัฒนาการเรียนการสอนวิทยาศาสตร์และวิทยาศาสตร์ประยุกต์ในมหาวิทยาลัยราชภัฏ
  - 2) เงินช่วยเหลือ/เงินกู้ยืมจากต่างประเทศที่ไม่ผ่านรัฐบาล
  - 3) เงินบำรุงการศึกษา ค่าเล่าเรียนหรือค่าหน่วยกิต และค่าธรรมเนียมต่าง ๆ ที่สถานศึกษาเรียกเก็บ นอกจากงบประมาณแผ่นดินที่รัฐจัดสรรแล้ว ยังมีเงินนอกงบประมาณ ซึ่งเป็นเงินที่สถานศึกษาเรียกเก็บเงินบำรุงการศึกษา ค่าเล่าเรียน หรือค่าหน่วยกิต และค่าธรรมเนียมต่าง ๆ โดยไม่ต้องนำเงินดังกล่าวส่งคลังเป็นรายได้แผ่นดิน แต่สถานศึกษาสามารถเก็บไว้ใช้จ่ายได้เอง ยกเว้นสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน
  - 4) เงินหรือทรัพย์สินที่ผู้บริจาคให้ เงินหรือทรัพย์สินที่ผู้บริจาคให้เป็นเงินที่สถานศึกษาสามารถระดมทุนจากบุคคล ครอบครัว ชุมชน สถาบัน/องค์กรต่าง ๆ ในสังคม
  - 5) รายได้/ผลประโยชน์จากการใช้ทรัพย์สินของสถานศึกษา สถานศึกษาสามารถมีรายได้จากการขายผลิตผลจากการเรียนการสอนและกิจกรรมที่เป็นผลิตผลของนักเรียน
  - 6) เงินที่ผู้ปกครองช่วยเพื่อการศึกษาของผู้เรียน นอกเหนือจากค่าเล่าเรียน เงินนี้เป็นค่าใช้จ่ายทางอ้อมที่ผู้ปกครองช่วยให้แก่ผู้เรียน เป็นค่าใช้จ่ายส่วนตัวของผู้เรียน ได้แก่ ค่าอาหาร เสื้อผ้า หนังสือตำราเรียน
  - 7) เงินขององค์กร/มูลนิธิ/หรือองค์การสาธารณะที่ใช้เพื่อการศึกษา นอกเหนือจากรัฐบาลและองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่รับผิดชอบค่าใช้จ่ายในการจัดการศึกษาแล้ว ยังมีเงินที่มาจากสถาบัน/องค์กรต่าง ๆ ในสังคมที่เข้ามาเป็นผู้จัดหรือมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษา ได้แก่ มูลนิธิในพระบรมราชูปถัมภ์ มูลนิธิไทย มูลนิธิโกมลคีมทอง องค์กรการกุศลและองค์กรสาธารณะ

2.5 แนวทางในการระดมทรัพยากรเพื่อการจัดการศึกษา

แนวทางการระดมทรัพยากรเพื่อนำไปใช้ในการจัดการศึกษาของสถานศึกษา
ขั้นพื้นฐาน ปารวี เจริญยศ (2548: 54) ได้เสนอแนวทางในการระดมทรัพยากรเพื่อจัดการของ
สถานศึกษา ดังนี้

1. สถานศึกษาควรมีการสำรวจความต้องการของนักเรียนและครูเกี่ยวกับ
ทรัพยากรที่เป็นองค์ประกอบพื้นฐานในการจัดสถานศึกษาทุกปี ได้แก่ ทรัพยากรมนุษย์ ทรัพยากร
เงิน ทรัพยากรวัสดุอุปกรณ์ ข้อมูลสารสนเทศ เพื่อเป็นข้อกำหนดในการวางแผนงานของ
สถานศึกษา โดยพิจารณาจากจำนวนนักเรียนกับจำนวนครู เงินทุนในการจัดการศึกษา อาคาร
สถานที่/วัสดุอุปกรณ์ในการเรียนข้อมูล ข้อมูลความคิดเห็นต่าง ๆ ของนักเรียนและครูที่ได้จากการ
สำรวจความต้องการของสถานศึกษาเพื่อนำไปใช้เป็นข้อมูลพื้นฐานในการจัดทรัพยากรเพื่อการจัด
การศึกษา
2. สถานศึกษาควรแสวงหาทรัพยากรการศึกษาจากชุมชน เข้ามาในการจัด
การศึกษา เช่น การขอรับบริจาคทรัพย์สิน อาคาร พื้นที่ เงินทุน แรงงาน ภูมิปัญญาท้องถิ่น ในการ
สนับสนุนการจัดการศึกษาในสถานศึกษา
3. สถานศึกษาควรจัดสรรหาทรัพยากรการศึกษาจากชุมชน เข้ามาเป็นประ โยชน์
ต่อการเรียนรู้ในสถานศึกษา เช่น เชิญผู้ทรงคุณวุฒิ/วิทยากรภายนอกของสถานศึกษามาเป็นวิทยากร
ของกลุ่มสาระวิชาตามหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน จัดหาวัสดุอุปกรณ์ในการเรียนรู้ การฝึก
ปฏิบัติงาน และสถานที่ฝึกปฏิบัติงาน เป็นต้น
4. สถานศึกษาควรจัดทำระบบข้อมูลของแหล่งทรัพยากรเพื่อการจัดการศึกษา
โดยแยกเป็นหมวดหมู่และประโยชน์ที่จะนำไปใช้ เช่น แหล่งทรัพยากรการเงิน แหล่งทรัพยากร
บุคคล แหล่งวัสดุอุปกรณ์การศึกษา เป็นต้น
5. สถานศึกษาควรวางแผนระยะยาวพร้อมทั้งกำหนดวัตถุประสงค์อย่างชัดเจนใน
การนำทรัพยากรมาใช้เพื่อการจัดการศึกษาในสถานศึกษา และประสานงานกับแหล่งทรัพยากร
ไว้ล่วงหน้า เพื่อเตรียมการในการระดมทรัพยากรไว้ในการจัดการศึกษา
6. สถานศึกษาควรมีเงินทุนสะสมระยะยาวเพื่อจัดหาทรัพยากรของสถานศึกษา
ที่ได้มาจากการบริจาคค่าอุปกรณ์หรือสื่อการเรียนการสอน ค่าอุปกรณ์กีฬาและดนตรี ค่าบริการ
น้ำดื่มน้ำใช้ เป็นต้น
7. สถานศึกษาควรหารายได้เพิ่มขึ้นนอกเหนือจากเงินบริจาคตามวัตถุประสงค์
ต่าง ๆ รายได้นั้นมาจากการจัดกิจกรรมของสถานศึกษา เช่น การจัดขายอาหารกลางวัน การขาย

ผลิตผลของโรงเรียน เป็นต้น ซึ่งรายได้เหล่านี้จะเป็นต้นทุนหมุนเวียนในการจัดหาแหล่งทรัพยากรอื่น ๆ เพื่อการจัดการศึกษาในชุมชน

8. สถานศึกษาต้องมีความสัมพันธ์ที่ดีทั้งชุมชนและใช้วิธีการประชาสัมพันธ์กิจกรรมของสถานศึกษาแก่ชุมชน ดังชุมชนเข้ามามีส่วนร่วมในการพัฒนาสถานศึกษา ผู้บริหารและบุคคลในสถานศึกษาต้องสร้างความรัก ความศรัทธา ให้เกิดขึ้นต่อชุมชน เพื่อจะได้รับการสนับสนุนทรัพยากรเพื่อการศึกษาจากชุมชน

กระทรวงศึกษาธิการ (2547: 1-24) ได้ประกาศยุทธศาสตร์สู่การปฏิบัติของกระทรวงศึกษาธิการ เพื่อให้หน่วยงานการศึกษาในสังกัดนำไปปฏิบัติ โดยในส่วนที่เกี่ยวข้องกับการกำหนดแนวทางในการระดมทรัพยากรเพื่อการจัดการศึกษา พอสรุปสาระสำคัญได้ดังนี้

1. ส่งเสริมการใช้ทรัพยากรร่วมกันเพื่อพัฒนาประสิทธิภาพการศึกษา โดยการ

1.1 ส่งเสริมการทำงานที่เสริมซึ่งกันและกัน ระหว่างองค์กรหลักทั้ง 5 องค์การ การพัฒนาครู การซ่อมแซม การปรับปรุงอาคารเรียน การประดิษฐ์เครื่องเล่น สนามเด็กเล่นสำหรับเด็กปฐมวัย

1.2 ใช้ทรัพยากรร่วมกันระหว่างสถานศึกษา สถาบันอุดมศึกษา และสถาบันอื่น ๆ ทั้งในและนอกกระทรวง

1.3 พัฒนาและยกระดับคุณภาพโรงเรียนขนาดเล็ก จัดรับ- ส่ง Mobile Unit หมุนเวียนครูสอน จัดหาวัสดุอุปกรณ์ให้เพียงพอ ปรับซ่อมอาคารเรียน อาคารประกอบ

2. ส่งเสริมความร่วมมือทางการศึกษากับองค์กรภายในประเทศและต่างประเทศ

โดยการ

2.1 เชื่อมโยงความสัมพันธ์ด้านการศึกษากับจีนและญี่ปุ่น

2.2 เชื่อมโยงกับสิงคโปร์ในการพัฒนาครู

3. แลกเปลี่ยนทางวิชาการกับสถาบันการศึกษาต่างประเทศ โดยการ

3.1 จัดระบบโรงเรียนพี่ โรงเรียนน้อง

3.2 แลกเปลี่ยนครู นักเรียนระหว่างประเทศ

สรุปได้ว่า แนวทางการระดมทรัพยากรเพื่อการจัดการศึกษา สถานศึกษาควรมีการประสานกับทุกภาคส่วน ซึ่งมีใช่เพียงเป็นฝ่ายรับการสนับสนุนจากภาครัฐแต่เพียงอย่างเดียว ซึ่งแม้ว่าพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 ได้กำหนดให้มีการระดมทรัพยากรเพื่อการจัดการศึกษา และการลงทุนด้านงบประมาณการเงิน และทรัพย์สินจากทุกฝ่ายมาใช้ในการจัดการศึกษาแล้วนั้น แต่ทั้งนี้เพื่อไม่ให้ค่าใช้จ่ายต้องตกเป็นภาระของภาครัฐมากเกินไปและนโยบาย

การศึกษาเปิด โอกาสให้ทุกฝ่าย มีส่วนร่วมในการระดมทรัพยากรและการลงทุนเพื่อจัดการศึกษา เพื่อให้เกิดคุณภาพและประโยชน์สูงสุดแก่ผู้เรียน

3. บทบาทของผู้มีส่วนร่วมระดมทรัพยากรเพื่อการจัดการศึกษา

3.1 ทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับการมีส่วนร่วม

ดิน ปรัชญพทธร (อ้างถึงใน อนันต์ ธิดา 2544: 17) กล่าวว่า ทฤษฎีการมีส่วนร่วม สามารถแบ่งออกได้เป็นกลุ่มใหญ่ ๆ ดังนี้

1. ทฤษฎีความเป็นผู้แทน (Representative) ทฤษฎีนี้เน้นความเป็นผู้แทนของผู้นำ และถือว่าการมีส่วนร่วมในการเลือกตั้ง/ถอดถอนผู้นำ เป็นเครื่องหมายของการที่จะให้หลักประกัน กับการบริหารงานดี การมีส่วนร่วมตามทฤษฎีนี้ มิได้เปิด โอกาสให้ผู้ตามได้เข้ามามีส่วนร่วม ตัดสินใจขององค์การอย่างแท้จริง ผู้ที่มีส่วนร่วมอย่างแท้จริงในการตัดสินใจ ได้แก่บรรดาผู้นำต่าง ๆ ที่เสนอตัวเข้ารับการเลือกตั้ง ส่วนผู้ตามนั้นเป็นเพียงแค่มิ่ระดับเท่านั้น

2. ทฤษฎีประชาธิปไตยแบบมีส่วนร่วม (Participation Democracy) ทฤษฎีนี้เน้น การมีส่วนร่วมทุกขั้นตอนของการวางแผนนโยบาย ยิ่งกว่านั้น ทฤษฎีนี้ยังมองการมีส่วนร่วมเป็นการให้ การศึกษาและพัฒนาการกระทำทางการเมืองและสังคมที่มีความรับผิดชอบ นั่นก็คือ การ ไม่ยอมให้ มีส่วนร่วม นับว่าเป็นการคุกคามต่อเสรีภาพของผู้ตาม

วรูม และเยทตัน (Vroom and Yetton อ้างถึงใน เสริมศักดิ์ วิชาลาภรณ์ 2537: 183 - 184) เสนอแนวทางในการที่จะกำหนดการเข้ามามีส่วนร่วมว่า

1. เมื่อไรควรจะมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ
2. ควรจะมีส่วนร่วมมากน้อยอย่างไรในการตัดสินใจ

วรูม และเยทตัน ได้เสนอแนะตัวแบบ (Model) ว่า การมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ ควรขึ้นอยู่กับธรรมชาติของปัญหาและสถานการณ์ในการกำหนดรูปแบบและปริมาณของการมี ส่วนร่วมในการตัดสินใจ วรูม และเยทตัน ได้เสนอกฎไว้ 2 กลุ่ม คือ

1. กฎกลุ่มแรกเป็นการส่งเสริมคุณภาพของการตัดสินใจ
2. กฎกลุ่มที่สองเป็นการส่งเสริมการยอมรับการตัดสินใจ

ในการตัดสินใจนั้นมีทางเลือกอยู่ 5 แนวทาง ตั้งแต่ผู้บริหารตัดสินใจเองคนเดียว ไปจนถึงการมีส่วนร่วมในการตัดสินใจอย่างเต็มที่ ดังนี้

1. ผู้บริหารใช้ข้อมูลที่มีอยู่แล้วตัดสินใจเองตามลำพัง
2. ผู้บริหารแสวงหาข้อมูลจากผู้อื่นแล้วตัดสินใจเอง

3. ผู้บริหารหารือกับผู้ที่เกี่ยวข้องเป็นรายบุคคลแสวงหาความคิดและข้อเสนอแนะแล้วตัดสินใจเอง

4. ผู้บริหารปรึกษาหารือกับผู้ที่เกี่ยวข้องเป็นกลุ่ม แสวงหาความคิดเห็นร่วมกันโดยการอภิปรายและตัดสินใจ

5. ผู้บริหารร่วมคิดกับกลุ่มเกี่ยวกับสถานการณ์และปัญหา แล้วให้กลุ่มตัดสินใจ กฤษณ์เทพ อุปจันทร์ (2542: 32-33) กล่าวถึงการบริหารแบบยึดโรงเรียนเป็นฐาน (School Based Management หรือเรียกโดยย่อว่า SBM) ว่า หมายถึงการบริหารโรงเรียนที่ยึดหลักการกระจายอำนาจจากส่วนกลางที่มุ่งให้มีการตัดสินใจร่วมกันในระดับหน่วยปฏิบัติระหว่างบุคคล 2 กลุ่ม คือ

1. กลุ่มผู้ให้บริการการศึกษา ได้แก่ ผู้บริหาร โรงเรียน ผู้แทนครูและบุคลากรทางการศึกษา

2. กลุ่มผู้รับบริการการศึกษา ได้แก่ ผู้แทนผู้ปกครอง ผู้แทนนักเรียน และผู้แทนองค์กรประเภทต่าง ๆ ในชุมชน โดยให้โรงเรียนตัดสินใจโดยอาศัยการมีส่วนร่วมของประชาชนอย่างมีประสิทธิภาพสูง และมีควมรับผิดชอบต่อบทบาทภารกิจของโรงเรียนที่พึงประสงค์ ที่พึงมีต่อสิ่งแวดล้อมมากขึ้น ทั้งในด้านวิชาการ ด้านบุคลากร ด้านงบประมาณ และด้านการบริหารทั่วไป

3.2 ความหมายของการบริหารแบบมีส่วนร่วม

ผู้บริหารทุกระดับขององค์การพยายามให้ผู้ได้บังคับบัญชามีส่วนร่วมเกี่ยวข้องอย่างแข็งขันในกระบวนการตัดสินใจ การบริหารแบบมีส่วนร่วมเน้นถึงการมีส่วนร่วมเกี่ยวข้องทางด้านจิตใจหรือความรู้สึกนึกคิด ที่ผู้ได้บังคับบัญชาต้องรู้สึกว่าได้มีส่วนร่วมรับผิดชอบและมีส่วนช่วยเหลือมากที่สุดเท่าที่จะทำได้

สมยศ นาวิการ (2525: 1) ได้ให้ความหมายของการบริหารแบบมีส่วนร่วมว่า คือกระบวนการของการให้ผู้ได้บังคับบัญชามีส่วนเกี่ยวข้องในกระบวนการตัดสินใจ การบริหารแบบมีส่วนร่วมเน้นการมีส่วนร่วมเกี่ยวข้องอย่างแข็งขันของบุคคล การใช้ความคิดสร้างสรรค์และความเชี่ยวชาญในการแก้ปัญหาที่สำคัญ ซึ่งอยู่บนพื้นฐานของแนวคิดการแบ่งอำนาจหน้าที่และความต้องการให้ผู้ได้บังคับบัญชามีส่วนเกี่ยวข้องอย่างจริงจังในกระบวนการตัดสินใจขององค์การ

สมพงษ์ เกษมสิน (2526: 102-103) ได้ให้ความหมายของการบริหารโดยยึดวัตถุประสงค์ไว้ว่า เป็นกระบวนการบริหารรูปแบบหนึ่ง ที่มีการกำหนดวัตถุประสงค์ทั้งระบบขององค์การ โดยมีการวางแผน และการจัดลำดับความสำคัญของงาน ที่จะต้องดำเนินการด้วยความร่วมมือของผู้บริหารทุกระดับขององค์การ ในอันที่จะร่วมมือกันบริหารเพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์

นิรันดร์ จงวุฒิเวศย์ (2527: 183-185) ให้ความหมายของการมีส่วนร่วมหมายถึง การเกี่ยวข้องของทางด้านจิตใจและอารมณ์ (mental and emotional involvement) ของบุคคล ในสถานการณ์กลุ่ม (group situation) ซึ่งผลของการเกี่ยวข้องดังกล่าวเป็นเหตุเร้าใจให้กระทำ (contribution) ให้บรรลุจุดมุ่งหมายของกลุ่มนั้น กับทั้งทำให้เกิดความรู้สึกรับผิดชอบด้วย และได้สรุปความหมายของการมีส่วนร่วมไว้ในรูปของสมการว่า

การมีส่วนร่วม = ความร่วมมือร่วมใจ + การประสานงาน + ความรับผิดชอบ

Participation = Cooperation + Coordination + Responsibility

โดยให้ความหมายของการร่วมมือร่วมใจ หมายถึง ความตั้งใจของบุคคลที่จะมาทำงานร่วมกัน เพื่อบรรลุวัตถุประสงค์ของกลุ่ม

การประสานงาน หมายถึง ห้วงเวลาและลำดับเหตุการณ์ที่มีประสิทธิภาพในการกระทำกิจกรรมหรือการงาน

ความรับผิดชอบ หมายถึง ความรู้สึกผูกพันในการทำงานและเชื่อถือไว้วางใจ

โดยสรุปแล้ว การมีส่วนร่วมหมายถึง วิธีการที่ส่งเสริมหรือเปิดโอกาสให้กลุ่มบุคคลที่มีส่วนเกี่ยวข้องกับงาน เข้ามามีส่วนร่วมคิด ร่วมปฏิบัติ และร่วมตัดสินใจและมีความรับผิดชอบในงานนั้น ๆ

สำหรับการมีส่วนร่วมในการบริหารจัดการศึกษา หมายถึง การดำเนินการของกลุ่มคนที่มีส่วนเกี่ยวข้องกับการจัดการศึกษา ได้เข้ามามีการคิด ปฏิบัติและตัดสินใจร่วมกันที่จะทำให้ การศึกษาของบุคคลมีความเจริญงอกงามทั้งด้านร่างกาย จิตใจ สติปัญญาและสามารถอยู่ร่วมกับผู้อื่น ได้อย่างมีความสุข

3.3 ลักษณะสำคัญของการบริหารแบบมีส่วนร่วม

สัมฤทธิ์ กางเพ็ง (2544: 10-11) กล่าวว่า การมีส่วนร่วมเป็นการเปิดโอกาสให้ผู้ปฏิบัติงานหรือผู้ที่เกี่ยวข้องผูกพันกับงานขององค์กร ความรู้สึกผูกพันเกี่ยวข้องนี้ หากมีการตัดสินใจดำเนินการอย่างใดอย่างหนึ่งร่วมกันแล้ว จะเป็นผลให้เกิดข้อผูกมัดหรือสิ่งที่ตกลงร่วมกัน นอกจากนี้ยังได้กล่าวถึงประโยชน์ของการบริหารแบบมีส่วนร่วมดังนี้

1. การมีส่วนร่วมก่อให้เกิดการระดมความคิดและอภิปรายร่วมกันระหว่างผู้ที่เกี่ยวข้อง ทำให้เกิดความคิดเห็นหลากหลาย การปฏิบัติมีความเป็นไปได้มากกว่าการคิดเพียงคนเดียว

2. การมีส่วนร่วมในการบริหารมีผลทางจิตวิทยา คือ ทำให้เกิดการต่อต้านน้อยลง ในขณะที่เดียวกันเกิดการยอมรับมากขึ้น

3. เปิดโอกาสให้มีการสื่อสารที่ดีกว่า สามารถแลกเปลี่ยนข้อมูลประสบการณ์ในการทำงานร่วมกัน ตลอดจนเสริมสร้างความสัมพันธ์ที่ดีต่อกัน

4. เปิดโอกาสให้ผู้ร่วมงานหรือผู้ที่เกี่ยวข้องมีโอกาสใช้ความสามารถ และทักษะในการทำงานร่วมกัน เกิดความมีน้ำใจ (Team spirit) และความจงรักภักดีต่อหน่วยงาน มากขึ้น

5. การมีส่วนร่วมทำให้ผลการปฏิบัติงานดีขึ้น การตัดสินใจมีคุณภาพมากขึ้น และส่งเสริมให้การปรับปรุงงานมีความเป็นไปได้สูง ตลอดจนผู้ร่วมงานมีความพึงพอใจในการปฏิบัติงานมากขึ้นด้วย

จากแนวคิดดังกล่าว การมีส่วนร่วมเป็นการเปิด โอกาสให้บุคคลหรือผู้มีส่วนเกี่ยวข้องกับการดำเนินงาน ซึ่งในที่นี้หมายถึงการมีส่วนร่วมของบุคลากรในหน่วยงานซึ่งอาจหมายถึงหน่วยงานทางการศึกษาหรือสถานศึกษา ดำเนินกิจกรรมอย่างใดอย่างหนึ่งของหน่วยงาน เริ่มจากการกำหนดปัญหา การวางแผน การจัดสรรทรัพยากร การดำเนินการ และการร่วมตัดสินใจ ลักษณะหรือรูปแบบการมีส่วนร่วมสามารถแบ่งออกได้หลายลักษณะ ขึ้นอยู่กับกรอบแนวคิดและวัตถุประสงค์การแบ่งจะใช้เกณฑ์ใด ซึ่งอาจสรุปลักษณะของการมีส่วนร่วม 4 ลักษณะ กล่าวคือ ร่วมรับรู้ ร่วมปฏิบัติ ร่วมวางแผน และร่วมตัดสินใจ ทฤษฎีและแนวคิดสำคัญเกี่ยวกับการบริหาร การศึกษาแบบมีส่วนร่วมมาจากแนวคิดเชิงมนุษยสัมพันธ์ การจัดการศึกษาระบบประชาธิปไตย เน้นการมีส่วนร่วมทุกขั้นตอน การมีส่วนร่วมมีความสำคัญทำให้บุคคลที่เกี่ยวข้องกับองค์กรหรือบุคคลในชุมชนเข้ามามีส่วนร่วมในการบริหารงานขององค์กร เกิดความรู้สึกร่วมกัน เป็นการสร้างความเชื่อถือในคุณภาพขององค์กร และความมั่นใจให้ประชาชน หรือบุคคลผู้มีส่วนร่วมเพื่อประโยชน์ของประชาชนเอง

เอกชัย กี่สุขพันธ์ (อ้างในสัมฤทธิ์ กางเพ็ง 2544: 11) ได้เสนอรูปแบบการบริหารแบบมีส่วนร่วม 4 รูปแบบ ดังนี้

1. การปรึกษาหารือ (Consultative Management) เป็นการบริหารแบบเปิดโอกาสให้ผู้ปฏิบัติงานหรือผู้ที่เกี่ยวข้อง ได้มีส่วนร่วมในการปฏิบัติงานในรูปแบบคณะกรรมการ (Committee) รูปแบบนี้เป็นการกระจายอำนาจการบริหารและการตัดสินใจให้ผู้มีส่วนเกี่ยวข้อง

2. กลุ่มคุณภาพ (Q.C.Circles) เป็นการบริหารแบบเปิด โอกาสให้ผู้ปฏิบัติงานในรูปของกลุ่ม 8 - 10 คน ที่อยู่ในหน่วยงานเดียวกันมี โอกาสทำงานร่วมกัน เพื่อค้นปัญหา วิเคราะห์ปัญหา หาสาเหตุของปัญหา ตลอดจนหาแนวทางแก้ปัญหาคด้วยตนเอง

3. ระบบข้อเสนอแนะ (Suggestion System) เป็นการบริหารแบบมีส่วนร่วมรูปแบบหนึ่ง โดยมีลักษณะที่แตกต่างจากข้อเสนอแนะที่มักพบเห็นทั่ว ๆ ไป มีลักษณะเป็นกล่องรับ

ความคิดเห็น มีแบบฟอร์มข้อเสนอแนะให้ผู้ปฏิบัติงานกรอก มีคณะกรรมการพิจารณาข้อเสนอแนะ และประเมินข้อเสนอแนะจากแบบฟอร์มต่าง ๆ

4. ระบบที่ส่งเสริมให้ผู้ปฏิบัติงานมีส่วนเป็นเจ้าของกิจการ (Employee Ownership Plan) รูปแบบนี้พบมากในการบริหารกิจการของบริษัท หน่วยงานเอกชน หรือรัฐวิสาหกิจ โดยส่งเสริมให้ผู้ปฏิบัติงานทุกระดับมีส่วนเป็นเจ้าของ

3.4 บทบาทของผู้บริหารโรงเรียนมัธยมศึกษาในการมีส่วนร่วมระดมทรัพยากรเพื่อจัดการศึกษา

3.4.1 ด้านการระดมทรัพยากรบุคคล ผู้บริหารสถานศึกษา มีบทบาทในการระดมทรัพยากรบุคคลดังนี้

- 1) ศึกษาสภาพปัจจุบันภายในสถานศึกษาเกี่ยวกับบุคคลที่ปฏิบัติหน้าที่ โดยตรง ได้แก่ ครู อาจารย์บุคลากรอื่นทางการศึกษา เพื่อรวบรวมข้อมูลทั่วไป และข้อมูลที่เป็นความรู้ความสามารถเฉพาะบุคคล การรับผิดชอบตามตำแหน่งหน้าที่ในสถานศึกษา การขาดแคลนบุคลากรในงานวิชาการ หรืองานด้านอื่น ๆ หลังจากสำรวจข้อมูลแล้วสถานศึกษาจะได้วางแผนขออัตรากำลังบุคลากรเพิ่มขึ้นในส่วนที่ขาดแคลนจากหน่วยงานต้นสังกัด หรือวางแผนจ้างบุคลากรเข้ามาปฏิบัติงานในสถานศึกษาด้วยเงินรายได้ของสถานศึกษา ในกรณีจำเป็นและเร่งด่วนของสถานศึกษา
- 2) ศึกษาสภาพของชุมชนที่สถานศึกษาตั้งอยู่โดยละเอียด ทั้งด้านเศรษฐกิจ สังคม วัฒนธรรม ประเพณี ทรัพยากรที่มีอยู่ในชุมชนที่เป็นทรัพยากรธรรมชาติ ทรัพยากรทางสังคมที่มนุษย์สร้างขึ้น สภาพปัญหาของชุมชน จะทำให้รู้ข้อมูลที่เป็นประโยชน์ในการจัดการศึกษา
- 3) รับผิดชอบให้มีการจัดทำแหล่งข้อมูลของทรัพยากรบุคคลทั้งภายในและภายนอกสถานศึกษา เช่น จัดทำทะเบียนประวัติของครูและวิทยากรภายนอกสถานศึกษาเกี่ยวกับการเรียนการสอน ทะเบียนประวัติผู้มีความรู้ความสามารถด้านวิชาชีพต่าง ๆ เป็นต้น
- 4) รับผิดชอบให้มีการวางแผนดำเนินงานระดมทรัพยากรการใช้เพื่อการศึกษาทั้งในแหล่งชุมชน สังคม ประเทศ อย่างมีความสัมพันธ์และต่อเนื่อง โดยกระตุ้นให้บุคลากรทั้งภายในและภายนอกสถานศึกษามีส่วนร่วมในการกำหนดและเขียนแผนงานการระดมทรัพยากรเพื่อการศึกษาของสถานศึกษา
- 5) ส่งเสริมให้บุคลากรภายในสถานศึกษาสร้างความสัมพันธ์ที่ดีกับชุมชน และระบุนักวิชาการที่รับผิดชอบประสานงานความสัมพันธ์ร่วมกิจกรรมกับสังคมและท้องถิ่น
- 6) ส่งเสริมกิจกรรมต่าง ๆ ที่เป็นรายได้ของสถานศึกษา เช่น ผลิตภัณฑ์จากงานของนักเรียน ครู บุคลากรอื่น ๆ ในสถานศึกษา การแข่งขัน การตอบปัญหาชิงทุนต่าง ๆ หรือ

การประกวดต่าง ๆ ค่าเช่าทรัพย์สินของสถานศึกษา เป็นต้น เพื่อเป็นการระดมทุนสะสมทรัพยากร ให้มีการหมุนเวียนใช้จ่ายในการจัดการศึกษาของสถานศึกษา

- 7) จัดให้มีการประชาสัมพันธ์สถานศึกษาอย่างต่อเนื่องและทั่วถึง โดยใช้เทคนิควิธีการต่าง ๆ เช่น จดหมาย ป้ายโฆษณา การประชุมผู้ปกครอง
  - 8) จัดให้มีการบริการแก่ชุมชน สังคมในด้านต่าง ๆ ที่สถานศึกษาสามารถทำได้ เช่น การบริการด้านอาคารสถานที่ ห้องประชุม สนามของสถานศึกษา ศูนย์แหล่งการเรียนรู้ของชุมชน เป็นต้น
  - 9) เข้าร่วมปรึกษาหารือกับทรัพยากรบุคคลทั้งในสถานศึกษาและนอกสถานศึกษา อาจเป็นผู้นำในชุมชน ปราชญ์ชาวบ้าน ผู้อาวุโส เพื่อกำหนดบทบาทหน้าที่ที่จะให้ทรัพยากรบุคคลเข้ามามีส่วนร่วมในการบริหารการศึกษา นอกเหนือคณะกรรมการสถานศึกษา
  - 10) ให้การยกย่องเชิดชู ให้กำลังใจแก่ทรัพยากรบุคคลที่เข้ามามีส่วนร่วมในการบริหารจัดการสถานศึกษา เช่น การให้โล่เกียรติยศตอบแทนในการเข้ามาเป็นวิทยากรภายในสถานศึกษา การประกาศเกียรติคุณของทรัพยากรบุคคลที่ทำคุณประโยชน์ต่อสถานศึกษา เป็นต้น
- สรุปได้ว่า ผู้บริหารมีบทบาทในการรวบรวมทรัพยากรบุคคลทั้งภายใน และภายนอกสถานศึกษามาให้การสนับสนุนและความช่วยเหลือสถานศึกษาทั้งด้านประสิทธิภาพทางการเงิน แรงงาน วัสดุอุปกรณ์ที่ใช้ในการศึกษา ตลอดจนความรู้ความสามารถทางด้านวิชาการ และวิชาชีพ ความคิดเห็นหรือข้อเสนอแนะ ในการปรับปรุงการดำเนินงานของสถานศึกษา

3.4.2 ด้านการระดมเงิน ผู้บริหารสถานศึกษา มีบทบาทในการระดมเงินดังนี้

- 1) ผู้บริหารต้องศึกษาและเข้าใจถึงสาระที่บัญญัติในพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 หมวด 8 ว่าด้วยทรัพยากรและการลงทุนเพื่อการศึกษา นอกจากนี้ต้องศึกษาบทบัญญัติในหมวด 2 เกี่ยวกับสิทธิและหน้าที่ทางการศึกษาขั้นพื้นฐาน ไม่น้อยกว่า 12 ปี ที่รัฐต้องจัดให้อย่างทั่วถึงและมีคุณภาพ โดยไม่เก็บค่าใช้จ่าย หลังจากที่ผู้บริหารศึกษาและเข้าใจบทบัญญัติแล้ว เพื่อให้สถานศึกษาสามารถบริหารจัดการได้ตามแนวทางการบริหารจัดการที่ใช้โรงเรียนเป็นฐาน โดยอาศัยเงินเป็นเครื่องมือในการบริหารจัดการทรัพย์สินของสถานศึกษา ผู้บริหารต้องดำเนินงาน ดังนี้

(1) แต่งตั้งบุคลากรรับผิดชอบ จัดทำบัญชีรับฟังจ่าย เพื่อคู่มือแหล่งที่มาของเงินที่ได้รับและสามารถตรวจสอบได้ พร้อมทั้งรายงานผลการเงิน การดำเนินงาน และการบริหารจัดการ

(2) ต้องจัดทำแผนพัฒนาการศึกษาของสถานศึกษาาระยะกลาง (3 ปี) พร้อมทั้งแผนพัฒนาการศึกษาของสถานศึกษาที่มีภารกิจ วัตถุประสงค์ และเป้าหมายของสถานศึกษา

2) ผู้บริหารควรร่วมกำหนดแผนการระดมเงินจากแหล่งอื่น นอกเหนือจากงบประมาณแผ่นดิน และเงินบำรุงการศึกษาแล้ว ยังมีรายได้จากผลประโยชน์จากทรัพย์สิน หรือเงินรายได้อื่น ๆ เป็นเงินที่สถานศึกษารับเป็นรายได้

3) ผู้บริหารควรประชาสัมพันธ์ให้กับบุคลากรในสถานศึกษาและชุมชน รู้ถึงการบริหารงบประมาณของสถานศึกษา มีแหล่งรายได้หรือรายรับจากที่ใดบ้างและแหล่งรายการที่ต้องจ่าย โดยเน้นให้เห็นถึงความประหยัดและประโยชน์สูงสุดที่ผู้เรียนจะได้รับจากสถานศึกษา

4) ผู้บริหารควรกำหนดคณะกรรมการระดมเงินทุนจากแหล่งอื่น นอกเหนือจากงบประมาณแผ่นดิน เพื่อเป็นการระดมเงินทุนระยะยาวของสถานศึกษา ซึ่งอาจจะได้จากศิษย์เก่าของสถานศึกษาผู้ปกครองนักเรียน ผู้มีจิตศรัทธา องค์กรเอกชน เป็นต้น

5) ผู้บริหารควรจัดตั้งกองทุนสำหรับพัฒนาสถานศึกษา โดยระดมทุนจากชุมชน พ่อแม่ ผู้ปกครอง สถาบัน องค์กรต่าง ๆ ในท้องถิ่น เพื่อกระตุ้นให้สถานศึกษา ชุมชน และประชาชนในท้องถิ่นเข้ามีส่วนร่วมในการระดมทุนของสถานศึกษาให้มากขึ้น

6) ผู้บริหารควรกำหนดให้สถานศึกษามีบริการเสริม หรือจัดการศึกษา นอกเหนือ จากหลักสูตรปกติที่สถานศึกษาจัดบริการแก่นักเรียนและผู้ปกครอง ชุมชนที่สนใจจะรับบริการ โดยการจัดการบริการเหล่านี้ต้องไม่เป็นการบังคับและให้มีทางเลือกสำหรับผู้เรียนที่ยากจน หรือด้อยโอกาส เช่น การบริการสอนคอมพิวเตอร์ การออกกำลังกายที่ศูนย์กีฬาของสถานศึกษา เป็นต้น

3.4.3 ด้านการระดมวัสดุอุปกรณ์ ผู้บริหารสถานศึกษา มีบทบาทในการระดมทรัพยากรด้านวัสดุอุปกรณ์ ดังนี้

1) ผู้บริหารต้องศึกษาและเข้าใจถึงการดำเนินการพัสดุในสถานศึกษา ประกอบด้วย การจัดหา การควบคุม และการจำหน่าย วัสดุ ครุภัณฑ์ ที่ดิน และสิ่งก่อสร้างที่กำหนดไว้ในหนังสือการจำแนกประเภทรายจ่ายตามงบประมาณของสำนักงบประมาณ ผู้บริหารต้องดำเนินการตามระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรีว่าด้วยการพัสดุ พ.ศ. 2535 และรู้ถึงแหล่งประเภทของเงินที่ต้องดำเนินการตามระเบียบพัสดุ

2) ผู้บริหารควรร่วมกำหนดแผนการจัดซื้อจัดหาวัสดุอุปกรณ์การศึกษาไว้ในแผนระยะกลาง 3 ปี รวมทั้งในแผนปฏิบัติการ 1 ปี โดยเน้นถึงความจำเป็น ประหยัด และเกิดผลประโยชน์สูงสุดในการใช้งาน

3) ผู้บริหารควรเน้นให้ผู้สอนและผู้เรียนผลิตวัสดุ อุปกรณ์ทางการศึกษาขึ้นใช้ประกอบการเรียนการสอนเอง โดยใช้วัสดุราคาถูก และหาได้ง่ายในท้องถิ่น ชุมชน เพื่อให้ผู้เรียนเกิดความภูมิใจ และมีประสบการณ์ตรงจากการทำวัสดุอุปกรณ์การศึกษา

4) ผู้บริหารควรแต่งตั้งคณะกรรมการแลกเปลี่ยนพัสดุกับส่วนราชการหรือเอกชนหรือขอบริจาคพัสดุจากหน่วยงานเอกชน เช่น เครื่องคอมพิวเตอร์จากหน่วยงานที่ไม่ใช้แล้ว แต่สามารถนำไปให้นักเรียนฝึกปฏิบัติหัดพิมพ์อย่างง่าย ๆ ได้ เพราะบางหน่วยงานเอกชนใช้คอมพิวเตอร์ในระดับสูง ทันสมัยในการบริหารสำนักงาน เป็นต้น

5) ผู้บริหารควรประสานกับผู้ปกครอง ชุมชน องค์กรการกุศล หรือเอกชนที่ต้องการบริจาควัสดุอุปกรณ์ หรือทรัพย์สินที่จะเป็นประโยชน์ต่อการศึกษา

3.4.4 ด้านการระดมทรัพยากรแหล่งเรียนรู้ ผู้บริหารสถานศึกษามีบทบาทในการระดมทรัพยากรแหล่งเรียนรู้ดังนี้

1) ผู้บริหารร่วมวางแผนในการระดมแหล่งเรียนรู้ที่อยู่ในชุมชน ทั้งแหล่งเรียนรู้ที่เกิดขึ้นตามธรรมชาติและแหล่งเรียนรู้ที่มนุษย์สร้างขึ้น โดยการสำรวจข้อมูลและลงทะเบียนเป็นหมวดหมู่ โดยแยกเป็นทรัพยากรธรรมชาติ และทรัพยากรบุคคล

(1) ทรัพยากรบุคคล ได้แก่ สิ่งที่เกิดขึ้นตามธรรมชาติในแหล่งชุมชนที่สามารถนำมาเป็นประโยชน์ให้ความรู้ ความเพลิดเพลิน สร้างบรรยากาศการเรียนรู้ ได้แก่ น้ำตก ภูเขา ป่าไม้ ไร่ชาตุ โดยข้อมูลรายละเอียดเกี่ยวกับ ที่ตั้ง ระยะทาง ประวัติความเป็นมา ประโยชน์ที่นำมาใช้เกี่ยวกับการศึกษา

(2) ทรัพยากรบุคคล ได้แก่ ผู้นำทางการของหน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับสถานศึกษา เช่น สถานีตำรวจ โรงพยาบาล สถานีอนามัย ไปรษณีย์ การประปา องค์การบริหารส่วนท้องถิ่น เป็นต้น และผู้นำที่ไม่เป็นทางการ เช่น กำนัน ผู้ใหญ่บ้าน ผู้อาวุโส รวมทั้งปราชญ์ชาวบ้าน เป็นต้น โดยข้อมูลที่ได้จากการสำรวจทรัพยากรบุคคลนั้น ต้องมีรายละเอียดประกอบด้วย ชื่อ ที่อยู่ อายุ เพศ ความรู้ หรือความชำนาญในวิชาการหรือวิชาชีพ จำนวนที่มีอยู่

(3) ทรัพยากรที่มนุษย์สร้างขึ้น ได้แก่ วัดดู อาคาร สถานที่ วัด โบราณสถาน โบราณวัตถุ พิพิธภัณฑสถาน วนอุทยาน และสวนพฤกษศาสตร์ โดยมีข้อมูลรายละเอียดเกี่ยวกับสถานที่ตั้ง ระยะทางห่างจากสถานศึกษา ประวัติความเป็นมา ประโยชน์ที่นำมาใช้เกี่ยวกับการศึกษา

- 2) ผู้บริหารเปิดโอกาสหรือเชิญชวนให้ทรัพยากรบุคคลในท้องถิ่น ได้แก่ ปราชญ์ชาวบ้าน ภูมิปัญญาท้องถิ่น ผู้มีความรู้ความสามารถ ความชำนาญ ทักษะในการประกอบอาชีพมาเป็นวิทยากรให้แก่ผู้เรียน ซึ่งจะเป็นกิจกรรมที่จัดตั้งในสถานศึกษาหรือพาไปนอกสถานศึกษาแหล่งประกอบอาชีพในชุมชน ก็แล้วแต่เนื้อหาสาระ ความสะดวกในการเดินทาง และปลอดภัยกับผู้เรียน รวมทั้งการได้ประโยชน์สูงสุดในการศึกษาหาความรู้เพิ่มเติมของผู้เรียน
- 3) ผู้บริหารแต่งตั้งคณะกรรมการแสวงหาทรัพยากรบุคคลที่เป็นประโยชน์ต่อการจัดการศึกษาของสถานศึกษาในชุมชน โดยให้การช่วยเหลือนั้นอาจเป็นรูปแบบอื่นที่นอกเหนือจากการเป็นวิทยากรเพิ่มเติมความรู้ ทักษะประสบการณ์ให้แก่ผู้เรียน เช่น การจัดกิจกรรมร่วมกันระหว่างสถานศึกษากับชุมชน การตั้งชมรมศิษย์เก่า หรือสมาคมศิษย์เก่าของสถานศึกษา
- 4) ผู้บริหารควรประสานกับผู้ดูแลรับผิดชอบโบราณสถาน โบราณวัตถุ อยู่เสมอ มีการพบปะเยี่ยมเยียนในวาระที่เหมาะสม เพื่อนำไปสู่การบริหารทางวิชาการให้แก่ นักเรียนในสถานศึกษา
- 5) ผู้บริหารควรหาทรัพยากรการเงินจากเงินนอกงบประมาณอื่น ๆ เพื่อเป็นค่าตอบแทนให้แก่ทรัพยากรบุคคลที่มาช่วยเหลือดำเนินงานกิจกรรมของสถานศึกษา ซึ่งอาจอยู่ในรูปอื่นซึ่งไม่ใช่เงิน เช่น ของขวัญของที่ระลึก การเลี้ยงอาหาร เพื่อเป็นกำลังใจในการมาดำเนินงานร่วมกับสถานศึกษาเป็นต้น

3.5 บทบาทของครูโรงเรียนมัธยมศึกษากับการมีส่วนร่วมในการระดมทรัพยากรเพื่อการจัดการศึกษา

การบริหารสถานศึกษาในการกิจทุกส่วน ผู้บริหารสถานศึกษามีได้ ตัดสินใจและดำเนินงานเพียงลำพัง แต่จำเป็นอย่างยิ่งต้องสร้างความร่วมมือตั้งแต่การร่วมคิด ร่วมตัดสินใจ ร่วมปฏิบัติงาน ร่วมประเมินตรวจสอบ เพื่อให้เกิดพลังการทำงานที่มีประสิทธิภาพ โดยเฉพาะในเรื่องของการระดมทรัพยากรเพื่อการศึกษาเกิดขึ้นได้จากการร่วมมือเป็นสำคัญ จึงเป็นบทบาทของผู้บริหารสถานศึกษาต้องสร้างภาวะผู้นำให้กับบุคคลที่เกี่ยวข้องในสถานศึกษา โดยเฉพาะครูที่จะเป็นสื่อกลางติดต่อกับผู้ให้การสนับสนุนทรัพยากรต่าง ๆ เหล่านั้น

สถานศึกษาเป็นหน่วยที่สำคัญที่สุดในระบบการศึกษา เพราะเป็นหน่วยที่จัดกิจกรรมการเรียนการสอนให้กับผู้เรียนโดยตรง การที่จะบริหารจัดการสถานศึกษาให้สามารถจัดกระบวนการเรียนรู้ที่ดีได้นั้น ต้องมีทั้งปัจจัยเอื้อ (Input) ให้กับครูและนักเรียนให้เพียงพอ การจัดหาปัจจัยเอื้อเหล่านี้นอกจากภาครัฐจัดสรรแล้ว การระดมทรัพยากรภายนอกมาเพิ่มถือเป็นภาระที่ผู้บริหารและครูตลอดจนผู้มีส่วนร่วมจะช่วยกัน ผู้บริหารสถานศึกษาจะต้องบริหาร

สถานศึกษา จึงต้องพยายามสร้างความตระหนักให้ครูและบุคลากรเห็นความสำคัญและพยายามพัฒนาคนให้มีทักษะการระดมทรัพยากร และวิธีที่เป็นที่ยอมรับเกี่ยวกับพัฒนาให้เกิดความยั่งยืนต่อสถานศึกษา ก็คือ การพัฒนาสถานศึกษาให้เป็น “องค์กรแห่งการเรียนรู้” (Learning Organization) จึงจะสามารถทำคุณภาพการศึกษาได้สำเร็จ

กรมวิชาการ (2536: อ้างใน สาวิตรี อุทมะ 2547: 26) ได้ระบุว่า บทบาทของผู้บริหารในการนำทรัพยากรในชุมชนมาใช้ในการจัดการศึกษาให้มีประสิทธิภาพได้นั้น แม้ว่าจะวางแผนและจัดการ (Planning and Management : P&M) ขึ้นในกระทรวงศึกษาธิการ โดยมีเป้าหมายว่าจะจัดการอย่างไรจึงจะสัมฤทธิ์ผลตามที่วางแผนไว้ ในการจัดการจำเป็นต้องคำนึงถึงเวลาและทรัพยากร คน เงินและวัสดุอุปกรณ์ นั่นคือถ้าใช้เวลามากก็ย่อมหมายถึง การลงทุนเกี่ยวกับคน เงินและวัสดุอุปกรณ์มากตามไปด้วย บุคลากรในโรงเรียนอาจมีหลายฝ่าย แต่ที่สำคัญที่สุดได้แก่คณะครู ซึ่งผู้บริหารอาจดำเนินการดังนี้

1. กำหนดหน้าที่ความรับผิดชอบให้ชัดเจน โดยยึดหลักความเสมอภาค ความรู้ความสามารถ ความสนใจ ตลอดจนภารกิจหลักของโรงเรียน ทั้งนี้จำเป็นต้องใช้บุคลากรมีหน้าที่หลัก หน้าที่สนับสนุนและหน้าที่บริการประกอบกันเสมอ
2. ติดตามและดูแลการปฏิบัติงานของบุคลากรอย่างใกล้ชิดและสม่ำเสมอ โดยมีการวางแผนไว้ล่วงหน้า
3. นิเทศหรือให้ความช่วยเหลือ สนับสนุน ร่วมแก้ปัญหาที่เกิดขึ้นในขณะบุคลากรปฏิบัติงาน
4. ประเมินผลการปฏิบัติงานอย่างเป็นระบบ กอปรทั้งใช้ผลการประเมินประกอบการวางแผน พิจารณาความดีความชอบหรือส่งเสริมความก้าวหน้า ทั้งนี้จำเป็นต้องบำรุงขวัญให้กำลังใจหรือเสริมแรงอย่างต่อเนื่องให้เหมาะสมและยุติธรรมโดยยึดระบบคุณธรรมเป็นสำคัญ
5. เงินหรืองบประมาณ ซึ่งเป็นปัจจัยที่สำคัญอย่างหนึ่งในการบริหาร ผู้บริหารสามารถดำเนินการได้หลายอย่างเช่น
  - 5.1 วางแผนการใช้เงินหรืองบประมาณที่ได้รับ โดยยึดหลักในกิจกรรมที่มีผลใกล้กับตัวนักเรียนมากที่สุดก่อน ทั้งนี้ควรให้บุคลากรในโรงเรียนมีส่วนร่วมในการวางแผนด้วย
  - 5.2 วางแนวทางการได้มาซึ่งเงินนอกงบประมาณจากชุมชนหรือจากแหล่งอื่นหรือจากกิจกรรมของโรงเรียนเอง
  - 5.3 จัดระบบการเงินให้ถูกต้องตามระเบียบแบบแผนให้บุคลากรรับทราบและมีส่วนร่วมในการดำเนินการ โดยการประเมินผลการใช้เงินหรืองบประมาณ

5.4 วัตถุประสงค์ก็เช่นเดียวกับทรัพยากรอย่างอื่น ผู้บริหารโรงเรียนต้องดำเนินการอย่างเป็นระบบ นั่นคือ จัดหาวัตถุประสงค์ที่จำเป็นต่อการเรียนการสอนที่มีประโยชน์ คุ่มค่าและการใช้วัตถุประสงค์เต็มที่หรือไม่ควรแก้ไขปรับปรุงอย่างไร

สรุปได้ว่า การระดมทรัพยากรเพื่อการจัดการศึกษาตามพระราชบัญญัติ การศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 มาตรา 9 กำหนดให้การจัดระบบ โครงสร้างและกระบวนการจัดการศึกษาขึ้นหลักการกระจายอำนาจไปสู่เขตพื้นที่การศึกษา สถานศึกษา และองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น และ ในหมวด 8 ที่ว่าด้วยทรัพยากรและการลงทุนเพื่อการศึกษา มาตรา 58 กำหนดให้มีการระดมทรัพยากรและการลงทุนด้านงบประมาณ การเงินและทรัพย์สิน ทั้งจากรัฐ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น บุคคล ครอบครัว ชุมชน องค์กรชุมชน เอกชน องค์กรเอกชน องค์กรวิชาชีพ สถาบันศาสนา สถานประกอบการ สถาบันสังคมอื่น และต่างประเทศมาใช้ในการจัดการศึกษา เพื่อให้เกิดประโยชน์ทางการบริหารและการจัดการเรียนการสอนให้เกิดประโยชน์สูงสุด โดยคำนึงถึงคุณภาพผู้เรียนเป็นสำคัญ

4. งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

ทองสุข คุณมาศ (2547: 102-105) ได้ศึกษาเรื่อง การศึกษาการระดมทรัพยากรเพื่อใช้ในการบริหารการศึกษาในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาร้อยเอ็ด เขต 2 พบว่า ความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษา หัวหน้าวิชาการและประธานคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน โดยรวมอยู่ในระดับการปฏิบัติมาก เมื่อพิจารณารายด้าน พบว่า อยู่ในระดับปฏิบัติมาก จำนวน 3 ด้าน คือ ด้านทรัพยากรการบริหารจัดการ ด้านทรัพยากรทางสังคม ด้านทรัพยากรทางธรรมชาติ และอยู่ในระดับการปฏิบัติปานกลาง จำนวน 3 ด้าน คือ ด้านทรัพยากรทางวัตถุที่มนุษย์สร้างขึ้น ด้านทรัพยากรทางการเงิน และด้านทรัพยากรบุคคล เมื่อเปรียบเทียบการระดมทรัพยากรเพื่อใช้ในการบริหารการศึกษาในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาร้อยเอ็ด เขต 2 ตามความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษา หัวหน้าวิชาการและประธานคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ทั้งรายด้านและ โดยรวมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ทุกด้าน และเมื่อทำการทดสอบ ความแตกต่างรายคู่ พบว่า ผู้บริหารสถานศึกษามีความคิดเห็นแตกต่างจากประธานคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานและหัวหน้าวิชาการ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ทั้งโดยรวมและรายด้านในทุกด้าน ส่วนหัวหน้าวิชาการและประธานคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน มีความคิดเห็นแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ใน 4 ด้าน คือ ด้านทรัพยากรบุคคล ด้านทรัพยากรทางธรรมชาติ

ด้านทรัพยากรทางสังคม ด้านทรัพยากรการบริหารจัดการ และโดยรวม ส่วนอีก 2 ด้านพบว่า ไม่แตกต่างกันคือ ด้านทรัพยากรทางวัตถุที่มนุษย์สร้างขึ้นและด้านทรัพยากรทางการเงิน

นาจารีย์ เมืองเฉลิม (2546: 69-70) ได้ศึกษาเรื่อง สภาพการระดมทรัพยากรเพื่อใช้ในการบริหารการศึกษาใน โรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา จังหวัดอุบลราชธานี พบว่า ความคิดเห็นผู้บริหารสถานศึกษาและผู้ช่วยผู้บริหารสถานศึกษาที่มีต่อสภาพการระดมทรัพยากร เพื่อใช้ในการบริหารการศึกษา โรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา จังหวัดอุบลราชธานี โดยรวมมีการระดมทรัพยากรอยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณารายด้านพบว่า การระดมทรัพยากรทางสังคมอยู่ในระดับมากที่สุด และมีความคิดเห็นไม่แตกต่างกันเมื่อพิจารณาจากวุฒิการศึกษา และประสบการณ์ แต่พบว่า แยกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ ระดับ .05 เมื่อพิจารณาจากขนาดของโรงเรียน โดยโรงเรียนขนาดเล็กกับโรงเรียนขนาดกลางและโรงเรียนขนาดกลางกับโรงเรียนขนาดใหญ่มีความแตกต่างกัน

สาวตรี อุตมะ (2547: 121-122) ได้ศึกษาเรื่อง สภาพและปัญหาการระดมทรัพยากร เพื่อการจัดการศึกษา ตามพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พุทธศักราช 2542 ของ โรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา จังหวัดหนองคาย พบว่าผู้บริหารเห็นว่าการระดมทรัพยากร เพื่อการจัดการศึกษาอยู่ในระดับปานกลาง ยกเว้นด้านทรัพย์สินอยู่ในระดับมาก ครูผู้ปฏิบัติการสอนเห็นว่า การระดมทรัพยากร โดยภาพรวมและรายด้านทุกด้านอยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า การระดมทรัพยากรสูงเป็นอันดับหนึ่งคือด้านบุคลากร และเมื่อเปรียบเทียบสภาพการระดมทรัพยากรตามความคิดเห็นของผู้บริหารและครูผู้ปฏิบัติการสอนในโรงเรียนที่มีขนาดแตกต่างกัน โดยภาพรวมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า ด้านการเงินและด้านการจัดการแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ.01 นอกนั้นไม่แตกต่าง โดยโรงเรียนขนาดใหญ่มีการระดมทรัพยากรมากกว่าโรงเรียนขนาดเล็กแต่ไม่แตกต่างกับโรงเรียนขนาดกลาง ส่วนโรงเรียนขนาดเล็กกับโรงเรียนขนาดกลางมีการระดมทรัพยากรไม่แตกต่างกัน

อุษา อำพันทอง (2547: 104-111) ได้ศึกษาเรื่อง การสรรหาและบริหารทรัพยากรทางการ ศึกษาจากท้องถิ่นของสถานศึกษาขั้นพื้นฐานช่วงชั้นที่ 1 - 2 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษาสุพรรณบุรี สรุปผลการวิจัยได้ดังนี้ การบริหารงานบุคคล พบว่า บุคลากรในท้องถิ่น ที่เข้ามามีส่วนร่วมในการบริหารส่งเสริมและสนับสนุนงานของสถานศึกษา ส่วนมากเป็นพ่อแม่ ผู้ปกครองนักเรียน ในส่วนของผู้นำท้องถิ่นที่มีส่วนร่วมในการดำเนินงานของสถานศึกษา พบว่า ผู้นำท้องถิ่นเข้ามามีส่วนร่วมเป็นผู้ให้คำปรึกษาและข้อเสนอแนะมากที่สุด ในส่วนของศิษย์เก่า ที่มีส่วนร่วมในการดำเนินงานของสถานศึกษาพบว่า ศิษย์เก่าเข้ามามีส่วนร่วมหารายได้เข้าโรงเรียน

มากที่สุด ในส่วนของภูมิปัญญาท้องถิ่นที่มีส่วนร่วมในการดำเนินงานของสถานศึกษา พบว่า ภูมิปัญญาท้องถิ่นเข้ามาเป็นวิทยากรให้ความรู้ในการแนะแนวอาชีพมากที่สุด ในส่วนของเจ้าหน้าที่สาธารณสุข ที่มีส่วนร่วมในการดำเนินงานของสถานศึกษา พบว่า เจ้าหน้าที่สาธารณสุขเข้ามาเป็นผู้ให้ความรู้และตรวจสอบสุขภาพอนามัยให้คณะครูและนักเรียนมากที่สุด ในส่วนของเจ้าหน้าที่ตำรวจ ที่มีส่วนร่วมในการดำเนินงานของสถานศึกษา พบว่า เจ้าหน้าที่ตำรวจเข้ามาเป็นผู้ให้ความรู้เรื่องการจราจรมากที่สุด ในส่วนของพระสงฆ์หรือผู้นำทางศาสนาอื่นที่มีส่วนร่วมในการดำเนินงานของสถานศึกษา พบว่า พระสงฆ์หรือผู้นำทางศาสนาอื่นเข้ามามีส่วนร่วมเป็นวิทยากรอบรมด้านคุณธรรม จริยธรรม มากที่สุด ในส่วนของข้าราชการในท้องถิ่นที่มีส่วนร่วมในการดำเนินการของสถานศึกษา พบว่า ข้าราชการในท้องถิ่นเข้ามาเป็นผู้ให้คำปรึกษาและข้อเสนอแนะมากที่สุด ในส่วนของผู้อำนวยการที่มีส่วนร่วมในการดำเนินการของสถานศึกษา พบว่า ผู้อำนวยการเข้ามามีส่วนร่วมเป็นผู้ให้คำปรึกษาและข้อเสนอแนะมากที่สุด ในส่วนของบุคลากรในโรงเรียนที่มีส่วนร่วมในการดำเนินการของสถานศึกษา พบว่า บุคลากรในโรงเรียนเข้ามามีส่วนร่วมแก้ไขปัญหาของโรงเรียนและร่วมจัดทำแผนปฏิบัติการประจำปีของโรงเรียนมากที่สุด ในส่วนของครู อาจารย์จากสถานศึกษาอื่นที่มีส่วนร่วมในการดำเนินการของสถานศึกษา พบว่า ครู อาจารย์จากสถานศึกษาอื่นเข้ามามีส่วนร่วมเป็นผู้ให้คำปรึกษาและข้อเสนอแนะมากที่สุด ในส่วนของนักการเมืองที่มีส่วนร่วมในการดำเนินการของสถานศึกษา พบว่า นักการเมืองมีส่วนร่วมหารายได้เข้าโรงเรียนมากที่สุด ในส่วนของกรวางแผนการใช้ทรัพยากรบุคคลในท้องถิ่น พบว่า สถานศึกษามีการวางแผน โดยการสำรวจบุคลากรในท้องถิ่นที่มีความรู้ ความสามารถ มากที่สุด ในส่วนของการควบคุม กำกับ ติดตาม ประเมินผล รายงานผลการใช้ทรัพยากรบุคคลในท้องถิ่น พบว่า สถานศึกษาทำการประเมินผลงานนักเรียนมากที่สุด

การบริหารทรัพยากรเงิน ในส่วนของการวางแผนการใช้ทรัพยากรเงินจากท้องถิ่น พบว่า สถานศึกษามีการจัดทำโครงการให้สอดคล้องกับเงินที่ได้รับมากที่สุด ในส่วนของการนำทรัพยากรเงินจากท้องถิ่นมาใช้ประโยชน์ พบว่า สถานศึกษานำทรัพยากรเงินจากท้องถิ่นมาใช้ตามวัตถุประสงค์ของเจ้าของเงินมากที่สุด ในส่วนของการควบคุม กำกับ ติดตาม ประเมินผล การใช้เงิน พบว่า สถานศึกษามีการควบคุม กำกับ ติดตาม ประเมินผล โดยการแต่งตั้งผู้รับผิดชอบทำบัญชีควบคุมการใช้จ่ายเงินมากที่สุด

การบริหารทรัพยากรทางธรรมชาติ พบว่า สถานศึกษานำทรัพยากรธรรมชาติที่เป็นพืชชนิดต่าง ๆ มาใช้ในการจัดการศึกษามากที่สุด ในส่วนของการนำทรัพยากรมาใช้ในการสนับสนุนการจัดการศึกษา พบว่า สถานศึกษานำทรัพยากรทางธรรมชาติมาใช้เป็นแหล่งทัศนศึกษาของนักเรียนมากที่สุด ในส่วนของการวางแผนการใช้ทรัพยากรทางธรรมชาติในท้องถิ่น พบว่า

สถานศึกษาวางแผนการใช้ทรัพยากรทางธรรมชาติ โดยการเลือกแหล่งเรียนรู้ให้สอดคล้องกับกลุ่มสาระวิชาต่าง ๆ มากที่สุด ในส่วนของการควบคุม กำกับ ติดตาม รายงานผลการใช้ทรัพยากรทางธรรมชาติ พบว่า สถานศึกษามีการควบคุม กำกับ ติดตาม รายงานผล โดยการจัดทำแบบประเมินการใช้ทรัพยากรทางธรรมชาติในท้องถิ่นมากที่สุด

การบริหารทรัพยากรที่มนุษย์สร้างขึ้น พบว่า ทรัพยากรที่มนุษย์สร้างขึ้นที่สถานศึกษานำมาใช้ในการจัดการศึกษามากที่สุด คือ สถานประกอบพิธีกรรมทางศาสนา ในส่วนของการวางแผนการใช้ทรัพยากรทางวัตถุที่มนุษย์สร้างขึ้น พบว่า สถานศึกษาวางแผน โดยการสำรวจ รวบรวมแหล่งข้อมูลทรัพยากรที่มนุษย์สร้างขึ้นในท้องถิ่นมากที่สุด ในส่วนของการนำทรัพยากรที่มนุษย์สร้างขึ้นมาใช้ประโยชน์ในการจัดการศึกษา พบว่า สถานศึกษานำทรัพยากรที่มนุษย์สร้างขึ้นมาใช้ในการจัดการศึกษา โดยการใช้เป็นแหล่งศึกษาค้นคว้าหาความรู้มากที่สุด ในส่วนของการควบคุม กำกับ ติดตาม รายงานผลการดำเนินงานการใช้ทรัพยากรที่มนุษย์สร้างขึ้น พบว่า สถานศึกษามีการควบคุม กำกับ ติดตาม รายงานผล โดยการสำรวจความพึงพอใจของผู้เรียนมากที่สุด

การบริหารทรัพยากรทางสังคม พบว่าสถานศึกษานำทรัพยากรทางสังคมเกี่ยวกับกิจกรรมในวันสำคัญของท้องถิ่นมาใช้ในการจัดการศึกษามากที่สุด ในส่วนของการวางแผนการใช้ทรัพยากรทางสังคม พบว่า สถานศึกษามีการวางแผนการใช้ทรัพยากรทางสังคม โดยการสำรวจ รวบรวมแหล่งข้อมูลเกี่ยวกับทรัพยากรทางสังคมมากที่สุด ในส่วนของการนำทรัพยากรทางสังคมมาใช้ในการจัดการศึกษา พบว่า สถานศึกษานำทรัพยากรทางสังคมมาใช้ในการจัดการศึกษา โดยการนำนักเรียนไปศึกษาข้อมูลความรู้จากผู้รู้ โดยการสอบถาม สัมภาษณ์ จดบันทึก มากที่สุดในส่วนของการควบคุม กำกับ ติดตาม ประเมินผล รายงานผลการดำเนินงานการใช้ทรัพยากรทางสังคม พบว่า สถานศึกษามีการควบคุม กำกับ ติดตาม ประเมินผล รายงานผล โดยการประเมินผลงานนักเรียนมากที่สุด

สังวาลย์ วุฒิสถา (2548: 94-97) ได้ศึกษาเรื่อง การบริหารทรัพยากรทางการศึกษาของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาอุบลราชธานี เขต 5 พบว่า โดยภาพรวมมีการบริหารงานอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่าอยู่ในระดับมากทุกด้าน ด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ด้านการบริหารทรัพยากรงบประมาณ รองลงมาคือ ด้านการบริหารทรัพยากรอาคารสถานที่ ด้านการบริหารทรัพยากรบุคคลและด้านการบริหารทรัพยากรวัสดุอุปกรณ์ตามลำดับ

เมื่อเปรียบเทียบสภาพการบริหารทรัพยากรทางการศึกษาของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาอุบลราชธานี เขต 5 ตามขนาดโรงเรียนทั้งโดยภาพรวมและรายด้าน ทุกด้านมีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 และเมื่อทดสอบรายคู่ พบว่า

ด้านการบริหารทรัพยากรบุคคล โรงเรียนขนาดเล็กมีการบริหารทรัพยากรมากกว่าโรงเรียนขนาดใหญ่ ส่วนขนาดใหญ่กับขนาดกลาง และขนาดกลางกับขนาดเล็ก ไม่แตกต่าง ด้านการบริหารทรัพยากรวัสดุอุปกรณ์ โรงเรียนขนาดกลางและขนาดเล็ก มีการบริหารทรัพยากรมากกว่าโรงเรียนขนาดใหญ่ ส่วนขนาดกลางกับขนาดเล็ก ไม่แตกต่าง ด้านการบริหารทรัพยากรงบประมาณ โรงเรียนขนาดกลางและขนาดเล็กมีการบริหารทรัพยากรมากกว่าโรงเรียนขนาดใหญ่ ส่วนขนาดกลางกับขนาดเล็ก ไม่แตกต่าง ด้านการบริหารทรัพยากรอาคารสถานที่ โรงเรียนขนาดกลางและขนาดเล็ก มีการบริหารทรัพยากรมากกว่าโรงเรียนขนาดใหญ่ ส่วนขนาดกลางกับขนาดเล็ก ไม่แตกต่าง

บทที่ 3

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้เป็นวิจัยเชิงสำรวจ มีวัตถุประสงค์เพื่อ (1) เพื่อศึกษาประเภทของการระดมทรัพยากรเพื่อการจัดการศึกษาของโรงเรียนมัธยมศึกษา เขตพื้นที่การศึกษากลาง (2) เพื่อเปรียบเทียบการระดมทรัพยากรเพื่อการจัดการศึกษา จำแนกตามประเภทของโรงเรียน (3) เพื่อศึกษาข้อเสนอแนะในการการระดมทรัพยากรเพื่อการจัดการศึกษา ซึ่งมีวิธีการดำเนินการวิจัยดังนี้

1. ประชากรกลุ่มตัวอย่าง
2. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย
3. การเก็บรวบรวมข้อมูล
4. การวิเคราะห์ข้อมูล

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

1.1 ประชากร ประชากรที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ ได้แก่ ผู้บริหาร โรงเรียนมัธยมศึกษาในเขตพื้นที่การศึกษากลาง จำนวน 14 คน และครู โรงเรียนมัธยมศึกษา เขตพื้นที่การศึกษากลาง จำนวน 560 คน รวมทั้งสิ้น 574 คน

1.2 กลุ่มตัวอย่าง กลุ่มตัวอย่างในการศึกษาครั้งนี้ ผู้วิจัยได้เลือกกลุ่มตัวอย่างจากประชากร จำนวน 80 คน ประกอบด้วย

1.2.1 ผู้บริหาร โรงเรียนมัธยมศึกษา จำนวน 6 คน

1.2.2 ครู โรงเรียนมัธยมศึกษา จำนวน 74 คน

การสุ่มตัวอย่างข้างต้น เป็นการสุ่มตัวอย่างแบบหลายขั้นตอน (Multi - Stage Sampling) ดังนี้

ขั้นตอนที่ 1 โรงเรียนมัธยมศึกษา ในเขตพื้นที่การศึกษากลาง มีทั้งสิ้น 14 โรงเรียน
ดังตารางที่ 3.1

ตารางที่ 3.1 จำนวนประชากรของผู้บริหารและครู โรงเรียนมัธยมศึกษา เขตพื้นที่การศึกษาอ่างทอง

ประเภท โรงเรียนมัธยมศึกษา	รายชื่อโรงเรียน	จำนวนประชากร ในแต่ละประเภท	
		ผู้บริหาร	ครู
ประจำจังหวัด	1. อ่างทองปัทมโรจน์วิทยาคม	1	107
	2. สตรีอ่างทอง	1	115
ประจำอำเภอ	1. ปาโมกข์วิทยาคม	1	32
	2. โพธิ์ทอง “จินดาภิรมย์”	1	61
	3. วิเศษไชยชาญ “ตันติวิทยาคม”	1	82
	4. สามโก้วิทยาคม	1	32
	5. แสงหาวิทยาคม	1	29
ประจำตำบล	1. จำปาหล่อพิทยาคม	1	13
	2. ราชสถิตย์วิทยา	1	22
	3. บางเสด็จวิทยาคม	1	18
	4. โพธิ์ทองพิทยาคม	1	9
	5. วิเศษชัยชาญวิทยาคม	1	16
	6. ไผ่ม่วงวิทยา	1	9
	7. ริ้วหว้าวิทยาคม	1	15
	รวม	14	560

ขั้นตอนที่ 2 จำนวนโรงเรียนมัธยมศึกษาจำแนกตามประเภทกลุ่มตัวอย่างที่เป็นตัวแทนของโรงเรียนในแต่ละประเภท โดยกำหนดให้มีตัวแทนกลุ่มละ 2 โรงเรียน โดยการสุ่มอย่างง่าย ได้ตัวแทนของแต่ละประเภทโรงเรียนมัธยมศึกษา รวม 6 โรงเรียน ดังตารางที่ 3.2

ตารางที่ 3.2 จำนวนผู้บริหารและครูทั้งหมดของโรงเรียนมัธยมศึกษาในกลุ่มตัวอย่าง

ประเภท โรงเรียน มัธยมศึกษา	รายชื่อโรงเรียน	จำนวนทั้งหมด ในแต่ละประเภท	
		ผู้บริหาร	ครู
ประจำจังหวัด	1. อ่างทองปัทมโรจนวิทยาคม	1	107
	2. สตรีอ่างทอง	1	115
ประจำอำเภอ	1. วิเศษไชยชาญ “ตันติวิทยานุกูมิ”	1	82
	2. แสวงหาวิทยาคม	1	29
ประจำตำบล	1. ราชสถิตย์วิทยา	1	22
	2. บางเสด็จวิทยาคม	1	18

ขั้นตอนที่ 3 กำหนดให้ตัวแทนของกลุ่มตัวอย่างแต่ละประเภทโรงเรียนมัธยมศึกษา ประกอบด้วย ผู้บริหาร โรงเรียนละ 1 คน โดยการเลือกแบบเจาะจง (Purpose Sampling) และครู จำนวนร้อยละ 20 ของครูในโรงเรียนนั้น ๆ (บุญชม ศรีสะอาด 2545 : 41) ได้กลุ่มตัวอย่างของ ผู้บริหารและครู จำนวน 6 โรงเรียน รายละเอียดดังตารางที่ 3.3

ตารางที่ 3.3 กลุ่มตัวอย่างของผู้บริหารและครู โรงเรียนมัธยมศึกษา เขตพื้นที่การศึกษากลางทอง

ประเภท โรงเรียนมัธยมศึกษา	จำนวน ในกลุ่มตัวอย่าง		รวมผู้บริหาร และครู ในกลุ่มตัวอย่าง
	ผู้บริหาร	ครู	
โรงเรียนมัธยมศึกษาประจำจังหวัด			
1. โรงเรียนสตรีอ่างทอง	1	23	46
2. โรงเรียนอ่างทองปัทมโรจน์วิทยาคม	1	21	
โรงเรียนมัธยมศึกษาประจำอำเภอ			
1. โรงเรียนวิเศษไชยชาญ “ตันติวิทยานุกูล”	1	16	24
2. โรงเรียนแสวงหาวิทยาคม	1	6	
โรงเรียนมัธยมศึกษาประจำตำบล			
1. โรงเรียนบางเสด็จวิทยาคม	1	4	10
2. โรงเรียนราชสถิตย์วิทยา	1	4	
รวมจำนวนของกลุ่มตัวอย่าง	6	74	80

จำนวนกลุ่มตัวอย่าง จำนวน 80 คน ได้แก่

1. ผู้บริหารโรงเรียนมัธยมศึกษาในเขตพื้นที่การศึกษากลางทอง จำนวน 6 คน
2. ครูในโรงเรียนมัธยมศึกษาในเขตพื้นที่การศึกษากลางทอง จำนวน 74 คน

2. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

2.1 ลักษณะของเครื่องมือวิจัย

เครื่องมือที่ใช้วิจัยเป็นแบบสอบถามที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นจากแนวคิดทฤษฎีและผลงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง เพื่อสอบถามเกี่ยวกับเรื่อง การระดมทรัพยากรเพื่อการจัดการศึกษาของโรงเรียนมัธยมศึกษา เขตพื้นที่การศึกษากลางทอง แบ่งออกเป็น 3 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 เป็นแบบสอบถามประเภทและระดับของการระดมทรัพยากรเพื่อการจัดการศึกษาของโรงเรียนมัธยมศึกษา เขตพื้นที่การศึกษากลางทอง มีลักษณะเป็นแบบมาตราประมาณค่า (Rating scale) 4 ระดับ ดังนี้

- 4 หมายถึง มีการปฏิบัติในการระดมทรัพยากรเพื่อการจัดการศึกษาของโรงเรียนมัธยมศึกษา ในระดับมากที่สุด
- 3 หมายถึง มีการปฏิบัติในการระดมทรัพยากรเพื่อการจัดการศึกษาของโรงเรียนมัธยมศึกษา ในระดับมาก
- 2 หมายถึง มีการปฏิบัติในการระดมทรัพยากรเพื่อการจัดการศึกษาของโรงเรียนมัธยมศึกษา ในระดับน้อย
- 1 หมายถึง มีการปฏิบัติในการระดมทรัพยากรเพื่อการจัดการศึกษาของโรงเรียนมัธยมศึกษา ในระดับน้อยที่สุด

ตอนที่ 2 เป็นแบบสอบถามข้อเสนอแนะในการระดมทรัพยากรเพื่อการจัดการของโรงเรียนมัธยมศึกษา เขตพื้นที่การศึกษาอ่างทอง

2.2 การสร้างและพัฒนาเครื่องมือ

ในการสร้างเครื่องมือครั้งนี้ ผู้วิจัยดำเนินการตามขั้นตอนดังนี้

2.2.1 ศึกษาวรรณกรรม ทฤษฎี หลักการและแนวคิด และผลงานวิจัยต่างๆ

2.2.2 นำข้อมูลที่ศึกษามาสังเคราะห์เพื่อกำหนดเป็นกรอบแนวคิด ในการวิจัย และ

สร้างข้อคำถามเป็นเครื่องมือการวิจัย โดยมีอาจารย์ที่ปรึกษาการค้นคว้าอิสระเป็นผู้ให้คำปรึกษา

2.2.3 นำแบบสอบถามเสนอต่ออาจารย์ที่ปรึกษาการค้นคว้าอิสระ เพื่อขอ

คำแนะนำการตรวจสอบภาษา ความตรงตามเนื้อหา และการแก้ไขข้อความให้เหมาะสม

2.2.4 นำแบบสอบถามเสนอให้ผู้เชี่ยวชาญ (ภาคผนวก ก) ตรวจสอบความตรง

ด้านเนื้อหา และความตรงด้าน โครงสร้าง ได้ค่า IOC (Index of Objective Congruence) ของแต่ละข้อ = 1 (ภาคผนวก ข)

2.2.5 ตรวจสอบปรับปรุงแก้ไขแบบสอบถาม (ภาคผนวก ค) ตามข้อเสนอแนะของผู้เชี่ยวชาญ แล้วนำเสนออาจารย์ที่ปรึกษาการค้นคว้าอิสระ เพื่อปรับปรุงแก้ไข และพัฒนาข้อความให้มีความเหมาะสมก่อนนำไปเก็บรวบรวมข้อมูลจากโรงเรียนที่เป็นกลุ่มตัวอย่างทั้ง 6 แห่ง และหาค่าความเที่ยงของแบบสอบถามทั้งฉบับได้ 0.97 (ภาคผนวก ง)

3. การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยได้ดำเนินการตามลำดับขั้นตอน ดังนี้

3.1 ผู้วิจัยเสนอขอให้มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช ออกหนังสือขอความอนุเคราะห์ถึงผู้อำนวยการ โรงเรียนมัธยมศึกษาในเขตพื้นที่การศึกษาอ่างทอง ที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง

เพื่ออำนวยความสะดวกในการรวบรวมข้อมูล (ภาคผนวก จ)

3.2 ผู้วิจัยนำแบบสอบถามส่งให้กลุ่มตัวอย่างด้วยตนเอง จำนวน 80 ชุด พร้อมแนบซองบรรจุเอกสารให้ผู้ตอบแบบสอบถามส่งคืนให้ผู้วิจัย และกำหนดวันเวลาที่ผู้วิจัยจะมารับแบบสอบถามคืน

3.3 ผู้วิจัยไปเก็บรวบรวมแบบสอบถามคืนจากกลุ่มตัวอย่างด้วยตนเองตามระยะเวลาที่กำหนดบางส่วน และบางส่วนให้ผู้บริหารโรงเรียนมัธยมศึกษาส่งกลับทางไปรษณีย์ ซึ่งได้แนบซองคิดแถมไปสำหรับส่งแบบสอบถามคืน

3.4 ตรวจสอบรายละเอียดความสมบูรณ์ของแบบสอบถามที่ได้รับคืนทั้งหมด

4. การวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยได้นำแบบสอบถามที่ตรวจสอบความสมบูรณ์แล้ว มาวิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้วิธีการทางสถิติดังนี้

4.1 แบบสอบถามตอนที่ 1 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับประเภทและระดับการระดมทรัพยากรเพื่อการจัดการศึกษาของโรงเรียนมัธยมศึกษา เขตพื้นที่การศึกษาอ่างทอง จำแนกเป็นรายด้าน รวม 5 ด้าน สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูลคือ การหาค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) เป็นรายชื่อตามประเภทของโรงเรียนมัธยมศึกษา สำหรับการทดสอบสมมติฐาน ใช้การวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว (Oneway ANOVA) และทดสอบความแตกต่างรายคู่ โดยวิธีการของเชฟเฟ้ (Scheffe's test)

การกำหนดเกณฑ์การแปลความหมายของข้อมูล เป็น 4 ระดับ ดังนี้ (บุญชม ศรีสะอาด 2545 : 55) ดังนี้

การแปลความหมายของข้อมูล	
ค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$)	ระดับการปฏิบัติในการระดมทรัพยากรเพื่อการจัดการศึกษา
3.51 - 4.00	ระดับปฏิบัติมากที่สุด
2.51 - 3.50	ระดับปฏิบัติมาก
1.51 - 2.50	ระดับปฏิบัติน้อย
1.00 - 1.50	ระดับปฏิบัติน้อยที่สุด

4.2 แบบสอบถามตอนที่ 2 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับข้อเสนอแนะในการระดมทรัพยากรเพื่อการจัดการศึกษาของโรงเรียนมัธยมศึกษา เขตพื้นที่การศึกษาอ่างทอง ดำเนินการวิเคราะห์ข้อมูล โดยวิเคราะห์เชิงเนื้อหา (Content Analysis)

บทที่ 4

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

ในบทนี้ได้นำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูล ตามวัตถุประสงค์ของการวิจัย ดังนี้

- 1) เพื่อศึกษาประเภทและระดับของการระดมทรัพยากรเพื่อการจัดการศึกษาของ โรงเรียนมัธยมศึกษา เขตพื้นที่การศึกษาอ่างทอง
- 2) เพื่อเปรียบเทียบการระดมทรัพยากรเพื่อจัดการศึกษา จำแนกตามประเภทของโรงเรียน
- 3) เพื่อศึกษาข้อเสนอแนะในการการระดมทรัพยากรเพื่อจัดการศึกษา

ผู้วิจัยได้จัดลำดับการเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูลจากแบบสอบถามที่ได้รับคืนและเป็นแบบสอบถามที่สมบูรณ์ที่สุด จำนวน 80 ฉบับ โดยแบ่งการนำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูลในแต่ละตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับประเภทและระดับของการระดมทรัพยากรเพื่อการจัดการศึกษาของ โรงเรียนมัธยมศึกษา เขตพื้นที่การศึกษาอ่างทอง

ตอนที่ 2 เปรียบเทียบกับการระดมทรัพยากรเพื่อจัดการ ศึกษา จำแนกตามประเภทของโรงเรียน

ตอนที่ 3 ข้อเสนอแนะในการการระดมทรัพยากรเพื่อการจัดการศึกษา

การวิเคราะห์ข้อมูลรวบรวมจากโรงเรียนมัธยมศึกษา 3 ประเภท โดยมีจำนวนผู้บริหารและครู ดังตารางที่ 4.1

ตารางที่ 4.1 ความถี่และร้อยละของจำนวนผู้บริหาร โรงเรียนและครูใน โรงเรียนมัธยมศึกษาที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง จำแนกตามประเภทของโรงเรียน

ประเภทของโรงเรียน	ผู้บริหารและครู ในโรงเรียนมัธยมศึกษา	ร้อยละ
โรงเรียนมัธยมประจำจังหวัด	46	57.5
โรงเรียนมัธยมประจำอำเภอ	24	30
โรงเรียนมัธยมประจำตำบล	10	12.5
รวม	80	100

**ตอนที่ 1 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับประเภทและระดับการระดมทรัพยากร
เพื่อจัดการศึกษาของโรงเรียนมัธยมศึกษาในเขตพื้นที่การศึกษาอ่างทอง**

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับ การระดมทรัพยากรเพื่อจัดการศึกษา โดยรวม
อยู่ในระดับมากทุกด้าน ดังแสดงในตารางที่ 4.2

ตารางที่ 4.2 ค่าเฉลี่ย และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานของการระดมทรัพยากรเพื่อจัดการศึกษา
ของโรงเรียนมัธยมศึกษา เขตพื้นที่การศึกษาอ่างทองในภาพรวม

การระดมทรัพยากร	$\bar{X}$	S.D.	ระดับการปฏิบัติ
1.ด้านทรัพยากรบุคคล	3.03	0.43	มาก
2.ด้านทรัพยากรธรรมชาติ	2.69	0.57	มาก
3.ด้านทรัพยากรทางวัตถุที่มนุษย์สร้างขึ้น	2.96	0.55	มาก
4.ด้านทรัพยากรทางสังคม	2.99	0.50	มาก
5.ด้านทรัพยากรทางการเงิน	2.83	0.47	มาก
รวม	2.90	0.50	มาก

ค่าเฉลี่ย และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานของการระดมทรัพยากรเพื่อจัดการศึกษาของ
โรงเรียนมัธยมศึกษา เขตพื้นที่การศึกษาอ่างทอง จะนำเสนอในแต่ละด้าน ดังนี้

1. การระดมทรัพยากรเพื่อจัดการศึกษา ด้านทรัพยากรบุคคล

ผลการวิเคราะห์ การระดมทรัพยากรเพื่อจัดการศึกษาของโรงเรียนมัธยมศึกษา
เขตพื้นที่การศึกษาอ่างทอง ด้านทรัพยากรบุคคล โดยรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ
การนิมนต์พระสงฆ์ ผู้นำทางศาสนาให้ความรู้ด้านคุณธรรมจริยธรรมแก่นักเรียน อยู่ในระดับ
มากที่สุด ส่วนข้ออื่น ๆ อยู่ในระดับมาก ดังแสดงในตารางที่ 4.3

ตารางที่ 4.3 ค่าเฉลี่ย และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานของการระดมทรัพยากรเพื่อการจัดการศึกษา
ด้านทรัพยากรบุคคล

ด้านทรัพยากรบุคคล	$\bar{X}$	S.D.	ระดับการปฏิบัติ
1.เชิญกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ผู้ปกครอง และ ชุมชนแลกเปลี่ยนความคิดเห็นในการระดมทรัพยากร เพื่อจัดการเรียนรู้	3.31	0.54	มาก
2.ขอความร่วมมือจากผู้นำท้องถิ่น ให้ความรู้เกี่ยวกับการ ดำเนินงานการปกครองท้องถิ่นให้แก่ครูและนักเรียน	2.90	0.69	มาก
3.นิมนต์พระสงฆ์ ผู้นำทางศาสนาให้ความรู้ด้านคุณธรรม จริยธรรมแก่นักเรียน	3.55	0.53	มากที่สุด
4.ขอความร่วมมือจากตำรวจ ทหาร ให้ความรู้ ด้านการปกครอง การป้องกันยาเสพติดและวินัยจราจร	3.26	0.59	มาก
5.ขอความร่วมมือจากแพทย์ พยาบาลและเจ้าหน้าที่ สาธารณสุขมาให้ความรู้ความเข้าใจด้านสุขภาพ ในสถานศึกษา	3.21	0.69	มาก
6.ขอรับการสนับสนุนจากศึกษานิเทศก์ให้ความรู้ในการ จัดการเรียนการสอนในสาระการเรียนรู้วิชาต่าง ๆ แก่ครู	2.95	0.69	มาก
7.ขอความร่วมมือจากบุคลากรของสถานศึกษาต่าง ๆ ให้ความรู้ และแลกเปลี่ยนเรียนรู้ด้านการศึกษา	2.97	0.68	มาก
8.เชิญนักกฎหมายในท้องถิ่นให้ความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับ กฎหมาย สิทธิ หน้าที่ที่ประชาชนควรรู้แก่ครูและนักเรียน	2.55	0.65	มาก
9.เชิญผู้ประสบความสำเร็จในการประกอบอาชีพต่าง ๆ ให้ความรู้เกี่ยวกับการประกอบอาชีพแก่นักเรียน	2.81	0.62	มาก
10.เชิญปราชญ์ชาวบ้าน ภูมิปัญญาท้องถิ่นให้ความรู้ แก่นักเรียน	2.76	0.62	มาก
รวม	3.03	0.43	มาก

2. การระดมทรัพยากรเพื่อการจัดการศึกษา ด้านทรัพยากรธรรมชาติ

ผลการวิเคราะห์ การระดมทรัพยากรเพื่อการจัดการศึกษาของโรงเรียนมัธยมศึกษา เขตพื้นที่การศึกษาอ่างทอง ด้านทรัพยากรธรรมชาติ โดยรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ อยู่ในระดับมากทุกข้อ ยกเว้นจัดกิจกรรมให้นักเรียนได้ศึกษาหาความรู้จากดิน หิน แร่ ในท้องถิ่น อยู่ในระดับน้อย ดังแสดงในตารางที่ 4.4

ตารางที่ 4.4 ค่าเฉลี่ย และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานของการระดมทรัพยากรเพื่อการจัดการศึกษา ด้านทรัพยากรธรรมชาติ

ด้านทรัพยากรธรรมชาติ	$\bar{X}$	S.D.	ระดับการปฏิบัติ
11.จัดกิจกรรมให้นักเรียนได้ศึกษาหาความรู้จากสัตว์ชนิดต่าง ๆ ในท้องถิ่น	2.51	0.66	มาก
12.เชิญชวนชุมชนร่วมกิจกรรมอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติในท้องถิ่น	2.90	0.77	มาก
13.มีการรวบรวมสารสนเทศทรัพยากรธรรมชาติในชุมชน	2.55	0.61	มาก
14.มีการนำสารสนเทศทรัพยากรธรรมชาติในชุมชนมาใช้ในการจัดการเรียนการสอน	2.68	0.73	มาก
15.มีการบูรณาการหลักสูตรให้นักเรียนสนใจ ตระหนัก และรับผิดชอบต่อธรรมชาติ	3.00	0.64	มาก
16.จัดกิจกรรมให้นักเรียนได้ศึกษาหาความรู้จากแม่น้ำ ลำคลอง น้ำตก หนอง บึง ในท้องถิ่น	2.82	0.74	มาก
17.จัดกิจกรรมให้นักเรียนได้ศึกษาหาความรู้จากป่าไม้และพืชในท้องถิ่น	2.61	0.74	มาก
18.จัดกิจกรรมให้นักเรียนได้ศึกษาหาความรู้จากดิน หิน แร่ในท้องถิ่น	2.43	0.65	น้อย
19.จัดหาแหล่งความรู้ด้านการผลิต จากผลิตภัณฑ์พืช และสัตว์ชนิดต่าง ๆ	2.65	0.66	มาก
20.บริหารจัดการและปรับปรุงพัฒนาแหล่งน้ำอย่างยั่งยืน	2.74	0.76	มาก
รวม	2.69	0.57	มาก

3. การระดมทรัพยากรเพื่อการจัดการศึกษา ด้านทรัพยากรทางวัตถุที่มนุษย์สร้างขึ้น
ผลการวิเคราะห์ การระดมทรัพยากรเพื่อการจัดการศึกษาของโรงเรียนมัธยมศึกษา
เขตพื้นที่การศึกษาอ่างทอง ด้านทรัพยากรทางวัตถุที่มนุษย์สร้างขึ้น โดยรวมอยู่ในระดับมาก
เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ อยู่ในระดับมากทุกข้อ ดังแสดงในตารางที่ 4.5

ตารางที่ 4.5 ค่าเฉลี่ย และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานของการระดมทรัพยากรเพื่อการจัดการศึกษา
ด้านทรัพยากรทางวัตถุที่มนุษย์สร้างขึ้น

ด้านทรัพยากรทางวัตถุที่มนุษย์สร้างขึ้น	$\bar{X}$	S.D.	ระดับการปฏิบัติ
21. มีการจัดกิจกรรมให้นักเรียนไปค้นคว้าข้อมูลจาก ห้องสมุดประชาชนและใช้ข้อมูลจากแหล่งข้อมูล สารสนเทศ สื่ออิเล็กทรอนิกส์จากหน่วยงานต่าง ๆ เพื่อการเรียนรู้	3.19	0.70	มาก
22. มีการจัดกิจกรรมให้นักเรียนไปศึกษาดูงานหน่วยงาน ราชการต่าง ๆ	3.00	0.73	มาก
23. จัดกิจกรรมให้นักเรียนไปฝึกประสบการณ์ในสถาน ประกอบการต่าง ๆ	2.70	0.77	มาก
24. ประสานความร่วมมือจากหน่วยงานต่าง ๆ เพื่อขอยืม สื่อการเรียนการสอน	2.53	0.73	มาก
25. ประสานความร่วมมือจากหน่วยงานต่าง ๆ เพื่อแลกเปลี่ยนสื่อการเรียนการสอน	2.56	0.74	มาก
26. นำนักเรียนไปศึกษาแหล่งเรียนรู้เกี่ยวกับศาสนา และ จัดกิจกรรมทางศาสนา	3.17	0.69	มาก
27. จัดกิจกรรมทัศนศึกษาแหล่งโบราณสถาน	3.04	0.75	มาก
28. ประสานความร่วมมือกับชุมชนและหน่วยงานใน ท้องถิ่นเพื่ออนุรักษ์โบราณสถาน โบราณวัตถุในท้องถิ่น	2.85	0.71	มาก

ตารางที่ 4.5 (ต่อ)

ด้านทรัพยากรทางวัตถุที่มนุษย์สร้างขึ้น	$\bar{X}$	S.D.	ระดับการปฏิบัติ
29.จัดให้มีนิทรรศการเพื่อเผยแพร่ผลงานต่าง ๆ ของโรงเรียน	3.31	0.65	มาก
30.เปิดโอกาสให้สถานศึกษาและหน่วยงานต่าง ๆ จัดนิทรรศการเพื่อเผยแพร่ความรู้ให้แก่นักเรียน	3.25	0.63	มาก
รวม	2.96	0.55	มาก

4. การระดมทรัพยากรเพื่อการจัดการศึกษา ด้านทรัพยากรทางสังคม

ผลการวิเคราะห์ การระดมทรัพยากรเพื่อการจัดการศึกษาของโรงเรียนมัธยมศึกษา เขตพื้นที่การศึกษาอ่างทอง ด้านทรัพยากรทางสังคม โดยรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ อยู่ในระดับมากทุกข้อ ดังแสดงในตารางที่ 4.6

ตารางที่ 4.6 ค่าเฉลี่ย และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานของการระดมทรัพยากรเพื่อการจัดการศึกษา ด้านทรัพยากรทางสังคม

ด้านทรัพยากรทางสังคม	$\bar{X}$	S.D.	ระดับการปฏิบัติ
31.ประชาสัมพันธ์ให้ชุมชนรู้และเข้าใจถึงบทบาทหน้าที่ที่มีต่อทรัพยากรทางสังคมในท้องถิ่น	2.90	0.67	มาก
32.นำนักเรียนเข้าร่วมกิจกรรมทางศาสนา ประเพณีและวัฒนธรรมของชุมชน	3.29	0.58	มาก
33.มีการรวบรวมและใช้ข้อมูลสารสนเทศทรัพยากรทางสังคมในการจัดการเรียนการสอน	2.95	0.71	มาก
34.ประสานความร่วมมือจากชุมชนในการอนุรักษ์ศิลปทัศนียภาพวัฒนธรรม ประเพณีที่ดั้งเดิมของท้องถิ่น	3.11	0.57	มาก
35.จัดให้มีการศึกษาสภาพความเป็นอยู่ของคนในชุมชน	2.70	0.68	มาก
36.ส่งเสริมสนับสนุนให้จัดกิจกรรมการแสดงและการละเล่นพื้นเมือง	3.01	0.68	มาก

ตารางที่ 4.6 (ต่อ)

ด้านทรัพยากรทางสังคม	$\bar{X}$	S.D.	ระดับการปฏิบัติ
37.ขอความร่วมมือจากชุมชนในการจัดกิจกรรมทางศาสนา ประเพณีวัฒนธรรมไทยในโอกาสวันสำคัญต่างๆ	3.13	0.62	มาก
38.จัดกิจกรรมศึกษาดูงานองค์กรทางสังคม เช่นองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น กองทุนหมู่บ้าน องค์กรชุมชน	2.66	0.73	มาก
39.จัดกิจกรรมให้ความรู้เกี่ยวกับการเลือกตั้งและกระบวนการประชาธิปไตย	3.31	0.54	มาก
40.จัดกิจกรรมให้ความรู้เกี่ยวกับระบบเศรษฐกิจในชุมชน	2.86	.65	มาก
รวม	2.99	0.50	มาก

5. การระดมทรัพยากรเพื่อการจัดการศึกษา ด้านทรัพยากรทางการเงิน

ผลการวิเคราะห์ การระดมทรัพยากรเพื่อการจัดการศึกษาของโรงเรียนมัธยมศึกษาเขตพื้นที่การศึกษาอ่างทอง ด้านทรัพยากรทางการเงิน โดยรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ อยู่ในระดับมากทุกข้อ ยกเว้นประสานงานขอรับการสนับสนุนงบประมาณจากต่างประเทศอยู่ในระดับน้อย ดังแสดงในตารางที่ 4.7

ตารางที่ 4.7 ค่าเฉลี่ย และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานของการระดมทรัพยากรเพื่อการจัดการศึกษาด้านทรัพยากรทางการเงิน

ด้านทรัพยากรทางการเงิน	$\bar{X}$	S.D.	ระดับการปฏิบัติ
41.จัดตั้งกองทุน มูลนิธิ ขึ้นในสถานศึกษา	3.11	0.68	มาก
42.ร่วมมือกับสมาคมผู้ปกครองและคณะครูเพื่อจัดกิจกรรมหาทุนสนับสนุนโครงการต่าง ๆ	3.29	0.56	มาก
43.จัดหารายได้จากกาให้บริการทางวิชาการ	2.79	0.69	มาก
44.ประสานงานขอรับการสนับสนุนงบประมาณจากหน่วยงาน องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น	3.18	0.55	มาก

ตารางที่ 4.7 (ต่อ)

ด้านทรัพยากรทางการเงิน	$\bar{X}$	S.D.	ระดับการปฏิบัติ
45. จัดหารายได้จากผลิตผลต่าง ๆ ของโรงเรียนหรือจากทรัพย์สินของโรงเรียน	2.69	0.72	มาก
46. ประสานงานขอรับการสนับสนุนงบประมาณจากต่างประเทศ	1.96	0.91	น้อย
47. ประสานงานขอรับการสนับสนุนงบประมาณจากหน่วยงานราชการต่าง ๆ	2.94	0.66	มาก
48. ประสานงานขอรับการสนับสนุนงบประมาณจากมูลนิธิ สมาคม องค์กรเอกชน	2.77	0.69	มาก
49. ประสานงานขอรับการสนับสนุนงบประมาณจากสถานประกอบการต่าง ๆ	2.64	0.70	มาก
50. จัดทำผ้าป่าเพื่อการศึกษา	2.91	0.70	มาก
รวม	2.83	0.47	มาก

ตอนที่ 2 ผลการวิเคราะห์เปรียบเทียบการระดมทรัพยากรเพื่อการจัดการศึกษา จำแนกตามประเภทของโรงเรียน

ผลการวิเคราะห์เปรียบเทียบการระดมทรัพยากรเพื่อการจัดการศึกษา จำแนกตามประเภทของโรงเรียน ในภาพรวม อยู่ในระดับมาก ทุกด้าน และทุกประเภทของโรงเรียน ดังแสดงในตารางที่ 4.8

ตารางที่ 4.8 ผลการวิเคราะห์เปรียบเทียบการระดมทรัพยากรเพื่อการจัดการศึกษา จำแนกตามประเภทของโรงเรียน

การระดมทรัพยากร	มัธยม ประจำ จังหวัด		ระดับ การ ปฏิบัติ	มัธยม ประจำ อำเภอ		ระดับ การ ปฏิบัติ	มัธยม ประจำ ตำบล		ระดับ การ ปฏิบัติ
	$\bar{X}$	S.D.		$\bar{X}$	S.D.		$\bar{X}$	S.D.	
	1. ด้านทรัพยากรบุคคล	3.03	.47	มาก	3.05	.40	มาก	2.95	.31
2. ด้านทรัพยากรธรรมชาติ	2.75	.53	มาก	2.57	.67	มาก	2.72	.45	มาก
3. ด้านทรัพยากรทางวัตถุ ที่มนุษย์สร้างขึ้น	3.13	.51	มาก	2.73	.60	มาก	2.73	.36	มาก
4. ด้านทรัพยากรทางสังคม	3.11	.51	มาก	2.80	.47	มาก	2.94	.37	มาก
5. ด้านทรัพยากรทาง การเงิน	2.91	.50	มาก	2.75	.37	มาก	2.61	.43	มาก
รวม	2.99	.50	มาก	2.78	.50	มาก	2.79	.38	มาก

ผลการทดสอบสมมติฐาน มีข้อค้นพบดังนี้

1. การเปรียบเทียบการระดมทรัพยากรเพื่อการจัดการศึกษา ในภาพรวมและรายด้าน

ผลการวิเคราะห์ในภาพรวมไม่มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ .05

สำหรับผลการวิเคราะห์การระดมทรัพยากรเพื่อการจัดการศึกษารายด้าน มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ .05 จำนวน 2 ด้าน คือ ด้านทรัพยากรวัตถุที่มนุษย์สร้างขึ้น และ ด้านทรัพยากรทางสังคม ดังแสดงในตารางที่ 4.9

ตารางที่ 4.9 การเปรียบเทียบการระดมทรัพยากรเพื่อการจัดการศึกษาของโรงเรียนมัธยมศึกษา
เขตพื้นที่การศึกษาอ่างทองในภาพรวม และจำแนกตามด้านทรัพยากร

แหล่งความแปรปรวน		SS	df	MS	F	Sig.
1. ด้านทรัพยากรบุคคล	ระหว่างกลุ่ม	.08	2.00	.04	.21	.81
	ภายในกลุ่ม	14.39	77.00	.19		
	รวม	14.46	79.00			
2. ด้านทรัพยากรธรรมชาติ	ระหว่างกลุ่ม	.52	2.00	.26	.80	.45
	ภายในกลุ่ม	24.94	77.00	.32		
	รวม	25.46	79.00			
3. ด้านทรัพยากรวัสดุที่มนุษย์ สร้างขึ้น	ระหว่างกลุ่ม	3.06	2.00	1.53	5.57	.01*
	ภายในกลุ่ม	21.17	77.00	.27		
	รวม	24.23	79.00			
4. ด้านทรัพยากรทางสังคม	ระหว่างกลุ่ม	1.55	2.00	.78	3.34	.04*
	ภายในกลุ่ม	17.92	77.00	.23		
	รวม	19.48	79.00			
5. ด้านทรัพยากรการเงิน	ระหว่างกลุ่ม	.94	2.00	.47	2.22	.12
	ภายในกลุ่ม	16.30	77.00	.21		
	รวม	17.24	79.00			
ภาพรวม	ระหว่างกลุ่ม	19.90	2.00	9.95	2.17	.12
	ภายในกลุ่ม	352.40	77.00	4.58		
	รวม	372.30	79.00			

* แตกต่างอย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ .05

2. การวิเคราะห์ความแตกต่างในการระดมทรัพยากรทางวัตถุที่มนุษย์สร้างขึ้น ระหว่างประเภทของโรงเรียนมัธยมศึกษา

ผลการวิเคราะห์รายคู่ที่แตกต่างพบว่า โรงเรียนมัธยมศึกษาประจำจังหวัด มีค่าคะแนนสูงกว่าของโรงเรียนมัธยมศึกษาประจำอำเภอและโรงเรียนมัธยมศึกษาประจำตำบล อย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ .05 ดังแสดงในตารางที่ 4.10

ตารางที่ 4.10 การเปรียบเทียบความแตกต่างในการระดมทรัพยากรทางวัตถุที่มนุษย์สร้างขึ้น จำแนกตามประเภทของโรงเรียนมัธยมศึกษา

ประเภทโรงเรียน มัธยมศึกษา	มัธยมประจำจังหวัด $\bar{X} = 3.13$	มัธยมประจำอำเภอ $\bar{X} = 2.73$	มัธยมประจำตำบล $\bar{X} = 2.73$
ประจำจังหวัด $\bar{X} = 3.13$	-	.40*	.40*
ประจำอำเภอ $\bar{X} = 2.73$		-	0
ประจำตำบล $\bar{X} = 2.73$			-

* แตกต่างอย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ .05

3. การวิเคราะห์ความแตกต่างในการระดมทรัพยากรทางสังคม ระหว่างประเภทของโรงเรียนมัธยมศึกษา

ผลการวิเคราะห์รายคู่ที่แตกต่างพบว่า โรงเรียนมัธยมศึกษาประจำจังหวัด โรงเรียนมัธยมศึกษาประจำอำเภอ โรงเรียนมัธยมศึกษาประจำตำบล แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ .05 โดยคะแนนของโรงเรียนมัธยมศึกษาประจำจังหวัดมีค่าคะแนนสูงกว่าโรงเรียนมัธยมศึกษาประจำตำบล และโรงเรียนมัธยมศึกษาประจำตำบลมีค่าคะแนนสูงกว่าโรงเรียนมัธยมศึกษาประจำอำเภอ ดังแสดงในตารางที่ 4.11

ตารางที่ 4.11 การเปรียบเทียบความแตกต่างในการระดมทรัพยากรทางสังคม จำแนกตามประเภทของโรงเรียนมัธยมศึกษา

ประเภทโรงเรียน มัธยมศึกษา	มัธยมประจำจังหวัด $\bar{X} = 3.11$	มัธยมประจำอำเภอ $\bar{X} = 2.80$	มัธยมประจำตำบล $\bar{X} = 2.94$
ประจำจังหวัด $\bar{X} = 3.11$	-	.31*	.17*
ประจำอำเภอ $\bar{X} = 2.80$		-	.14*
ประจำตำบล $\bar{X} = 2.94$			-

* แตกต่างอย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ .05

ตอนที่ 3 ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการระดมทรัพยากรเพื่อการจัดการศึกษา

ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการระดมทรัพยากรเพื่อการจัดการศึกษาผู้บริหารและครูโรงเรียนมัธยมศึกษาในเขตพื้นที่การศึกษาอ่างทอง จะนำเสนอในแต่ละด้าน ดังต่อไปนี้

1. ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับทรัพยากรบุคคล

ผลการวิเคราะห์ ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับทรัพยากรบุคคลเพื่อการจัดการศึกษา ข้อเสนอแนะที่มีค่าความถี่สูงสุด 4 อันดับ ได้แก่ 1) จัดจ้างครูต่างชาติ 2) บุคลากรทางการศึกษาในโรงเรียนไม่เพียงพอต่อการจัดกิจกรรมการเรียนรู้และไม่ตรงตามกลุ่มสาระ 3) ประสานภูมิปัญญาท้องถิ่นในการให้ความรู้กับนักเรียน 4) ประสานเจ้าหน้าที่สาธารณสุขในการให้ความรู้ด้านสุขภาพและการป้องกันโรค ดังแสดงในตารางที่ 4.12

ตารางที่ 4.12 ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับทรัพยากรบุคคล

รายการ	ความถี่	ร้อยละ
1. จัดจ้างครูต่างชาติ	12	18.46
2. บุคลากรทางการศึกษาในโรงเรียนไม่เพียงพอต่อการจัดกิจกรรมการเรียนรู้และไม่ตรงตามกลุ่มสาระ	9	13.85
3. ประสานภูมิปัญญาท้องถิ่นในการให้ความรู้กับนักเรียน	8	12.31
4. ประสานเจ้าหน้าที่สาธารณสุขในการให้ความรู้ด้านสุขภาพและการป้องกันโรค	6	9.23

2. ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับทรัพยากรทางธรรมชาติ

ผลการวิเคราะห์ ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับทรัพยากรทางธรรมชาติ เพื่อการจัดการศึกษา ข้อเสนอแนะที่มีค่าความถี่สูงสุด 4 อันดับ ได้แก่ 1) พัฒนาแหล่งทรัพยากรธรรมชาติเพื่อเป็นแหล่งเรียนรู้ ปลูกจิตสำนึกให้รักและหวงแหนธรรมชาติ 3) ส่งเสริมการรักษาสิ่งแวดล้อมและใช้ทรัพยากรให้คุ้มค่า 4) จัดทำโครงการที่ปฏิบัติจริงได้เกี่ยวกับทรัพยากรธรรมชาติ ดังแสดงในตารางที่ 4.13

ตารางที่ 4.13 ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับทรัพยากรทางธรรมชาติ

รายการ	ความถี่	ร้อยละ
1. พัฒนาแหล่งทรัพยากรธรรมชาติเพื่อเป็นแหล่งเรียนรู้	11	19.64
2. ปลูกจิตสำนึกให้รักและหวงแหนธรรมชาติ	8	14.29
3. ส่งเสริมการรักษาสิ่งแวดล้อมและใช้ทรัพยากรให้คุ้มค่า	7	12.50
4. จัดทำโครงการที่ปฏิบัติจริงได้เกี่ยวกับทรัพยากรธรรมชาติ	6	10.71

3. ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับทรัพยากรทางวัตถุที่มนุษย์สร้างขึ้น

ผลการวิเคราะห์ ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับทรัพยากรทางวัตถุที่มนุษย์สร้างขึ้นเพื่อการจัดการศึกษา ข้อเสนอแนะที่มีค่าความถี่สูงสุด 4 อันดับ ได้แก่ 1) ร่วมกันรับผิดชอบทรัพยากรทางวัตถุที่มนุษย์สร้างขึ้น 2) จัดทำข้อมูลสารสนเทศอย่างเป็นระบบ 3) พัฒนาและให้ความรู้

การผลิตสื่อวัสดุ – สื่อ/นวัตกรรมทางการศึกษา 4) ประสานความร่วมมือกับหน่วยงานอื่น
 ดังแสดงในตาราง ที่ 4.14

ตารางที่ 4.14 ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับทรัพยากรทางวัสดุที่มนุษย์สร้างขึ้น

รายการ	ความถี่	ร้อยละ
1. ร่วมกันรับผิดชอบทรัพยากรทางวัสดุที่มนุษย์สร้างขึ้น	9	21.43
2. จัดทำข้อมูลสารสนเทศอย่างเป็นระบบ	7	16.67
3. พัฒนาและให้ความรู้การผลิตสื่อวัสดุ – สื่อ/นวัตกรรม ทางการศึกษา	6	14.29
4. ประสานความร่วมมือกับหน่วยงานอื่น	5	11.90

4. ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับทรัพยากรทางสังคม

ผลการวิเคราะห์ ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับทรัพยากรทางสังคมเพื่อการจัดการศึกษา
 ข้อเสนอแนะที่มีค่าความถี่สูงสุด 4 อันดับ ได้แก่ 1) จัดกิจกรรมร่วมกันระหว่างสถานศึกษากับ
 ชุมชน 2) แสวงหาภูมิปัญญาท้องถิ่นเพื่อจัดทำสารสนเทศท้องถิ่น 3) จัดการเรียนรู้เกี่ยวกับวิถีชีวิต
 ในชุมชน 4) จัดกิจกรรมเพื่อตระหนักถึงคุณค่าทางวัฒนธรรมประเพณีอันดีงามอย่างต่อเนื่อง
 ดังแสดงในตารางที่ 4.15

ตารางที่ 4.15 ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับทรัพยากรทางสังคม

รายการ	ความถี่	ร้อยละ
1. จัดกิจกรรมร่วมกันระหว่างสถานศึกษากับชุมชน	11	18.33
2. แสวงหาภูมิปัญญาท้องถิ่นเพื่อจัดทำสารสนเทศท้องถิ่น	7	11.67
3. จัดการเรียนรู้เกี่ยวกับวิถีชีวิตในชุมชน	7	11.67
4. จัดกิจกรรมเพื่อตระหนักถึงคุณค่าทางวัฒนธรรมประเพณี อันดีงามอย่างต่อเนื่อง	6	10.00

5. ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับทรัพยากรทางการเงิน

ผลการวิเคราะห์ ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับทรัพยากรทางการเงินเพื่อการจัดการศึกษาของมัธยมศึกษาในเขตพื้นที่การศึกษาอ่างทองข้อเสนอแนะที่มีค่าความถี่สูงสุด 4 อันดับ ได้แก่ 1) ขอรับการสนับสนุนจากหน่วยงานที่รับผิดชอบ 2) จัดงานโรงเรียนประจำปี 3) จัดทำข้อมูลสารสนเทศการเงินอย่างเป็นระบบ 4) จัดงานระดมทุนเพื่อการศึกษา ดังแสดงในตารางที่ 4.16

ตารางที่ 4.16 ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับทรัพยากรทางการเงิน

รายการ	ความถี่	ร้อยละ
1. ขอรับการสนับสนุนจากหน่วยงานที่รับผิดชอบ	9	25.00
2. จัดงาน โรงเรียนประจำปี	8	22.22
3. จัดทำข้อมูลสารสนเทศการเงินอย่างเป็นระบบ	6	16.67
4. จัดงานระดมทุนเพื่อการศึกษา	5	13.89

5. ข้อเสนอแนะอื่น ๆ

ผลการวิเคราะห์ ข้อเสนอแนะอื่น ๆ เพื่อเป็นแนวทางและวิธีการในการระดมทรัพยากรในโรงเรียนมัธยมศึกษา พื้นที่การศึกษาอ่างทอง ข้อเสนอแนะที่มีค่าความถี่สูงสุด 5 อันดับ ได้แก่ 1) ปรับปรุงสภาพแวดล้อม ดูแลรักษาทรัพยากรที่มีอยู่ให้ดูดีอยู่เสมอ 2) ให้หน่วยงานรับผิดชอบดูแลจัดซื้ออุปกรณ์/เทคโนโลยีที่ทันสมัยและมีประสิทธิภาพเพื่อการศึกษา 3) มีการประชาสัมพันธ์ข้อมูลเกี่ยวกับโรงเรียนให้ผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย ต่อการจัดการศึกษา และชุมชนได้รับทราบอย่างต่อเนื่อง 4) จัดให้มีศูนย์อนุรักษ์วัฒนธรรมและภูมิปัญญาท้องถิ่นประจำชุมชน และ 5) ให้ความรู้แก่ครูและบุคลากรในโรงเรียนเกี่ยวกับประเภทของทรัพยากรทางการศึกษา แหล่งทรัพยากรทางการศึกษา แนวทางและวิธีการระดมทรัพยากรทางการศึกษา ดังแสดงในตารางที่ 4.17

ตารางที่ 4.17 ข้อเสนอแนะอื่น ๆ

รายการ	ความถี่	ร้อยละ
1. ปรับปรุงสภาพแวดล้อม ดูแลรักษาทรัพยากรที่มีอยู่ให้คงอยู่เสมอ	11	25.00
2. ให้หน่วยงานรับผิดชอบดูแลจัดซื้ออุปกรณ์/เทคโนโลยีที่ทันสมัยและมีประสิทธิภาพเพื่อการศึกษา	9	20.46
3. มีการประชาสัมพันธ์ข้อมูลเกี่ยวกับโรงเรียนให้ผู้มีส่วนได้ส่วนเสียต่อการจัดการศึกษาและชุมชนได้รับทราบอย่างต่อเนื่อง	8	18.18
4. จัดให้มีศูนย์อนุรักษ์วัฒนธรรมและภูมิปัญญาท้องถิ่นประจำชุมชน	8	18.18
5. ให้ความรู้แก่ครูและบุคลากรในโรงเรียนเกี่ยวกับประเภทของทรัพยากรทางการศึกษา แหล่งทรัพยากรทางการศึกษา แนวทางและวิธีการระดมทรัพยากรทางการศึกษา	8	18.18

บทที่ 5

สรุปการวิจัย อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

การวิจัยเรื่อง การระดมทรัพยากรเพื่อการจัดการศึกษาของโรงเรียนมัธยมศึกษา
เขตพื้นที่การศึกษาอ่างทอง ในบทนี้ เป็นการสรุปการวิจัย การอภิปรายผล และข้อเสนอแนะ
ตามลำดับดังนี้

1. สรุปการวิจัย

1.1 วัตถุประสงค์ของการวิจัย มีดังนี้

1.1.1 เพื่อศึกษาประเภทและระดับของการระดมทรัพยากรเพื่อการจัดการศึกษา
ของโรงเรียนมัธยมศึกษา เขตพื้นที่การศึกษาอ่างทอง

1.1.2 เพื่อเปรียบเทียบการระดมทรัพยากรเพื่อการจัดการศึกษา จำแนกตาม
ประเภทของโรงเรียน

1.1.3 เพื่อศึกษาข้อเสนอแนะในการระดมทรัพยากรเพื่อการจัดการศึกษา

1.2 วิธีดำเนินการวิจัย มีรายละเอียดการวิจัยดังนี้

1.2.1 ประชากร/กลุ่มตัวอย่าง

กลุ่มตัวอย่างในการศึกษา เป็นผู้บริหารและครูในโรงเรียนมัธยมศึกษา
ในเขตพื้นที่การศึกษาอ่างทอง จำนวน 80 คน ประกอบด้วย ผู้บริหารจำนวน 6 คน และครู
จำนวน 74 คน จากจำนวนผู้บริหาร จำนวน 14 คน และครู จำนวน 560 คน

1.2.2 เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้วิจัยเป็นแบบสอบถามที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น แบ่งออกเป็น 2 ตอน
ดังนี้

ตอนที่ 1 แบบสอบถามประเภทและระดับของการระดมทรัพยากรเพื่อ
การจัดการศึกษาของโรงเรียนมัธยมศึกษา เขตพื้นที่การศึกษาอ่างทอง

ตอนที่ 2 แบบสอบถามข้อเสนอแนะในการระดมทรัพยากรเพื่อ
การจัดการศึกษา

1.2.3 การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยดำเนินการรวบรวมข้อมูลโดยการนำแบบสอบถามส่งให้โรงเรียนมัธยมศึกษาที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง จำนวน 6 โรงเรียน จำนวน 80 ชุด ด้วยตนเอง พร้อมกำหนดวันเวลา ผู้วิจัยจะมารับแบบสอบถามคืน และบางส่วนให้ผู้บริหาร โรงเรียนส่งกลับทางไปรษณีย์ พร้อมทั้งได้ตรวจสอบรายละเอียดความสมบูรณ์ของแบบสอบถามที่ได้รับคืนทั้งหมด

1.2.4 การวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยได้นำแบบสอบถามที่ตรวจสอบความสมบูรณ์แล้ว มาวิเคราะห์ข้อมูล โดยใช้วิธีการทางสถิติดังนี้ การหาค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน วิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว และทดสอบความแตกต่างรายคู่โดยวิธีการของเซฟเฟ่

1.3 ผลการวิจัย

1.3.1 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับประเภทและระดับของการระดมทรัพยากรเพื่อการจัดการศึกษาของโรงเรียนมัธยมศึกษาในเขตพื้นที่การศึกษาอ่างทอง

พิจารณาในภาพรวม อยู่ในระดับมาก และเมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า มีการระดมทรัพยากรอยู่ในระดับมากทุกด้าน เมื่อพิจารณารายข้อ ด้านการระดมทรัพยากรบุคคล การนิมนต์พระสงฆ์ ผู้นำทางศาสนาให้ความรู้ด้านคุณธรรมจริยธรรมแก่นักเรียน มีระดับการปฏิบัติมากที่สุด ด้านการระดมทรัพยากรธรรมชาติ การจัดกิจกรรมให้นักเรียนได้ศึกษาหาความรู้จากดิน หิน แร่ในท้องถิ่น มีระดับการปฏิบัติน้อย และด้านการระดมทรัพยากรการเงิน การประสานงานขอรับการสนับสนุนงบประมาณจากต่างประเทศ มีระดับการปฏิบัติน้อย

1.3.2 การเปรียบเทียบการระดมทรัพยากรเพื่อการจัดการศึกษา

พิจารณาในภาพรวม มีการระดมทรัพยากรเพื่อการจัดการศึกษา ไม่มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ .05 และเมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ .05 จำนวน 2 ด้าน คือ ด้านทรัพยากรวัสดุที่มนุษย์สร้างขึ้นของโรงเรียนมัธยมศึกษาประจำจังหวัด แตกต่างกับโรงเรียนมัธยมศึกษาประจำอำเภอและโรงเรียนมัธยมศึกษาประจำตำบล และด้านทรัพยากรทางสังคมของโรงเรียนมัธยมศึกษาประจำจังหวัด โรงเรียนมัธยมศึกษาประจำอำเภอและโรงเรียนมัธยมศึกษาประจำตำบล มีความแตกต่างกัน

2. อภิปรายผล

จากการวิเคราะห์ข้อมูล เรื่อง การระดมทรัพยากรเพื่อการจัดการศึกษาของโรงเรียนมัธยมศึกษาในเขตพื้นที่การศึกษาอ่างทอง จะอภิปรายผลในประเด็นที่สำคัญตามวัตถุประสงค์การวิจัยดังนี้

2.1 ความคิดเห็นของโรงเรียนมัธยมศึกษา เกี่ยวกับประเภทและระดับของการระดมทรัพยากรเพื่อการจัดการศึกษาของโรงเรียนมัธยมศึกษา ในเขตพื้นที่การศึกษาอ่างทอง โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก และเมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า อยู่ในระดับมากทุกด้าน ทั้งนี้เนื่องจากพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 (2542: 16) ได้กำหนดให้มีการระดมทรัพยากรเพื่อการจัดการศึกษาและการลงทุนด้านงบประมาณ การเงินและทรัพย์สินจากทุกฝ่ายมาใช้เพื่อจัดการศึกษา แต่ทั้งนี้เพื่อไม่ให้ค่าใช้จ่ายต้องตกเป็นภาระของรัฐมากเกินไปและนโยบายการศึกษาเปิดโอกาสให้ทุกฝ่ายมีส่วนร่วมในการระดมทรัพยากรและการลงทุน เพื่อการจัดการศึกษาให้เกิดประโยชน์สูงสุดแก่ผู้เรียน ซึ่งสอดคล้องกับ ทองสุข คุณมาศ (2547 : 102) ได้ศึกษาเรื่อง การศึกษาการระดมทรัพยากรเพื่อใช้ในการบริหารการศึกษาในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาร้อยเอ็ด เขต 2 พบว่า ความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษา หัวหน้าวิชาการและประธานคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน โดยรวม อยู่ในระดับการปฏิบัติมาก เมื่อพิจารณารายด้าน พบว่า อยู่ในระดับปฏิบัติมาก จำนวน 3 ด้าน คือ ด้านทรัพยากรการบริหารจัดการ ด้านทรัพยากรทางสังคม ด้านทรัพยากรทางธรรมชาติ และอยู่ในระดับการปฏิบัติปานกลาง จำนวน 3 ด้าน คือ ด้านทรัพยากรทางวัตถุที่มนุษย์สร้างขึ้น ด้านทรัพยากรทางการเงิน และด้านทรัพยากรบุคคล

2.2 ความคิดเห็นของโรงเรียนมัธยมศึกษา เกี่ยวกับการระดมทรัพยากรเพื่อจัดการศึกษา ด้านทรัพยากรบุคคล โดยรวมอยู่ในระดับมาก และเมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า โรงเรียนมีความคิดเห็นเกี่ยวกับการนิมนต์พระสงฆ์ ผู้นำทางศาสนาให้ความรู้ด้านคุณธรรมจริยธรรมแก่นักเรียน มีระดับการปฏิบัติมากที่สุด ทั้งนี้เนื่องจากโรงเรียนได้ให้ความสำคัญด้านการปลูกฝังคุณธรรมจริยธรรมให้กับนักเรียน และพระสงฆ์ ผู้นำทางศาสนา เป็นผู้มีความสามารถอธิบายให้ความรู้ความเข้าใจในหลักธรรมทางศาสนา ปลูกฝังคุณธรรมและจริยธรรมที่ถูกต้องพร้อมกัน มีความประพฤติที่ดีงามให้แก่นักเรียน (โครงการพระสอนศีลธรรมในโรงเรียน มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย 2552: อ้างจาก <http://www.krupra.net/>) สอดคล้องกับ อุษา อัมพันทอง (2547: 105) ที่ได้ศึกษาเรื่อง การสรรหาและบริหารทรัพยากรทางการ ศึกษาจากท้องถิ่นของสถานศึกษาขั้นพื้นฐานช่วงชั้นที่1 - 2 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาสุพรรณบุรีพบว่า

พระสงฆ์หรือผู้นำทางศาสนาอื่นเข้ามามีส่วนร่วมเป็นวิทยากรอบรมด้านคุณธรรม จริยธรรม มากที่สุด

นอกจากนี้โรงเรียนมัธยมศึกษายังมีความคิดเห็นในด้านทรัพยากรบุคคล เกี่ยวกับการ เชิญนักกฎหมายในท้องถิ่นให้ความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับกฎหมาย สิทธิ หน้าที่ที่ประชาชนควรรู้ แก่ครูและนักเรียน การเชิญผู้ประสบความสำเร็จในการประกอบอาชีพต่าง ๆ ให้ความรู้เกี่ยวกับการ ประกอบอาชีพแก่นักเรียน และการเชิญราษฎรชาวบ้าน ภูมิปัญญาท้องถิ่นให้ความรู้แก่นักเรียน ยังมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับต่ำ เนื่องจากการมีส่วนร่วมของบุคลากรนั้น ผู้บริหารจะต้องศึกษาสภาพ เกี่ยวกับบุคคลที่ปฏิบัติหน้าที่โดยตรง ต้องจัดทำแหล่งข้อมูลทรัพยากรบุคคล สร้างความสัมพันธ์ที่ดี กับชุมชนในหลาย ๆ ด้าน รวมทั้งให้การยกย่องเชิดชูเกียรติ ให้กำลังใจในการมีส่วนร่วมแลกเปลี่ยน เรียนรู้ให้มากขึ้น และสอดคล้องกับข้อเสนอแนะอื่น ๆ ของโรงเรียน ที่ได้ให้ข้อเสนอแนะไว้ว่า ควรจัดให้มีศูนย์อนุรักษ์วัฒนธรรมและภูมิปัญญาท้องถิ่นประจำชุมชน และสอดคล้องกับ ปาวิ เจริญยศ (2548: 54) ที่กล่าวไว้ว่า สถานศึกษาควรแสวงหาทรัพยากรการศึกษาจากชุมชน เข้ามาใน การจัดการศึกษา เช่น การขอรับบริจาคทรัพย์สิน อาคาร พื้นที่ เงินทุน แรงงาน ภูมิปัญญาท้องถิ่น ในการสนับสนุนการจัดการศึกษาในสถานศึกษา และสถานศึกษาควรจัดสรรหาทรัพยากรการศึกษา จากชุมชน เข้ามาเป็นประโยชน์ต่อการเรียนรู้ในสถานศึกษา เช่น เชิญผู้ทรงคุณวุฒิ/วิทยากรภายนอก ของสถานศึกษามาเป็นวิทยากรของกลุ่มสาระวิชาตามหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน จัดหาวัสดุ อุปกรณ์ในการเรียนรู้ การฝึกปฏิบัติงาน และสถานที่ฝึกปฏิบัติงาน

2.3 ความคิดเห็นของโรงเรียนมัธยมศึกษา เกี่ยวกับการระดมทรัพยากรเพื่อการ จัด การศึกษา ด้านทรัพยากรธรรมชาติ พบว่าโดยรวมอยู่ในระดับมาก และเมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่าโรงเรียนให้ความสำคัญกับการบูรณาการหลักสูตรให้นักเรียนสนใจ ตระหนักและมีความ รับผิดชอบต่อธรรมชาติ ส่วนการจัดกิจกรรมให้นักเรียนได้ศึกษาหาความรู้จากดิน หิน แร่ใน ท้องถิ่น การจัดกิจกรรมให้นักเรียนได้ศึกษาหาความรู้จากสัตว์ชนิดต่าง ๆ ในท้องถิ่น และการ รวบรวมสารสนเทศทรัพยากรธรรมชาติในชุมชน มีระดับการปฏิบัติน้อย ทั้งนี้อาจเป็นเพราะ ดิน หิน แร่ ในท้องถิ่นมีปริมาณน้อย ไม่เพียงพอต่อการจัดการเรียนรู้ให้กับนักเรียน สมควรที่ โรงเรียนจะต้องจัดหาตัวอย่างของดิน หิน แร่ในท้องถิ่น มาจัดแสดงและเผยแพร่ให้ความรู้แก่นักเรียน หรืออาจนำนักเรียนไปศึกษาแหล่งเรียนรู้เกี่ยวกับดิน หิน แร่ในท้องถิ่น เช่น พิพิธภัณฑ์วิทยาศาสตร์ เพื่อให้นักเรียนได้รับประสบการณ์ตรง สอดคล้องกับ ปาวิ เจริญยศ (2548: 54) ที่ได้เสนอแนะทาง ในการระดมทรัพยากรเพื่อการจัดการของสถานศึกษา คือ สถานศึกษาควรวางแผนระยะยาวพร้อม ทั้งกำหนดวัตถุประสงค์อย่างชัดเจนในการนำทรัพยากรมาใช้เพื่อการจัดการศึกษาในสถานศึกษา

และประสานงานกับแหล่งทรัพยากรไว้ล่วงหน้า เพื่อเตรียมการในการระดมทรัพยากรไว้ในการจัดการศึกษา

2.4 ความคิดเห็นของโรงเรียนมัธยมศึกษา เกี่ยวกับการระดมทรัพยากรเพื่อการจัดการศึกษา ด้านทรัพยากรทางวัตถุที่มนุษย์สร้างขึ้น โดยรวมอยู่ในระดับมาก และเมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า โรงเรียนได้มีการจัดนิทรรศการเพื่อเผยแพร่ผลงานต่าง ๆ ของโรงเรียน มีค่าเฉลี่ยการปฏิบัติอยู่ในระดับสูงที่สุด เนื่องจากโรงเรียนต้องเป็นแหล่งให้ความรู้ ที่จะช่วยให้ผู้เรียนได้เรียนรู้ความเป็นอยู่ของสังคม กระบวนการทางสังคม การดำเนินชีวิตในสังคม รู้จักปัญหาและแก้ปัญหาในสังคม สอดคล้องกับ ปารวี เจริญยศ (2548: 50) ที่กล่าวว่า โรงเรียนเป็นแหล่งที่ช่วยให้ผู้เรียนเรียนรู้ความเป็นอยู่ของสังคม เพื่อที่จะได้ปรับปรุงตนเองให้อยู่ในชุมชนได้อย่างมีความสุข เป็นการศึกษากระบวนการทางสังคม มีระเบียบแบบแผนการดำเนินชีวิตในสังคม รู้จักปัญหาของสังคม วิธีแก้ปัญหาต่าง ๆ ในสังคม เห็นสภาพความเป็นอยู่ของสังคมที่ผู้เรียนอาศัยอยู่อย่างแท้จริง

สำหรับการประสานความร่วมมือจากหน่วยงานต่าง ๆ เพื่อขออิมสื่อการเรียนการสอน ประสานความร่วมมือกับโรงเรียนอื่น ๆ เพื่อแลกเปลี่ยนสื่อการเรียนการสอนและการจัดกิจกรรมให้นักเรียนไปฝึกประสบการณ์ในสถานประกอบการต่าง ๆ นั้น โรงเรียนมีระดับการปฏิบัติมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับต่ำ ซึ่งสอดคล้องกับที่โรงเรียนได้ให้ข้อเสนอแนะอื่น ๆ ว่า โรงเรียนควรมีการประสานความร่วมมือกับหน่วยงานอื่น และสอดคล้องกับ ปารวี เจริญยศ (2548: 54) ที่ได้เสนอแนวทางในการระดมทรัพยากรเพื่อจัดการศึกษาของสถานศึกษาว่า ควรประสานงานกับแหล่งทรัพยากรไว้ล่วงหน้า เพื่อเตรียมการในการระดมทรัพยากร

2.5 ความคิดเห็นของโรงเรียนมัธยมศึกษา เกี่ยวกับการระดมทรัพยากรทางสังคม พบว่าโดยรวมอยู่ในระดับมาก โดยเฉพาะการจัดกิจกรรมให้ความรู้เกี่ยวกับการเลือกตั้งและกระบวนการประชาธิปไตย มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับสูงที่สุด ส่วนการจัดกิจกรรมศึกษาดูงานองค์กรทางสังคม เช่น องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น กองทุนหมู่บ้าน องค์กรชุมชน และการจัดให้มีการศึกษาสภาพความเป็นอยู่ของคนในชุมชน โรงเรียนยังมีค่าเฉลี่ยในการระดมทรัพยากรอยู่ในระดับต่ำ เนื่องจากโรงเรียนจะต้องมีข้อมูลสารสนเทศในการวางแผนในการแสวงหาทรัพยากรมาใช้ในการจัดการศึกษา และสอดคล้องกับข้อเสนอแนะของโรงเรียนที่มีค่าความถี่สูงที่สุด คือ โรงเรียนควรจัดกิจกรรมร่วมกันระหว่างสถานศึกษากับชุมชน แสวงหาภูมิปัญญาท้องถิ่นเพื่อจัดสารสนเทศท้องถิ่นและจัดการเรียนรู้เกี่ยวกับวิถีชีวิตของชุมชน

2.6 ความคิดเห็นของโรงเรียนมัธยมศึกษา เกี่ยวกับการระดมทรัพยากรทางการเงิน พบว่าโดยรวมอยู่ในระดับมาก โดยเฉพาะเรื่องเกี่ยวกับการร่วมมือกับสมาคมผู้ปกครองและคณะครู

เพื่อจัดกิจกรรมหาทุนสนับสนุนโครงการต่าง ๆ เป็นเพราะสถานศึกษาควรมีเงินทุนสะสมระยะยาว เพื่อจัดหาทรัพยากรของสถานศึกษาและบำรุงรักษาอุปกรณ์ต่าง ๆ ที่ได้มาจากการรับบริจาค ส่วนการประสานงานขอรับการสนับสนุนงบประมาณจากต่างประเทศ มีระดับการปฏิบัติที่น้อย ทั้งนี้อาจเป็นเพราะ โรงเรียนอยู่ต่างจังหวัดและไม่สามารถระดมเงินจากต่างประเทศได้ดีเท่าที่ควร โรงเรียนจึงควรประสานขอรับการสนับสนุนด้านการเงินจากหน่วยงานหรือมูลนิธิต่าง ๆ ที่ให้ความช่วยเหลือด้านการศึกษา สอดคล้องกับ สุทธิวรรณ ดันตริจนาวงศ์ (2546: 162) ซึ่งได้กล่าวถึง แหล่งที่มาของทรัพยากรการเงินไว้ว่า มาจากเงินช่วยเหลือหรือเงินกู้ยืมจากต่างประเทศ จำแนกได้ 2 แหล่ง คือ 1) เงินช่วยเหลือ/เงินกู้ยืมจากต่างประเทศที่ผ่านรัฐบาล เช่น เงินกู้ต่าง ๆ ได้แก่เงินกู้จากธนาคารพัฒนาเอเชีย (Asia Development Bank: ADB) เพื่อดำเนินโครงการต่าง ๆ เช่น โครงการพัฒนาการเรียนการสอนวิทยาศาสตร์และวิทยาศาสตร์ประยุกต์ในมหาวิทยาลัยราชภัฏ 2) เงินช่วยเหลือ/เงินกู้ยืมจากต่างประเทศที่ไม่ผ่านรัฐบาล และ เงินขององค์กร/มูลนิธิ/หรือองค์การสาธารณะที่ใช้เพื่อการศึกษา ซึ่งสอดคล้องกับ บุทธศาสตร์สู่การปฏิบัติของกระทรวงศึกษาธิการ (2547: 12) ซึ่งกำหนดแนวทางในการระดมทรัพยากรเพื่อการจัดการศึกษา โดยการส่งเสริมการใช้ทรัพยากรร่วมกันเพื่อพัฒนาประสิทธิภาพการศึกษา โดยการส่งเสริมการทำงานที่เสริมซึ่งกันและกัน ระหว่างองค์กรหลักทั้ง 5 องค์กร การพัฒนาครู พัฒนาและยกระดับคุณภาพโรงเรียน ใช้ทรัพยากรร่วมกันระหว่างสถานศึกษา สถาบัน อุดมศึกษา และสถาบันอื่น ๆ ทั้งในและนอกกระทรวง การปรับปรุงอาคารเรียน

2.6 การเปรียบเทียบการระดมทรัพยากรเพื่อการจัดการศึกษาของโรงเรียนมัธยมศึกษา เขตพื้นที่การศึกษาอ่างทอง จำแนกตามประเภทของโรงเรียน ในภาพรวม พบว่า ไม่มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญ แต่เมื่อพิจารณาตามด้านของทรัพยากร มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ.05 จำนวน 2 ด้าน คือ ด้านทรัพยากรวัสดุที่มนุษย์สร้างขึ้น และด้านทรัพยากรทางสังคม โดยโรงเรียนมัธยมศึกษาประจำจังหวัดมีการระดมทรัพยากรทางวัสดุที่มนุษย์สร้างขึ้น และการระดมทรัพยากรทางสังคมแตกต่างกับโรงเรียนมัธยมศึกษาประจำอำเภอและโรงเรียนมัธยมศึกษาประจำตำบล อย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ .05 ที่เป็นเช่นนี้อาจเป็นเพราะ แหล่งของทรัพยากรทางวัสดุที่มนุษย์สร้างขึ้น หรือขอความร่วมมือจากแหล่งทรัพยากรนั้น ๆ เพื่อใช้ประโยชน์ในการจัดการศึกษาเช่น อาคารสถานที่ สิ่งก่อสร้างของหน่วยงานราชการหรือ เอกชน สถานประกอบการ ห้างสมาคมประชาชน พิพิธภัณฑ์ท้องถิ่น ศูนย์วัฒนธรรมประจำจังหวัด ศูนย์จำหน่ายผลิตภัณฑ์ประจำจังหวัด สำนักงานหรือหน่วยงานราชการและเอกชน วัด โบสถ์ มัสยิด สถานศึกษา โบราณสถาน โบสถ์ศานุปรณ์ หนังสือ ตำรา ข้อมูลข่าวสาร ฯลฯ และ แหล่งของทรัพยากรทางสังคม การรวบรวม การแสวงหาความรู้อันเกิดจากขนบธรรมเนียม ประเพณี

วัฒนธรรมความเป็นอยู่ของคนในชุมชนและกิจกรรมของชุมชนในจังหวัด อำเภอลำปางและตำบล
ที่นำมาใช้ประโยชน์ในการจัดการศึกษามีความแตกต่างกัน สอดคล้องกับ ชัยอนันต์ สมุทวณิช
(2543: 42) ที่ได้ศึกษาเกี่ยวกับรายงานการวิจัยประกอบร่างพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติว่า
การมีโครงสร้างการจัดการศึกษาระดับท้องถิ่นนั้น จะต้องคำนึงถึงขนาดเขตการศึกษา ลักษณะของ
พื้นที่ โดยเฉพาะความเป็นเมืองความเป็นชนบท ทั้งนี้ โรงเรียนขนาดใหญ่ มีความพร้อมมากกว่า
และขาดแคลนน้อยกว่า ความต้องการระดมทรัพยากรอาจจะน้อยกว่าโรงเรียนขนาดกลางและเล็ก
แต่โรงเรียนขนาดใหญ่สามารถระดมทรัพยากรด้านต่าง ๆ ได้มากกว่า เนื่องจากศักยภาพทางสังคม
และเศรษฐกิจที่แตกต่าง โดยโรงเรียนขนาดใหญ่มักเป็นชุมชนเมือง รายได้และฐานะของผู้ปกครอง
ชุมชน หน่วยงาน สถานประกอบการ ร้านค้า องค์กรต่าง ๆ มีความพร้อมสูงกว่า จึงทำให้สามารถ
ระดมทรัพยากรได้มากกว่า และสอดคล้องกับ นาคารีย์ เนืองเฉลิม (2546: 74) ได้ศึกษาเรื่อง
สภาพการระดมทรัพยากรเพื่อใช้ในการบริหารการศึกษาในโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญ
ศึกษา จังหวัดอุบลราชธานีว่า ผู้บริหารสถานศึกษาในโรงเรียนที่มีขนาดแตกต่างกัน มีความคิดเห็น
ต่อการระดมทรัพยากรเพื่อใช้ในการบริหารการศึกษาในโรงเรียนมัธยมศึกษาในภาพรวมแตกต่าง
กัน ทั้งนี้อาจเป็นเพราะขนาดของโรงเรียนมีผลต่อความต้องการใช้ทรัพยากรที่แตกต่างกัน

2.7 ข้อเสนอแนะในการระดมทรัพยากรเพื่อการจัดการศึกษา พบว่า โรงเรียน
มัธยมศึกษาทุกประเภทได้ให้ข้อเสนอแนะและแนวทางในการปรับปรุงหรือวิธีการสนับสนุน
การระดมทรัพยากรเพื่อการจัดการศึกษาในแต่ละด้านดังนี้

1. ด้านทรัพยากรบุคคล เห็นควรให้มีการจัดจ้างครูต่างชาติ บุคลากรทางการศึกษา
ในโรงเรียน ซึ่งมีไม่เพียงพอต่อการจัดกิจกรรมการเรียนรู้และไม่ตรงตามกลุ่มสาระ จัดกิจกรรม
ร่วมกันระหว่างสถานศึกษากับชุมชน จัดการเรียนรู้เกี่ยวกับวิถีชีวิตในชุมชน
2. ด้านทรัพยากรทางธรรมชาติ เห็นควรให้มีการปรับปรุงสภาพภูมิทัศน์ และ
สภาพแวดล้อม ดูแลรักษาทรัพยากรที่มีอยู่ให้ดูดีอยู่เสมอ พัฒนาแหล่งทรัพยากรธรรมชาติเพื่อเป็น
แหล่งเรียนรู้ ส่งเสริมการรักษาสิ่งแวดล้อมและใช้ทรัพยากรให้คุ้มค่า ปลูกจิตสำนึกให้รักและ
หวงแหนธรรมชาติ
3. ด้านทรัพยากรทางวัตถุที่มนุษย์สร้างขึ้น เห็นควรให้ร่วมกันรับผิดชอบ
ทรัพยากรทางวัตถุที่มนุษย์สร้างขึ้น จัดทำข้อมูลสารสนเทศอย่างเป็นระบบ พัฒนาและให้ความรู้
การผลิตสื่อวัสดุ - สื่อ/นวัตกรรมทางการศึกษา และให้หน่วยงานรับผิดชอบดูแลจัดซื้ออุปกรณ์/
เทคโนโลยีที่ทันสมัยและมีประสิทธิภาพเพื่อการศึกษา
4. ด้านทรัพยากรทางสังคม เห็นควรสนับสนุนส่งเสริมให้มีการอนุรักษ์
ภูมิปัญญาท้องถิ่น รวมถึงการประสานภูมิปัญญาท้องถิ่นในการให้ความรู้กับนักเรียน และมีการ

ประชาสัมพันธ ข้อมูลเกี่ยวกับโรงเรียนให้ชุมชนได้รับทราบอย่างต่อเนื่อง จัดให้มีศูนย์อนุรักษ์วัฒนธรรม/ ภูมิปัญญาท้องถิ่นประจำชุมชน แสวงหาภูมิปัญญาท้องถิ่นเพื่อจัดทำสารสนเทศท้องถิ่น

5. ด้านทรัพยากรทางการเงิน เห็นควรจัดทำข้อมูลสารสนเทศการเงินอย่างเป็นระบบ จัดอบรมให้ความรู้ด้านบริหารงานการเงินและงบประมาณแก่เจ้าหน้าที่การเงินของโรงเรียน การขอรับการสนับสนุนจากหน่วยงานที่รับผิดชอบ จัดงานโรงเรียนประจำปี จัดหาทุนการศึกษาให้กับนักเรียนที่ขาดแคลนและช่วยเหลือครอบครัวนักเรียนที่ประสบปัญหาทางเศรษฐกิจ

6. สำหรับข้อเสนอแนะอื่น ๆ ได้แก่

การปรับปรุงสภาพแวดล้อมของโรงเรียน ควรจัดให้มีการดูแลรักษาทรัพยากรที่มีอยู่ให้คืออยู่เสมอ ให้หน่วยงานรับผิดชอบดูแลจัดซื้ออุปกรณ์/เทคโนโลยีที่ทันสมัยและมีประสิทธิภาพเพื่อการศึกษา ควรมีการประชาสัมพันธ์ข้อมูลเกี่ยวกับโรงเรียนให้ผู้มีส่วนได้ส่วนเสียต่อการจัดการศึกษาและชุมชนได้รับทราบอย่างต่อเนื่อง ควรจัดให้มีศูนย์อนุรักษ์วัฒนธรรมและ ภูมิปัญญาท้องถิ่นประจำชุมชน และควรจัดให้มีการอบรมให้ความรู้แก่ครูและบุคลากร ในโรงเรียนเกี่ยวกับประเภทของทรัพยากรทางการศึกษา แหล่งทรัพยากรทางการศึกษา แนวทางและวิธีการระดมทรัพยากรทางการศึกษา

3. ข้อเสนอแนะ

3.1 ข้อเสนอแนะสำหรับการนำผลการวิจัยไปใช้

3.1.1 จากผลการวิจัยสรุปว่า โรงเรียนมัธยมศึกษามีการระดมทรัพยากรเพื่อการจัดการศึกษา ในเรื่องเกี่ยวกับการนิมนต์พระสงฆ์ ผู้นำทางศาสนาให้ความรู้ด้านคุณธรรมจริยธรรมแก่นักเรียน เชิญกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ผู้ปกครองและชุมชนแลกเปลี่ยนความคิดเห็นในการระดมทรัพยากร รวมถึงการจัดกิจกรรมหาทุนสนับสนุน โครงการต่าง ๆ และมีการบูรณาการหลักสูตรให้นักเรียนสนใจ ตระหนักและรับผิดชอบต่อธรรมชาติ มีระดับค่าเฉลี่ยสูงสุด ซึ่งผู้วิจัยมีความเห็นว่า โรงเรียนมัธยมศึกษาสามารถนำผลการวิจัยไปบูรณาการใช้ในการบริหารจัดการเพื่อให้เกิดประโยชน์สูงสุด ทั้งนี้ควรศึกษา กำกับติดตาม และประเมินผลการนำทรัพยากรทางการศึกษาไปใช้และปรับปรุงพัฒนาอย่างต่อเนื่อง ดังนั้น ในฐานะที่ผู้วิจัยเป็นผู้ประสานงานและให้บริการการจัดการศึกษา จึงควรประชาสัมพันธ์ ส่งเสริม สนับสนุนในด้านต่าง ๆ เช่น งบประมาณ วัสดุอุปกรณ์ นวัตกรรมการศึกษา ตลอดจนสนับสนุนให้มีการอบรมให้ความรู้แก่

บุคลากรทางการศึกษาในโรงเรียน เกี่ยวกับความสำคัญของการระดมทรัพยากรทางการศึกษา ในด้านอื่น ๆ เช่น ทรัพยากรการบริหารจัดการ

3.1.2 ควรสร้างความตระหนัก และความเข้าใจเกี่ยวกับความสำคัญของการระดม ทรัพยากรเพื่อการจัดการศึกษาให้กับคณะกรรมการสถานศึกษา ผู้ปกครองนักเรียน ชุมชนและ ผู้มีส่วนได้ส่วนเสียกับการจัดการศึกษา ซึ่งสถานศึกษาได้ดำเนินการระดมทรัพยากรมาใช้ใน กิจกรรมต่าง ๆ ของสถานศึกษา โดยมุ่งหวังให้ผู้เรียนได้รับการพัฒนาคุณภาพและได้รับประโยชน์ สูงสุดจากการระดมทรัพยากรของสถานศึกษา

3.1.3 ควรมีการดำเนินการระดมทรัพยากรทางการศึกษาในโรงเรียนระดับ ประถมศึกษาหรือสถานศึกษาประเภทอื่น หรือนำแนวทางในการระดมทรัพยากรทางการศึกษา ไปใช้ในหน่วยงานลักษณะเดียวกันในเขตพื้นที่การศึกษาใกล้เคียง

3.1.4 สถานศึกษาควรรวบรวมจัดทำสารสนเทศเกี่ยวกับแหล่งทรัพยากรเพื่อการ จัดการศึกษา เพื่อให้สะดวกต่อการนำไปใช้ของครู ผู้บริหารและผู้สนใจ

3.2 ข้อเสนอแนะเพื่อการวิจัยครั้งต่อไป

3.2.1 ควรศึกษาวิจัยทรัพยากรประเภทอื่น ๆ ที่สามารถนำมาใช้เพื่อการจั ดการศึกษา

3.2.2 สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ควรพัฒนาระบบจัดเก็บข้อมูลสารสนเทศ เพื่อสะดวกต่อการนำไปใช้ ตลอดจนจัดทำโครงการวิจัยเพื่อพัฒนาทรัพยากรทางการศึกษา

3.3.3 ควรศึกษาวิจัยเกี่ยวกับความคิดเห็นเกี่ยวกับการระดมทรัพยากรเพื่อการ จัดการศึกษาจากกลุ่มตัวอย่างอื่น เช่น คณะกรรมการสถานศึกษา หน่วยงาน องค์กรปกครอง ส่วนท้องถิ่น และภูมิปัญญาท้องถิ่น เพื่อให้ได้รับทราบข้อมูลรอบด้าน และนำมาจัดเป็นระบบ สารสนเทศเพื่อใช้ในการพัฒนาการจัดการศึกษาต่อไป

บรรณานุกรม

บรรณานุกรม

- กระทรวงศึกษาธิการ (2547) *ยุทธศาสตร์สู่การปฏิบัติของกระทรวงศึกษาธิการ* กรุงเทพมหานคร
โรงพิมพ์ ร.ส.พ. สืบค้น วันที่ 2 พฤษภาคม 2552 จาก [http://share.psu.ac.th/blog/
fnr-develop/6096](http://share.psu.ac.th/blog/fnr-develop/6096)
- กฤษณ์เทพ อุปจันทร์ (2542) “การบริหารแบบยึดโรงเรียนเป็นฐาน School Based Management :
SBM” *วารสารข้าราชการครู* (สิงหาคม – กันยายน)
- “คำแถลงนโยบายของคณะรัฐมนตรี นายอภิสิทธิ์ เวชชาชีวะ นายกรัฐมนตรี แถลงต่อรัฐสภา”
(2551) นโยบายสังคมและคุณภาพชีวิต หน้า 10-12
- จรินทร์ เทศวานิช (2536) “การบริหารทรัพยากรมนุษย์” ใน *ประมวลสาระชุดวิชาการบริหาร
ทรัพยากรการศึกษา* หน่วยที่ 1- 3 หน้า 68 นนทบุรี มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช
สาขาวิชาศึกษาศาสตร์
- ชัยอนันต์ สมุทรวณิช (2541) *รายงานการวิจัยประกอบร่างพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ*
สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ
- ทองสุข อุณมาศ (2548) “การศึกษาการระดมทรัพยากรเพื่อใช้ในการบริหารการศึกษา
ในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาร้อยเอ็ด เขต 2”
วิทยานิพนธ์ปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต โปรแกรมการบริหารการศึกษา
คณะกรรมการบัณฑิตศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏสุรินทร์
- ทัศนีย์ เบญจจิตลารักษ์ (2533) *การใช้ทรัพยากรท้องถิ่นในงานวิชาการ โรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัด
กรมสามัญศึกษา วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย*
- นาจรรย์ เมืองเฉลิม (2546) “สภาพการระดมทรัพยากรเพื่อใช้ในการบริหารการศึกษา
ในโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา จังหวัดอุบลราชธานี”
วิทยานิพนธ์ปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา
บัณฑิตวิทยาลัย สถาบันราชภัฏอุบลราชธานี
- นิรันดร์ จงวุฒิเวศย์ (2527) “แนวนโยบายวิธีการส่งเสริมการมีส่วนร่วมของประชาชน ในงาน
พัฒนาชุมชน: การมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนา” กรุงเทพมหานคร
ศักดิ์โสภณ
- บุญชม ศรีสะอาด (2545) *การวิจัยเบื้องต้น* พิมพ์ครั้งที่ 7 กรุงเทพมหานคร สุวีริยาสาส์น

- ประพนธ์ จันทรรัตน์ (2533) "การใช้ทรัพยากรท้องถิ่นในงานวิชาการในโรงเรียนมัธยมศึกษา
สังกัดกรมสามัญศึกษา เขตการศึกษา 2" วิทยานิพนธ์ปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
- ปารวี เจริญยศ (2548) "กลยุทธ์ส่งเสริมการมีส่วนร่วมของชุมชนในการระดมทรัพยากร
เพื่อการจัดการศึกษาของสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา
สกลนคร เขต 2" วิทยานิพนธ์ปริญญาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต
แขนงวิชาการบริหารการศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช
- พนัส หันนาคินทร์ (2524) *หลักการบริหารโรงเรียน* กรุงเทพมหานคร วัฒนาพานิช
- "พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542" (2542) *ราชกิจจานุเบกษาฉบับกฤษฎีกา* เล่ม 116
ตอน 74 ก หน้า 16
- วิจิตร ศรีสอ้าน (2533) "ปรัชญาและพัฒนาการบริหาร" ใน เอกสารการสอน *ชุดวิชา
หลักและระบบบริหารการศึกษา* หน่วยที่ 1 หน้า 1-10 นนทบุรี
มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช สาขาวิชาศึกษาศาสตร์
- วิทย์ เทียงบูรณธรรม (2541) *พจนานุกรมอังกฤษ-ไทย : SE-ED's modern English-Thai dictionary
(complete & updated)* กรุงเทพมหานคร : ซีเอ็ดยูเคชั่น
- สมพงษ์ เกษมสิน (2526) *การบริหารงานบุคคลแผนใหม่* กรุงเทพมหานคร : ไทยวัฒนาพานิช
- สมยศ นาวิการ (2525) *การบริหารแบบมีส่วนร่วม* กรุงเทพมหานคร สำนักพิมพ์
มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์
สังกัดกรมสามัญศึกษา กรุงเทพมหานคร จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
- สังวาลย์ วุฒิสเลา (2548) "การบริหารทรัพยากรทางการศึกษาของสถานศึกษา สังกัดสำนักงาน
เขตพื้นที่การศึกษาอุบลราชธานี เขต 5" วิทยานิพนธ์ปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต
สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏอุบลราชธานี
- สัมฤทธิ์ กางเพ็ง (2544) "รูปแบบการมีส่วนร่วมในสถานศึกษา" *วารสารข้าราชการครู
กรุงเทพมหานคร* เฉพรินทร์ อินเตอร์กรุป หน้า 10-11
- สาวิตรี อุดมะ (2547) "สภาพและปัญหาการระดมทรัพยากรเพื่อการจัดการศึกษา
ตามพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พุทธศักราช 2542 ของโรงเรียนมัธยมศึกษา
สังกัดกรมสามัญศึกษา จังหวัดหนองคาย" วิทยานิพนธ์ปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต
สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏอุดรธานี
- สำนักงานปฏิรูปการศึกษา (2544) *เขตพื้นที่การศึกษาสู่การปฏิบัติ* กรุงเทพมหานคร พิมพ์ดี

- สุทธิวรรณ ตันติธนาวงศ์ (2546) "การระดมทรัพยากรเพื่อการจัดการศึกษาในสถานศึกษา" ใน *ประมวลสาระชุดวิชาการจัดการสถานศึกษา* หน่วยที่ 11 หน้า 140-176
 นนทบุรี มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช บัณฑิตศึกษา สาขาวิชาศึกษาศาสตร์
- สุรชาติพิศ งามนิล (2538) "การใช้ทรัพยากรท้องถิ่นในการพัฒนาหลักสูตรตามความต้องการของท้องถิ่นในกลุ่มการงานและพื้นฐานอาชีพของโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดพิจิตร" *วิทยานิพนธ์ปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย*
- สุพจน์ ตีสันเทียะ (2550) "การมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน อำเภอเสิงสาง จังหวัดนครราชสีมา" *วิทยานิพนธ์ปริญญาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต แขนงวิชาการบริหารการศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช*
- เสริมศักดิ์ วิศาลาภรณ์ (2537) "ปัญหาและแนวโน้มเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการบริหารการศึกษา" *เอกสารสัมมนาปัญหาและแนวโน้มทางการบริหารการศึกษานนทบุรี โรงพิมพ์มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช*
- อนันต์ ธิดำ (2544) "การมีส่วนร่วมของชุมชนในการจัดการศึกษาในโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษา จังหวัดน่าน" *วิทยานิพนธ์ปริญญาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต แขนงวิชาการบริหารการศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช*
- อุทัย บุญประเสริฐ (2543) "การศึกษาแนวทางการบริหารและการจัดการศึกษาในรูปแบบการบริหารโดยใช้โรงเรียนเป็นฐาน" ใน *เอกสารรายงานการวิจัย* หน้า 14 กรุงเทพมหานคร โรงพิมพ์ลาดพร้าว
- เอกชัย กี่สุขพันธ์ (2527) *หลักการบริหารการศึกษาทั่วไป* กรุงเทพมหานคร อมรการพิมพ์
- อุษา อำพันทอง (2547) "การสรรหาและบริหารทรัพยากรทางการศึกษาจากท้องถิ่นของสถานศึกษาขั้นพื้นฐานช่วงชั้นที่ 1-2 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาสุพรรณบุรี" *วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏกาญจนบุรี*
- กลุ่มงานวัดและประเมินผลการศึกษา กลุ่มนิเทศ ติดตามและประเมินผลการจัดการศึกษา สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษอ่างทอง (2551) "ผลการประเมินคุณภาพการศึกษา ปีการศึกษา 2551 ของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษอ่างทอง" (เอกสารอัดสำเนา)

<http://www.komchadluek.net/detail/20090617/17322/กรม.อนุมัติ9,000ล.ให้ศช.พัฒนาร.ร.มัธยม.html>. สืบค้นวันที่ 17 มิถุนายน 2552

<http://www.krupra.net/v2/main.php?url=about/>โครงการพระสอนศีลธรรมในโรงเรียน
มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย สืบค้นวันที่ 14 ตุลาคม 2552

ภาคผนวก

ภาคผนวก ก
ผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือ

1. ชื่อ นายเกริกชัย สวบเจริญ

สถานที่ทำงาน กลุ่มนิเทศ ติดตามและประเมินผลการจัดการศึกษา สำนักงานเขตพื้นที่
การศึกษาอ่างทอง

วุฒิการศึกษา กศ.ม. วัดผลการศึกษา

ประสบการณ์หรือความชำนาญ

1. เป็นศึกษานิเทศก์ ชำนาญการ
2. เป็นหัวหน้ากลุ่มงานวัดและประเมินผลการศึกษา ของ สพท.อ่างทอง
3. ปฏิบัติงานในหน้าที่ศึกษานิเทศก์ ที่รับผิดชอบด้านการวัดและประเมินผล การศึกษาระดับประถมศึกษาและมัธยมศึกษา ทุกโรงเรียนในสังกัด สพท. อ่างทอง ตั้งแต่ พ.ศ. 2535 จนถึงปัจจุบัน

2. ชื่อ นางจารุณี ปานแดง

สถานที่ทำงาน กลุ่มงานนิเทศ ติดตามและประเมินผลการจัดการศึกษา สำนักงานเขตพื้นที่
การศึกษาอ่างทอง

วุฒิการศึกษา ค.ม. การบริหารการศึกษา

ประสบการณ์หรือความชำนาญ

1. เป็นศึกษานิเทศก์ ชำนาญการพิเศษ
2. เป็นหัวหน้ากลุ่มงานจัดทำคลังเครื่องมือวัดและประเมินผล ของกลุ่มงานวัด และประเมินผลการศึกษา ของ สพท.อ่างทอง
3. ปฏิบัติงานในหน้าที่ศึกษานิเทศก์ ที่รับผิดชอบด้านจัดทำคลังเครื่องมือวัดและ ประเมินผลการศึกษาระดับประถมศึกษาและมัธยมศึกษา ทุกโรงเรียนใน สังกัด สพท.อ่างทอง ตั้งแต่ พ.ศ. 2538 จนถึงปัจจุบัน

(สำเนา)

ที่ ศษ 0522.16 (บ)/ 166

สาขาวิชาศึกษาศาสตร์
มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมราช
ตำบลบางพูด อำเภอปากเกร็ด
จังหวัดนนทบุรี 11120

วันที่ 2 เมษายน 2552

เรื่อง ขอเรียนเชิญเป็นผู้ทรงคุณวุฒิพิจารณาเครื่องมือวิจัย

เรียน นายเกริกชัย สวบเจริญ

สิ่งที่ส่งมาด้วย โครงการการศึกษาค้นคว้าอิสระ จำนวน 1 ชุด

ด้วยนางนันทยา โสภณสรัญญา นักศึกษาหลักสูตรบัณฑิตศึกษา แผนกวิชาการบริหาร
การศึกษา สาขาวิชาศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมราช ได้รับอนุมัติให้ทำการศึกษาค้นคว้า
อิสระ เรื่อง การระดมทรัพยากรเพื่อการจัดการศึกษาของโรงเรียนมัธยมศึกษา เขตพื้นที่การศึกษาอ่างทอง
ตามโครงการการศึกษาค้นคว้าอิสระที่แนบมาด้วยนี้

การจัดทำการศึกษาค้นคว้าอิสระเรื่องดังกล่าว นักศึกษาได้จัดทำเครื่องมือที่จะเก็บรวบรวม
ข้อมูลและได้รับความเห็นชอบเบื้องต้นจากอาจารย์ที่ปรึกษาการศึกษาค้นคว้าอิสระไว้ชั้นหนึ่งแล้ว
แต่เพื่อให้เครื่องมือที่จัดทำนั้นมีความครอบคลุมเนื้อหาวิชา แนวปฏิบัติ และสอดคล้องกับหลักและ
กระบวนการวิจัย ทางสาขาวิชาจึงขอความอนุเคราะห์จากท่านในฐานะผู้ทรงคุณวุฒิ ด้านการวัดและ
ประเมินผลการศึกษา ได้โปรดพิจารณาตรวจสอบและให้ความคิดเห็นเพื่อการปรับปรุงเครื่องมือการศึกษา
ค้นคว้าอิสระของนักศึกษาผู้นี้ด้วย สำหรับรายละเอียดอื่น ๆ นักศึกษาจะนำเรียนด้วยตนเอง

สาขาวิชาศึกษาศาสตร์ หวังเป็นอย่างยิ่งว่าคงจะได้รับความอนุเคราะห์จากท่านเป็นอย่างดี
จึงขอขอบพระคุณมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(รองศาสตราจารย์ ดร. ทวีศักดิ์ จินตานุรักษ์)

ประธานกรรมการประจำสาขาวิชาศึกษาศาสตร์

ฝ่ายบัณฑิตศึกษา

โทร. 0-2503-2870

โทรสาร. 0-2503-3566-7

(สำเนา)

ที่ ศธ 0522.16 (บ)/ 166

สาขาวิชาศึกษาศาสตร์
มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช
ตำบลบางพูด อำเภอปากเกร็ด
จังหวัดนนทบุรี 11120

วันที่ 2 เมษายน 2552

เรื่อง ขอเรียนเชิญเป็นผู้ทรงคุณวุฒิพิจารณาเครื่องมือวิจัย

เรียน นางจรรุณี ปานแดง

สิ่งที่ส่งมาด้วย โครงการการศึกษาค้นคว้าอิสระ จำนวน 1 ชุด

ด้วยนางนันทยา โสภณสรัญญา นักศึกษาหลักสูตรบัณฑิตศึกษา แขนงวิชาการบริหาร
การศึกษา สาขาวิชาศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช ได้รับอนุมัติให้ทำการศึกษาค้นคว้า
อิสระ เรื่อง การระดมทรัพยากรเพื่อการจัดการศึกษาของ โรงเรียนมัธยมศึกษา เขตพื้นที่การศึกษาอ่างทอง
ตามโครงการการศึกษาค้นคว้าอิสระที่แนบมาด้วยนี้

การจัดทำการศึกษาค้นคว้าอิสระเรื่องดังกล่าว นักศึกษาได้จัดทำเครื่องมือที่จะเก็บรวบรวม
ข้อมูลและได้รับความเห็นชอบเบื้องต้นจากอาจารย์ที่ปรึกษาการศึกษาค้นคว้าอิสระไว้ขั้นหนึ่งแล้ว
แต่เพื่อให้เครื่องมือที่จัดทำนั้นมีความครอบคลุมเนื้อหาวิชา แนวปฏิบัติ และสอดคล้องกับหลักและ
กระบวนการวิจัย ทางสาขาวิชาจึงขอความอนุเคราะห์จากท่านในฐานะผู้ทรงคุณวุฒิ ด้านการวัดและ
ประเมินผลการศึกษา ได้โปรดพิจารณาตรวจสอบและให้ความคิดเห็นเพื่อการปรับปรุงเครื่องมือ
การศึกษาค้นคว้าอิสระของนักศึกษาผู้นี้ด้วย สำหรับรายละเอียดอื่น ๆ นักศึกษาจะนำเรียนด้วยตนเอง
สาขาวิชาศึกษาศาสตร์ หวังเป็นอย่างยิ่งว่าคงจะได้รับความอนุเคราะห์จากท่านเป็นอย่างดี
จึงขอขอบคุณมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(รองศาสตราจารย์ ดร.ทวีศักดิ์ จินดานุรักษ์)

ประธานกรรมการประจำสาขาวิชาศึกษาศาสตร์

ฝ่ายบัณฑิตศึกษา

โทร. 0-2503-2870

โทรสาร. 0-2503-3566-7

ภาคผนวก ข

ค่า IOC

ตารางการหาค่า IOC

การระดมทรัพยากรเพื่อการจัดการศึกษาของโรงเรียนมัธยมศึกษา เขตพื้นที่การศึกษากลางทอง

ด้านที่	ข้อคำถามที่	คะแนนความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญ		$\frac{\sum R}{N}$	ค่า IOC
		คนที่ 1	คนที่ 2		
1 (10 ข้อ)	1	+1	+1	2/2	1.00
	2	+1	+1	2/2	1.00
	3	+1	+1	2/2	1.00
	4	+1	+1	2/2	1.00
	5	+1	+1	2/2	1.00
	6	+1	+1	2/2	1.00
	7	+1	+1	2/2	1.00
	8	+1	+1	2/2	1.00
	9	+1	+1	2/2	1.00
	10	+1	+1	2/2	1.00
2 (10 ข้อ)	11	+1	+1	2/2	1.00
	12	+1	+1	2/2	1.00
	13	+1	+1	2/2	1.00
	14	+1	+1	2/2	1.00
	15	+1	+1	2/2	1.00
	16	+1	+1	2/2	1.00
	17	+1	+1	2/2	1.00
	18	+1	+1	2/2	1.00
	19	+1	+1	2/2	1.00
	20	+1	+1	2/2	1.00
3 (10 ข้อ)	21	+1	+1	2/2	1.00
	22	+1	+1	2/2	1.00
	23	+1	+1	2/2	1.00
	24	+1	+1	2/2	1.00
	25	+1	+1	2/2	1.00

ตารางการหาค่า IOC (ต่อ)

ด้านที่	ข้อคำถามที่	คะแนนความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญ		$\frac{\sum R}{N}$	ค่า IOC
		คนที่ 1	คนที่ 2		
3 (10 ข้อ)	26	+1	+1	2/2	1.00
	27	+1	+1	2/2	1.00
	28	+1	+1	2/2	1.00
	29	+1	+1	2/2	1.00
	30	+1	+1	2/2	1.00
4 (10 ข้อ)	31	+1	+1	2/2	1.00
	32	+1	+1	2/2	1.00
	33	+1	+1	2/2	1.00
	34	+1	+1	2/2	1.00
	35	+1	+1	2/2	1.00
	36	+1	+1	2/2	1.00
	37	+1	+1	2/2	1.00
	38	+1	+1	2/2	1.00
	39	+1	+1	2/2	1.00
	40	+1	+1	2/2	1.00
5 (10 ข้อ)	41	+1	+1	2/2	1.00
	42	+1	+1	2/2	1.00
	43	+1	+1	2/2	1.00
	44	+1	+1	2/2	1.00
	45	+1	+1	2/2	1.00
	46	+1	+1	2/2	1.00
	47	+1	+1	2/2	1.00
	48	+1	+1	2/2	1.00
	49	+1	+1	2/2	1.00
	50	+1	+1	2/2	1.00

ค่าคะแนน	+1	หมายถึง	ข้อคำถามมีความสอดคล้องกับวัตถุประสงค์หรือสิ่งที่ต้องการวัด
ค่าคะแนน	0	หมายถึง	ข้อคำถามที่ไม่แน่ใจว่ามีความสอดคล้องกับวัตถุประสงค์หรือสิ่งที่ต้องการวัด
ค่าคะแนน	-1	หมายถึง	ข้อคำถามที่ไม่มีความสอดคล้องกับวัตถุประสงค์ หรือสิ่งที่ต้องการวัด

ภาคผนวก ค
แบบสอบถามเพื่อการวิจัย

แบบสอบถามเพื่อการวิจัย
เรื่อง การระดมทรัพยากรเพื่อการจัดการศึกษาของโรงเรียนมัธยมศึกษา
เขตพื้นที่การศึกษาอ่างทอง

คำชี้แจง

1. ผู้ตอบแบบสอบถามนี้ คือ
    - 1) ผู้อำนวยการ โรงเรียนมัธยมศึกษา เขตพื้นที่การศึกษาอ่างทอง
    - 2) ครู โรงเรียนมัธยมศึกษา เขตพื้นที่การศึกษาอ่างทอง
  2. แบบสอบถามนี้มีทั้งหมด 2 ตอน คือ
    - ตอนที่ 1 ประเภทและระดับของการระดมทรัพยากรเพื่อการจัดการศึกษาของโรงเรียนมัธยมศึกษา เขตพื้นที่การศึกษาอ่างทอง
    - ตอนที่ 2 เป็นแบบสอบถามข้อเสนอแนะในการระดมทรัพยากรเพื่อการจัดการศึกษาโปรดตอบแบบสอบถามให้ครบทุกข้อตามสภาพความเป็นจริง
  3. ข้อมูลที่ท่านตอบแบบสอบถามครั้งนี้ จะไม่กระทบกระเทือนต่อตำแหน่งหน้าที่การงานของท่านแต่ประการใด
  4. ข้อมูลที่ท่านตอบ จะเก็บไว้เป็นความลับ ผู้ศึกษาจะนำไปใช้เพื่อประมวลผลเป็นภาพรวมสำหรับการศึกษาวิจัยเท่านั้น
- ขอขอบพระคุณอย่างสูงที่ท่านกรุณาตอบแบบสอบถามในครั้งนี้ คำตอบของท่านเป็นข้อมูลที่มีคุณค่าอย่างมากต่อการศึกษาวิจัยในครั้งนี้ และจะเป็นประโยชน์อย่างยิ่งต่อการพัฒนาคุณภาพการจัดการศึกษาในภาพรวม

นันทยา โสภณสรวิญญา
ผู้วิจัย

**ตอนที่ 1 ประเภทและระดับของการระดมทรัพยากรเพื่อการจัดการศึกษาของโรงเรียน
มัธยมศึกษา เขตพื้นที่การศึกษากลางทอง**

คำชี้แจง

1. แบบสอบถามนี้เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับเรื่อง การระดมทรัพยากรเพื่อการจัดการศึกษา
ของโรงเรียนมัธยมศึกษา เขตพื้นที่การศึกษากลางทอง

2. โปรดทำเครื่องหมาย (✓) ลงในช่องที่ท่านเห็นว่าท่านมีส่วนร่วมในการระดม
ทรัพยากรเพื่อการจัดการศึกษาในแต่ละข้อของประเภทของการระดมทรัพยากรเพื่อการจัดการศึกษา
ที่ตรงกับความคิดเห็นของท่าน ซึ่งได้กำหนดค่าน้ำหนักคะแนนเป็น 4 ระดับ ดังนี้

4 หมายถึง มีการปฏิบัติ “มากที่สุด” ในการระดมทรัพยากรเพื่อการจัดการศึกษาของ
โรงเรียนมัธยมศึกษา

3 หมายถึง มีการปฏิบัติ “มาก” ในการระดมทรัพยากรเพื่อการจัดการศึกษาของ
โรงเรียนมัธยมศึกษา

2 หมายถึง มีการปฏิบัติ “น้อย” ในการระดมทรัพยากรเพื่อการจัดการศึกษาของ
โรงเรียนมัธยมศึกษา

1 หมายถึง มีการปฏิบัติ “น้อยที่สุด” ในการระดมทรัพยากรเพื่อการจัดการศึกษาของ
โรงเรียนมัธยมศึกษา

3. ให้ทำเครื่องหมาย (✓) ในข้อละ 1 เครื่องหมายเท่านั้น

ตัวอย่างการตอบแบบสอบถาม

ข้อ	ประเภทและระดับของการระดม ทรัพยากรเพื่อการจัดการศึกษา ในโรงเรียนมัธยมศึกษา เขตพื้นที่การศึกษากลางทอง	ระดับการปฏิบัติ			
		มากที่สุด (4)	มาก (3)	น้อย (2)	น้อยที่สุด (1)
0	เชิญกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ผู้ปกครองและชุมชนแลกเปลี่ยนความ คิดเห็นในการระดมทรัพยากรเพื่อการ จัดการศึกษา	✓	.....	.....	.....
00	จัดกิจกรรมให้คนในชุมชนได้เข้ามา มีส่วนร่วมในการจัดการศึกษา	.....	✓	.....	.....

จากตัวอย่างข้างต้นในข้อ 0 ผู้ตอบแบบสอบถาม มีความคิดเห็นว่า ประเภทของการระดม
ทรัพยากรเพื่อการจัดการศึกษา ด้านทรัพยากรบุคคล โดยการเชิญกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน
ผู้ปกครองและชุมชนแลกเปลี่ยนความคิดเห็นในการระดมทรัพยากรเพื่อการจัดการศึกษา ท่านมี
ส่วนร่วมในการระดมทรัพยากรเพื่อการจัดการศึกษา อยู่ในระดับปฏิบัติ มากที่สุด ซึ่งตรงกับ (4)
จึงกาเครื่องหมายลงในช่อง ระดับปฏิบัติ มากที่สุด (4) และข้อ 00 ผู้ตอบแบบสอบถามมีความ
คิดเห็นว่า การจัดกิจกรรมให้คนในชุมชนได้เข้ามามีส่วนร่วมในการจัดการศึกษา ท่านมีส่วนร่วม
ในการระดมทรัพยากรเพื่อการจัดการศึกษา อยู่ในระดับอยู่ในระดับปฏิบัติ มาก ซึ่งตรงกับ (3)
จึงกาเครื่องหมาย ✓ ลงในช่อง ระดับปฏิบัติ มาก (3)

**การระดมทรัพยากรเพื่อการจัดการศึกษาของโรงเรียนมัธยมศึกษา
เขตพื้นที่การศึกษาอ่างทอง**

ข้อ	ประเภทและระดับของการระดมทรัพยากร เพื่อการจัดการศึกษา ใน โรงเรียนมัธยมศึกษา เขตพื้นที่การศึกษาอ่างทอง	ระดับการปฏิบัติ			
		มากที่สุด (4)	มาก (3)	น้อย (2)	น้อยที่สุด (1)
1	1.ด้านทรัพยากรบุคคล เชิญกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ผู้ปกครองและ ชุมชนแลกเปลี่ยนความคิดเห็นในการระดม ทรัพยากรเพื่อการจัดการศึกษา				
2	ขอความร่วมมือจากผู้นำท้องถิ่น ให้ความรู้เกี่ยวกับ การดำเนินงานการปกครองท้องถิ่นให้แก่ครูและ นักเรียน				
3	นิมนต์พระสงฆ์ ผู้นำทางศาสนาให้ความรู้ ด้านคุณธรรมจริยธรรมแก่นักเรียน				
4	ขอความร่วมมือจากตำรวจ ทหาร ให้ความรู้ ด้านการปกครอง การป้องกันยาเสพติดและวินัย จราจร				
5	ขอความร่วมมือจากแพทย์ พยาบาลและเจ้าหน้าที่ สาธารณสุขมาให้ความรู้ความเข้าใจด้านสุขภาพ ในสถานศึกษา				
6	ขอรับการสนับสนุนจากศึกษานิเทศก์ให้ความรู้ ในการจัดการเรียนการสอนในสาระการเรียนรู้วิชา ต่าง ๆ แก่ครู				
7	ขอความร่วมมือจากบุคลากรของสถานศึกษา ต่าง ๆ ให้ความรู้ และแลกเปลี่ยนเรียนรู้ ด้านการศึกษา				
8	เชิญนักกฎหมายในท้องถิ่นให้ความรู้ความเข้าใจ เกี่ยวกับกฎหมาย สิทธิ หน้าที่ที่ประชาชนควรรู้ แก่ครูและนักเรียน				

ข้อ	ประเภทและระดับของการระดมทรัพยากร เพื่อการจัดการศึกษา ใน โรงเรียนมัธยมศึกษา เขตพื้นที่การศึกษาอ่างทอง	ระดับการปฏิบัติ			
		มากที่สุด (4)	มาก (3)	น้อย (2)	น้อยที่สุด (1)
9	<u>1.ด้านทรัพยากรบุคคล</u> เชิญผู้ประสบความสำเร็จในการประกอบอาชีพ ต่าง ๆ ให้ความรู้เกี่ยวกับการประกอบอาชีพ แก่นักเรียน				
10	เชิญปราชญ์ชาวบ้าน ภูมิปัญญาท้องถิ่นให้ความรู้ แก่นักเรียน				
11	<u>2. ด้านทรัพยากรธรรมชาติ</u> จัดกิจกรรมให้นักเรียนได้ศึกษาหาความรู้จากสัตว์ ชนิดต่าง ๆ ในท้องถิ่น				
12	เชิญชวนชุมชนร่วมกิจกรรมอนุรักษ์ทรัพยากร ธรรมชาติในท้องถิ่น				
13	มีการรวบรวมสารสนเทศทรัพยากรธรรมชาติใน ชุมชน				
14	มีการนำสารสนเทศทรัพยากรธรรมชาติในชุมชน มาใช้ในการจัดการเรียนการสอน				
15	มีการบูรณาการหลักสูตรให้นักเรียนสนใจ ตระหนัก และรับผิดชอบต่อธรรมชาติ				
16	จัดกิจกรรมให้นักเรียนได้ศึกษาหาความรู้จากแม่น้ำ ลำคลอง น้ำตก หนอง บึง ในท้องถิ่น				
17	จัดกิจกรรมให้นักเรียนได้ศึกษาหาความรู้จากป่าไม้ และพืชในท้องถิ่น				
18	จัดกิจกรรมให้นักเรียนได้ศึกษาหาความรู้จากดิน หิน แร่ในท้องถิ่น				
19	จัดหาแหล่งความรู้ด้านการผลิต จากผลิตภัณฑ์พืช และสัตว์ชนิดต่าง ๆ ในท้องถิ่น				
20	บริหารจัดการและปรับปรุงพัฒนาแหล่งน้ำ อย่างยั่งยืน				

ข้อ	ประเภทและระดับของการระดมทรัพยากร เพื่อการจัดการศึกษา ใน โรงเรียนมัธยมศึกษา เขตพื้นที่การศึกษาอ่างทอง	ระดับการปฏิบัติ			
		มากที่สุด (4)	มาก (3)	น้อย (2)	น้อยที่สุด (1)
21	<u>3.ด้านทรัพยากรทางวัตถุที่มนุษย์สร้างขึ้น</u> มีการจัดกิจกรรมให้นักเรียนไปค้นหาข้อมูลจาก ห้องสมุดประชาชนและใช้ข้อมูลจากแหล่งข้อมูล สารสนเทศ สื่ออิเล็กทรอนิกส์จากหน่วยงานต่าง ๆ เพื่อการเรียนรู้				
22	มีการจัดกิจกรรมให้นักเรียนไปศึกษาดูงาน หน่วยงานราชการต่าง ๆ				
23	จัดกิจกรรมให้นักเรียนไปฝึกประสบการณ์ในสถาน ประกอบการต่าง ๆ				
24	ประสานความร่วมมือจากหน่วยงานต่าง ๆ เพื่อขอยืมสื่อการเรียนการสอน				
25	ประสานความร่วมมือกับโรงเรียนอื่น ๆ เพื่อแลกเปลี่ยนสื่อการเรียนการสอน				
26	นำนักเรียนไปศึกษาแหล่งเรียนรู้เกี่ยวกับ ศาสนสถานและจัดกิจกรรมทางศาสนา				
27	จัดกิจกรรมทัศนศึกษาแหล่งโบราณสถาน				
28	ประสานความร่วมมือกับชุมชนและหน่วยงานใน ท้องถิ่นเพื่ออนุรักษ์โบราณสถาน โบราณวัตถุใน ท้องถิ่น				
29	จัดให้มีนิทรรศการเพื่อเผยแพร่ผลงานต่าง ๆ ของ โรงเรียน				
30	เปิดโอกาสให้สถานศึกษาและหน่วยงานต่าง ๆ จัดนิทรรศการเพื่อเผยแพร่ความรู้ให้แก่นักเรียน				

ข้อ	ประเภทและระดับของการระดมทรัพยากร เพื่อการจัดการศึกษา ใน โรงเรียนมัธยมศึกษา เขตพื้นที่การศึกษากลาง	ระดับการปฏิบัติ			
		มากที่สุด (4)	มาก (3)	น้อย (2)	น้อยที่สุด (1)
31	4. ด้านทรัพยากรทางสังคม ประชาสัมพันธ์ให้ชุมชนรู้และเข้าใจถึงบทบาท หน้าที่ที่มีต่อทรัพยากรทางสังคมในท้องถิ่น				
32	นำนักเรียนเข้าร่วมกิจกรรมทางศาสนา ประเพณีและ วัฒนธรรมของชุมชน				
33	มีการรวบรวมและใช้ข้อมูลสารสนเทศทรัพยากร ทางสังคมในการจัดการเรียนการสอน				
34	ประสานความร่วมมือจากชุมชนในการอนุรักษ์ ศิลปหัตถกรรมวัฒนธรรม ประเพณีที่ค้ำจุนของท้องถิ่น				
35	จัดให้มีการศึกษาสภาพความเป็นอยู่ของคนใน ชุมชน				
36	ส่งเสริมสนับสนุนให้จัดกิจกรรมการแสดงและ การละเล่นพื้นเมือง				
37	ขอความร่วมมือจากชุมชนในการจัดกิจกรรม ทางศาสนา ประเพณีและวัฒนธรรมไทยในโอกาส วันสำคัญต่าง ๆ				
38	จัดกิจกรรมศึกษาดูงานองค์กรทางสังคม เช่น องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น กองทุนหมู่บ้าน องค์กร ชุมชน				
39	จัดกิจกรรมให้ความรู้เกี่ยวกับการเลือกตั้งและ กระบวนการประชาธิปไตย				
40	จัดกิจกรรมให้ความรู้เกี่ยวกับระบบเศรษฐกิจใน ชุมชน				

ข้อ	ประเภทและระดับของการระดมทรัพยากร เพื่อการจัดการศึกษา ใน โรงเรียนมัธยมศึกษา เขตพื้นที่การศึกษาอ่างทอง	ระดับการปฏิบัติ			
		มากที่สุด (4)	มาก (3)	น้อย (2)	น้อยที่สุด (1)
	5. ด้านทรัพยากรทางการเงิน				
41	จัดตั้งกองทุน มูลนิธิ ขึ้นในสถานศึกษา				
42	ร่วมมือกับสมาคมผู้ปกครองและคณะครูเพื่อจัด กิจกรรมหาทุนสนับสนุน โครงการต่าง ๆ				
43	จัดหารายได้จากการให้บริการทางวิชาการ				
44	ประสานงานขอรับการสนับสนุนงบประมาณจาก หน่วยงาน องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น				
45	จัดหารายได้จากผลิตผลต่าง ๆ ของโรงเรียนหรือจาก ทรัพย์สินของโรงเรียน				
46	ประสานงานขอรับการสนับสนุนงบประมาณจาก ต่างประเทศ				
47	ประสานงานขอรับการสนับสนุนเงินงบประมาณ จากหน่วยงานราชการต่าง ๆ				
48	ประสานงานขอรับการสนับสนุนงบประมาณจาก มูลนิธิ สมาคม องค์กรเอกชน				
49	ประสานงานขอรับการสนับสนุนงบประมาณจาก สถานประกอบการต่าง ๆ				
50	จัดทำผ้าป่าเพื่อการศึกษา				

**ตอนที่ 2 ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการระดมทรัพยากรเพื่อการจัดการศึกษา
ท่านคิดว่ามีแนวทางปรับปรุงหรือวิธีการสนับสนุนการระดมทรัพยากร
เพื่อใช้ในการจัดการศึกษาของโรงเรียนมัธยมศึกษาอย่างไรบ้าง**

1. ด้านทรัพยากรบุคคล

.....
.....
.....
.....
.....

2. ด้านทรัพยากรทางธรรมชาติ

.....
.....
.....
.....
.....

3. ด้านทรัพยากรทางวัตถุที่มนุษย์สร้างขึ้น

.....
.....
.....
.....
.....

4. ด้านทรัพยากรทางสังคม

.....
.....
.....
.....
.....

5. ด้านทรัพยากรทางการเงิน

.....

.....

.....

.....

.....

6. ข้อเสนอแนะอื่น ๆ ที่เกี่ยวกับการระดมทรัพยากรเพื่อการจัดการศึกษาของโรงเรียนมัธยมศึกษา
เขตพื้นที่การศึกษาอ่างทอง

.....

.....

.....

.....

.....

ภาคผนวก ง
ค่าความเที่ยง

Reliability**Scale: ALL VARIABLES****Case Processing Summary**

		N	%
Cases	Valid	79	98.8
	Excluded(a)	1	1.2
Total		80	100.0

a Listwise deletion based on all variables in the procedure.

Reliability Statistics

Cronbach's Alpha	N of Items
.97	50

Item-Total Statistics

แบบสอบถาม	Scale Mean if Item Deleted	Scale Variance if Item Deleted	Corrected Item- Total Correlation	Cronbach's Alpha if Item Deleted
ข้อที่ 1	141.59	467.270	.400	.971
ข้อที่ 2	142.01	461.423	.508	.971
ข้อที่ 3	141.37	472.620	.178	.972
ข้อที่ 4	141.65	460.924	.617	.971
ข้อที่ 5	141.70	461.599	.501	.971
ข้อที่ 6	141.96	462.447	.469	.971
ข้อที่ 7	141.94	457.701	.648	.970
ข้อที่ 8	142.37	459.312	.613	.971
ข้อที่ 9	142.10	459.067	.658	.970

แบบสอบถาม	Scale Mean if Item Deleted	Scale Variance if Item Deleted	Corrected Item- Total Correlation	Cronbach's Alpha if Item Deleted
ข้อที่ 10	142.15	462.182	.536	.971
ข้อที่ 11	142.41	458.218	.651	.970
ข้อที่ 12	142.01	453.884	.679	.970
ข้อที่ 13	142.37	457.158	.738	.970
ข้อที่ 14	142.24	450.544	.837	.970
ข้อที่ 15	141.91	457.389	.700	.970
ข้อที่ 16	142.09	453.389	.724	.970
ข้อที่ 17	142.30	452.009	.775	.970
ข้อที่ 18	142.49	456.407	.723	.970
ข้อที่ 19	142.27	458.275	.646	.970
ข้อที่ 20	142.18	454.378	.677	.970
ข้อที่ 21	141.73	459.454	.573	.971
ข้อที่ 22	141.91	452.672	.761	.970
ข้อที่ 23	142.22	453.684	.688	.970
ข้อที่ 24	142.39	454.344	.709	.970
ข้อที่ 25	142.35	454.001	.705	.970
ข้อที่ 26	141.73	453.813	.768	.970
ข้อที่ 27	141.87	451.727	.765	.970
ข้อที่ 28	142.06	452.522	.784	.970
ข้อที่ 29	141.59	458.398	.651	.970
ข้อที่ 30	141.66	458.023	.689	.970
ข้อที่ 31	142.01	458.987	.609	.971
ข้อที่ 32	141.62	461.751	.597	.971
ข้อที่ 33	141.96	454.858	.709	.970
ข้อที่ 34	141.80	459.907	.676	.970
ข้อที่ 35	142.22	455.710	.710	.970

แบบสอบถาม	Scale Mean if Item Deleted	Scale Variance if Item Deleted	Corrected Item- Total Correlation	Cronbach's Alpha if Item Deleted
ข้อที่ 36	141.90	455.759	.706	.970
ข้อที่ 37	141.78	460.248	.607	.971
ข้อที่ 38	142.25	453.294	.743	.970
ข้อที่ 39	141.59	463.270	.573	.971
ข้อที่ 40	142.05	460.920	.556	.971
ข้อที่ 41	141.80	460.164	.561	.971
ข้อที่ 42	141.62	465.367	.469	.971
ข้อที่ 43	142.13	462.009	.487	.971
ข้อที่ 44	141.73	462.941	.581	.971
ข้อที่ 45	142.23	458.768	.569	.971
ข้อที่ 46	142.96	458.191	.464	.971
ข้อที่ 47	141.97	455.846	.727	.970
ข้อที่ 48	142.14	461.506	.500	.971
ข้อที่ 49	142.28	458.614	.595	.971
ข้อที่ 50	141.97	465.102	.397	.971
เฉลี่ย	142.01	458.36	.62	.97

การหาค่าความเที่ยงของแบบสอบถาม เรื่อง การระดมทรัพยากรเพื่อการจัดการศึกษา
ของโรงเรียนมัธยมศึกษา เขตพื้นที่การศึกษาอ่างทอง มีข้อคำถามทั้งหมด 50 ข้อ ได้ค่าสัมประสิทธิ์
ของความเที่ยง .97

ภาคผนวก จ

หนังสือขอความอนุเคราะห์รวบรวมข้อมูล

(สำเนา)

ที่ ศธ 0522.16 (บ)/379

สาขาวิชาศึกษาศาสตร์
มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช
ตำบลบางพูด อำเภอปากเกร็ด
จังหวัดนนทบุรี 11120

วันที่ 21 กันยายน 2552

เรื่อง ขอบความอนุเคราะห์ให้นักศึกษาเก็บข้อมูลเพื่อการศึกษาค้นคว้าอิสระ

เรียน ผู้อำนวยการโรงเรียนอ่างทองปัทมโรจน์วิทยาคม

เนื่องด้วยนางนันทยา โสภณสรณ์ญา นักศึกษาหลักสูตรบัณฑิตศึกษาแขนงวิชาการ
บริหารการศึกษา สาขาวิชาศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช กำลังทำการศึกษาค้นคว้าอิสระ
เรื่องการระดมทรัพยากรเพื่อการจัดการศึกษาของโรงเรียนมัธยมศึกษา เขตพื้นที่การศึกษอ่างทอง

ในการนี้ นักศึกษาจำเป็นต้องเก็บข้อมูลเพื่อการศึกษาค้นคว้าอิสระจากผู้อำนวยการ
โรงเรียนมัธยมศึกษา และครู โรงเรียนมัธยมศึกษา เขตพื้นที่การศึกษอ่างทอง จำนวน 80 ฉบับ

จึงเรียนมาเพื่อขอความอนุเคราะห์จากท่าน ในการอนุญาตให้นักศึกษาดำเนินการเก็บ
ข้อมูลเพื่อการศึกษาค้นคว้าอิสระ ตามวัน เวลา และรายละเอียดที่นักศึกษาเสนอมาพร้อมนี้ หวังว่าจะ
ได้รับความกรุณาจากท่าน และขอขอบคุณมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(รองศาสตราจารย์ ดร.ทวีศักดิ์ จินดานุรักษ์)
ประธานกรรมการประจำสาขาวิชาศึกษาศาสตร์

ฝ่ายบัณฑิตศึกษา

โทร. 0 2503 2870

โทรสาร 0 2503 3566-7

(สำเนา)

ที่ ศธ 0522.16 (บ)/379

สาขาวิชาศึกษาศาสตร์
มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมราช
ตำบลบางพูด อำเภอปากเกร็ด
จังหวัดนนทบุรี 11120

วันที่ 21 กันยายน 2552

เรื่อง ขอกความอนุเคราะห์ให้นักศึกษาเก็บข้อมูลเพื่อการศึกษาค้นคว้าอิสระ

เรียน ผู้อำนวยการโรงเรียนสตรีอ่างทอง

เนื่องด้วยนางนันทยา โสภณสรัญญา นักศึกษาหลักสูตรบัณฑิตศึกษาแขนงวิชาการ
บริหารการศึกษา สาขาวิชาศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมราช กำลังทำการศึกษาค้นคว้าอิสระ
เรื่องการระดมทรัพยากรเพื่อการจัดการศึกษาของโรงเรียนมัธยมศึกษา เขตพื้นที่การศึกษอ่างทอง

ในการนี้ นักศึกษาจำเป็นต้องเก็บข้อมูลเพื่อการศึกษาค้นคว้าอิสระจากผู้อำนวยการ
โรงเรียนมัธยมศึกษา และครู โรงเรียนมัธยมศึกษา เขตพื้นที่การศึกษอ่างทอง จำนวน 80 ฉบับ

จึงเรียนมาเพื่อขอกความอนุเคราะห์จากท่าน ในการอนุญาตให้นักศึกษาดำเนินการเก็บ
ข้อมูลเพื่อการศึกษาค้นคว้าอิสระ ตามวัน เวลา และรายละเอียดที่นักศึกษาเสนอมาพร้อมนี้ หวังว่าจะ
ได้รับความกรุณาจากท่าน และขอขอบคุณมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(รองศาสตราจารย์ ดร.วิทักดี จินดานุรักษ์)
ประธานกรรมการประจำสาขาวิชาศึกษาศาสตร์

ฝ่ายบัณฑิตศึกษา

โทร. 0 2503 2870

โทรสาร 0 2503 3566-7

(สำเนา)

ที่ ศธ 0522.16 (บ)/379

สาขาวิชาศึกษาศาสตร์
มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาราช
ตำบลบางพูด อำเภอปากเกร็ด
จังหวัดนนทบุรี 11120

วันที่ 21 กันยายน 2552

เรื่อง ขอบความอนุเคราะห์ให้นักศึกษาเก็บข้อมูลเพื่อการศึกษาค้นคว้าอิสระ
เรียน ผู้อำนวยการโรงเรียนวิเศษไชยชาญ "ตันติวิทยานุกูมิ"

เนื่องด้วยนางนันทยา โสภณสรัญญา นักศึกษาหลักสูตรบัณฑิตศึกษาแขนงวิชาการ
บริหารการศึกษา สาขาวิชาศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาราช กำลังทำการศึกษาค้นคว้าอิสระ
เรื่องการระดมทรัพยากรเพื่อการจัดการศึกษาของโรงเรียนมัธยมศึกษา เขตพื้นที่การศึกษากลาง
ในการนี้ นักศึกษาจำเป็นต้องเก็บข้อมูลเพื่อการศึกษาค้นคว้าอิสระจากผู้อำนวยการ
โรงเรียนมัธยมศึกษา และครู โรงเรียนมัธยมศึกษา เขตพื้นที่การศึกษากลาง จำนวน 80 ฉบับ
จึงเรียนมาเพื่อขอความอนุเคราะห์จากท่าน ในการอนุญาตให้นักศึกษาดำเนินการเก็บ
ข้อมูลเพื่อการศึกษาค้นคว้าอิสระ ตามวัน เวลา และรายละเอียดที่นักศึกษาเสนอมาพร้อมนี้ หวังว่าจะ
ได้รับความกรุณาจากท่าน และขอขอบคุณมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(รองศาสตราจารย์ ดร.วิทักดี จินตานุรักษ์)
ประธานกรรมการประจำสาขาวิชาศึกษาศาสตร์

ฝ่ายบัณฑิตศึกษา

โทร. 0 2503 2870

โทรสาร 0 2503 3566-7

(สำเนา)

ที่ ศธ 0522.16 (บ)/379

สาขาวิชาศึกษาศาสตร์
มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช
ตำบลบางพูด อำเภอปากเกร็ด
จังหวัดนนทบุรี 11120

วันที่ 21 กันยายน 2552

เรื่อง ขอบความอนุเคราะห์ให้นักศึกษาเก็บข้อมูลเพื่อการศึกษาค้นคว้าอิสระ

เรียน ผู้อำนวยการโรงเรียนแสวงหาวิทยาคม

เนื่องด้วยนางนันทยา โสภณสรัญญา นักศึกษาหลักสูตรบัณฑิตศึกษาแขนงวิชาการ
บริหารการศึกษา สาขาวิชาศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช กำลังทำการศึกษาค้นคว้าอิสระ
เรื่องการระดมทรัพยากรเพื่อการจัดการศึกษาของโรงเรียนมัธยมศึกษา เขตพื้นที่การศึกษาอ่างทอง

ในการนี้ นักศึกษาจำเป็นต้องเก็บข้อมูลเพื่อการศึกษาค้นคว้าอิสระจากผู้อำนวยการ
โรงเรียนมัธยมศึกษา และครู โรงเรียนมัธยมศึกษา เขตพื้นที่การศึกษาอ่างทอง จำนวน 80 ฉบับ

จึงเรียนมาเพื่อขอความอนุเคราะห์จากท่าน ในการอนุญาตให้นักศึกษาดำเนินการเก็บ
ข้อมูลเพื่อการศึกษาค้นคว้าอิสระ ตามวัน เวลา และรายละเอียดที่นักศึกษาเสนอมาพร้อมนี้ หวังว่าจะ
ได้รับความกรุณาจากท่าน และขอขอบคุณมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(รองศาสตราจารย์ ดร.วิทักดี จินดานุรักษ์)
ประธานกรรมการประจำสาขาวิชาศึกษาศาสตร์

ฝ่ายบัณฑิตศึกษา

โทร. 0 2503 2870

โทรสาร 0 2503 3566-7

(สำเนา)

ที่ ศธ 0522.16 (บ)/379

สาขาวิชาศึกษาศาสตร์
มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาราช
ตำบลบางพูด อำเภอปากเกร็ด
จังหวัดนนทบุรี 11120

วันที่ 21 กันยายน 2552

เรื่อง ขอบความอนุเคราะห์ให้นักศึกษาเก็บข้อมูลเพื่อการศึกษาค้นคว้าอิสระ

เรียน ผู้อำนวยการ โรงเรียนบางเสด็จวิทยาคม

เนื่องด้วยนางนันทยา โสภณสรณ์ญา นักศึกษาหลักสูตรบัณฑิตศึกษาแขนงวิชาการ
บริหารการศึกษา สาขาวิชาศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาราช กำลังทำการศึกษาค้นคว้าอิสระ
เรื่อง การระดมทรัพยากรเพื่อการจัดการศึกษาของโรงเรียนมัธยมศึกษา เขตพื้นที่การศึกษาอ่างทอง

ในการนี้ นักศึกษาจำเป็นต้องเก็บข้อมูลเพื่อการศึกษาค้นคว้าอิสระจากผู้อำนวยการ
โรงเรียนมัธยมศึกษา และครู โรงเรียนมัธยมศึกษา เขตพื้นที่การศึกษาอ่างทอง จำนวน 80 ฉบับ

จึงเรียนมาเพื่อขอความอนุเคราะห์จากท่าน ในการอนุญาตให้นักศึกษาดำเนินการเก็บ
ข้อมูลเพื่อการศึกษาค้นคว้าอิสระ ตามวัน เวลา และรายละเอียดที่นักศึกษาเสนอมาพร้อมนี้ หวังว่าจะ
ได้รับความกรุณาจากท่าน และขอขอบคุณมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(รองศาสตราจารย์ ดร.ทวิศักดิ์ จินดานุรักษ์)
ประธานกรรมการประจำสาขาวิชาศึกษาศาสตร์

ฝ่ายบัณฑิตศึกษา

โทร. 0 2503 2870

โทรสาร 0 2503 3566-7

(สำเนา)

ที่ ศธ 0522.16 (บ)/379

สาขาวิชาศึกษาศาสตร์
มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาราช
ตำบลบางพูด อำเภอปากเกร็ด
จังหวัดนนทบุรี 11120

วันที่ 21 กันยายน 2552

เรื่อง ขอบความอนุเคราะห์ให้นักศึกษาเก็บข้อมูลเพื่อการศึกษาค้นคว้าอิสระ

เรียน ผู้อำนวยการโรงเรียนราชสถิตยวิทยา

เนื่องด้วยนางนันทยา โสภณสรัญญา นักศึกษาหลักสูตรบัณฑิตศึกษาแขนงวิชาการ
บริหารการศึกษา สาขาวิชาศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาราช กำลังทำการศึกษาค้นคว้าอิสระ
เรื่องการระดมทรัพยากรเพื่อการจัดการศึกษาของโรงเรียนมัธยมศึกษา เขตพื้นที่การศึกษาอ่างทอง

ในการนี้ นักศึกษาจำเป็นต้องเก็บข้อมูลเพื่อการศึกษาค้นคว้าอิสระจากผู้อำนวยการ
โรงเรียนมัธยมศึกษา และครู โรงเรียนมัธยมศึกษา เขตพื้นที่การศึกษาอ่างทอง จำนวน 80 ฉบับ

จึงเรียนมาเพื่อขอความอนุเคราะห์จากท่าน ในการอนุญาตให้นักศึกษาดำเนินการเก็บ
ข้อมูลเพื่อการศึกษาค้นคว้าอิสระ ตามวัน เวลา และรายละเอียดที่นักศึกษาเสนอมาพร้อมนี้ หวังว่าจะ
ได้รับความกรุณาจากท่าน และขอขอบคุณมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(รองศาสตราจารย์ ดร.ทวีศักดิ์ จินดานุรักษ์)

ประธานกรรมการประจำสาขาวิชาศึกษาศาสตร์

ฝ่ายบัณฑิตศึกษา

โทร. 0 2503 2870

โทรสาร 0 2503 3566-7

ประวัติผู้ศึกษา

ชื่อ	นางนันทยา โสภณสรัญญา
วัน เดือน ปี	2 พฤษภาคม 2510
สถานที่เกิด	อำเภอลำปลายมาศ จังหวัดบุรีรัมย์
ประวัติการศึกษา	ศิลปศาสตรบัณฑิต มหาวิทยาลัยรามคำแหง ศึกษาศาสตรบัณฑิต มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช
สถานที่ทำงาน	กลุ่มบริหารงานบุคคล สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษากลางทอง
ตำแหน่ง	นักทรัพยากรบุคคลชำนาญการ